

DJEČJI VRTIĆ RADOST
Zagreb, Ljubijnska 79^a
00385 1 2851 437
www.vrtic-radost.hr

ODGOJNO-OBRAZOVNI PROGRAM DJEČJEG VRTIĆA RADOST

AUTORI PROGRAMA:

Ravnateljica Vesna Marić, dipl.ped

Pedagoginja savjetnica Alka Požnjak Malobabić, prof.

Psihologinja savjetnica Ljubica Duspara, psih.

Logopedinja Marija Birer Perlić

Zdravstvena voditeljica Dijana Majetić

Zagreb, rujan 2020.

SADRŽAJ

1. UVOD (str. 3)

2. USTROJSTVO RADA (str. 5)

2.1. Cilj i osnovne zadaće programa (str.6)

2.2. Vrste programa (str.7)

2.3. Prostorni uvjeti (str.10)

2.4. Materijalni uvjeti i didaktička opremljenost (str.10)

2.5. Organizacija rada i radno vrijeme (str.11)

3. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE (str.12)

4. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD (str.14)

4.1. Odgojno-obrazovni rad s djecom s posebnim potrebama (str.21)

4.2. Ostali programi vrtića (str.27)

- Program predškole
- Preventivno razvojni program podrške obiteljima i djeci rane dobi – SVELJUB
- Program ranog učenja engleskog ili ranog učenja njemačkog jezika integriran u redoviti program
- Montessori program
- Sportski i sportsko-engleski program
- Program odgoja i obrazovanja etničkih i kulturoloških manjina integriran u redoviti program dječjeg vrtića
- Program radionica s roditeljima Rastimo zajedno
- Stručno razvojni centar za podršku roditeljstvu i program Rastimo zajedno

5. STRUČNO USAVRŠAVANJE (str.42)

6. SURADNJA S RODITELJIMA (str.45)

7. SURADNJA SA VANJSKIM INSTITUCIJAMA (str.48)

8. VREDNOVANJE PROGRAMA (str.49)

9. FINANCIRANJE (str.50)

10. PRILOG: PROTOKOLI SIGURNOSTI U DJEČJEM VRTIĆU RADOST (str.51)

1. UVOD

Dječji vrtić Radost predškolska je ustanova za rani i predškolski odgoj i obrazovanje koja započinje radom 10.11.1977. godine na adresi **Ljubijska 79a** (Aleksinačka bb) u naselju **Gornja Dubrava, Grad Zagreb**. Rad se odvijao u 12 odgojnih skupina. Vrtić se proširuje u proljeće 1979. na područni objekt u Hrvatskog proljeća 18.-22. sa još 9 odgojnih skupina.

Grad Zagreb kao osnivač brine se o kvalitetnim materijalnim uvjetima za rad i boravak djece i odraslih.

Prva ravnateljica vrtića bila je Nada Stanić, prof., zatim kraće vrijeme Vlasta Vaniš, prof., Dunja Barušić, prof., a od 2013. Vesna Marić, dipl. pedagog.

Koncepcija rada vrtića temelji se na humanističkom pristupu u radu s djecom i roditeljima. Zakonska regulativa iz područja predškolskog odgoja i područja upravnog prava određuje okvir ustroja i djelovanja vrtića kao javne institucije: Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07, 94/13, 98/19), Zakon o ustanovama (NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19), Statut Dječjeg vrtića Radost (trenutno važeći tekst Statuta upisan u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu Rješenjem pod poslovnim brojem Tt-14/1132-2 od 21. siječnja 2014. godine.

Stručnost i profesionalni rad svih zaposlenika podliježe praćenju Ministarstva znanosti i obrazovanja, Agenciji za odgoj i obrazovanje, Gradskom uredu za obrazovanje Grada Zagreba.

U periodu 90-tih godina, vremenu povijesnih događanja u Republici Hrvatskoj, vrtić vrlo inovativno i stručno provodi smjernice Programskog usmjerenja kao razvojno humanističke koncepcije u praksu stvarajući sa svojim suradnicima i odgojiteljima nove programe za rano učenje engleskog i njemačkog jezika, a nakon toga glazbenog i sportskog programa.

Vrtić tri desetljeća radi u 23 odgojne skupine.

Rastom broja stanovnika Gradske četvrti Gornja Dubrava povećavaju se i potrebe za smještajem djece u vrtić pa Skupština Grada Zagreba donosi odluku o proširenju vrtića za tri odgojne skupine i jednom polivalentnom dvoranom na adresi Ljubijska 79a.

Vrtić od pedagoške godine 2013./14. radi u 26 odgojnih skupina na iste četiri adrese.

Djetinjstvo je izrazito važno razdoblje koje ima svoje vrijednosti i kulturu i koje ima direktnu povezanost s okruženjem i uvjetima u kojem dijete odrasta.

Vrijednosti koje kurikulum vrtića definira proizlaze iz opredijeljenosti obrazovne politike našeg društvenog okruženja (Hrvatske i Europe) koje naglašavaju cjelovit osobni razvoj djeteta. Kultura ustanove našeg vrtića temelji se na suradničkom ozračju, zajedničkoj odgovornosti svih profesionalaca koji sudjeluju u njezinom građenju za ostvarivanje kvalitetnih odnosa između djece i odraslih uz pristup odgojno-obrazovnoj praksi koja polazi od ciljeva, vrijednosti i načela Nacionalnog kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2015.).

Kroz razvojni kurikulum Dječji vrtić Radost stvara strategiju svog rada orijentirajući se na nekoliko područja kvalitete rada:

- misiju i viziju ustanove
- organizacijsko vođenje ustanove
- kulturu ustanove
- prostorno-materijalne i tehničke uvjete rada
- zdravstveno-higijenske uvjete rada i sigurnost ustanove
- kurikulum ustanove i odgojno-obrazovni proces
- ljudske resurse i kontinuirani profesionalni razvoj svih djelatnika
- suradnju s užom i širom društvenom zajednicom
- proces praćenja i vrednovanja

Vrtić za djecu omogućuje da, u sklopu redovitog desetosatnog programa budu uključena i u obogaćene programe: Sveljub - preventivno-razvojni program podrške obiteljima i djeci rane dobi Posebni cjelodnevni program učenja engleskog jezika, Posebni cjelodnevni program učenja njemačkog jezika, Posebni cjelodnevni Montessori program, Kraći sportski i engleski program integriran u redoviti program i Program predškole.

Dodatni programi koje vrtić provodi su i Program za darovitu ili potencijalno darovitu djecu te Program za djecu pripadnike etničkih i kulturoloških manjina, a kao dodatnu podršku roditeljstvu vrtić već više od deset godina ostvaruje i Program radionica za roditelje „Rastimo zajedno“.

Vrtić nudi i različite kraće programe (sportski program, program ritmike i plesa...) koji provode vanjski suradnici.

DV Radost prati potrebe roditelja u suvremenog trenutku u kojem živimo i radimo te otvara nove oblike komunikacije i podrške roditeljima.

Dugogodišnji rad na tom području prepoznalo je Ministarstva znanosti i obrazovanja te DV Radost imenovalo centrom izvrsnosti 2018. godine kao „Stručno razvojni centar za podršku roditeljstvu i program Rastimo zajedno“.

Osobna i profesionalna odgovornost zaposlenika vrtića definirana je u viziji i misiji rada DV Radost.

VIZIJA: Mjesto sigurnog i sretnog odrastanja u kojem se poštuje djetetova različitost te potiče razvoj individualnih sposobnosti i potencijala.

MISIJA: Osigurati poticajno socijalno i prostorno-materijalno okruženje za cjelovit razvoj djeteta, u kojem će svako dijete moći zadovoljavati svoje potrebe i interese. Razvijati kulturu ustanove u kojoj će se stalno razvijati osobne i profesionalne kompetencije odgojitelja kroz cjeloživotno obrazovanje. Razvijati partnerski odnos s roditeljima kroz različite oblike aktivnog sudjelovanja roditelja.

2. USTROJSTVO RADA

Rani i predškolski odgoj u Republici Hrvatskoj uređen je **Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju** i pripadajućim podzakonskim aktima te obuhvaća odgoj, obrazovanje i skrb o djeci predškolske dobi. U Republici Hrvatskoj nije obvezatan za svu djecu predškolske dobi, osim programa predškole koji je namijenjen djeci u godini pred polazak u školu.

U DV Radost ostvaruje se program odgoja, obrazovanja i skrbi o djeci, (zdravstvena zaštita, prehrana i socijalne skrb) od 12 mjeseci do polaska u osnovnu školu.

Podijeljen je na dva odgojno-obrazovna ciklusa:

-jaslički za djecu u dobi od 12 do 36 mj.

-vrtićki za djecu od 3god do polaska u školu.

2.1. CILJ I OSNOVNE ZADAĆE PROGRAMA

Cilj programa je osigurati optimalne uvjete za zadovoljavanje temeljnih potreba i prava djece kako bi se stvorila osnova za ostvarivanje djetetove osobne, emocionalne, obrazovne i socijalne dobrobiti. Uvjeti uključuju materijalne, socijalne, zdravstvene i obrazovne dimenzije, uz profesionalnost i cjeloživotno učenje svih zaposlenika vrtića.

Osnovne zadaće predškolskog odgoja usmjerene su na:

1. njegu i skrb za tjelesni rast, razvoj i zdravlje prema suvremenim spoznajama i standardima,
2. cjelovit i holistički pristup u odgoju i obrazovanju djeteta,
3. dosljednu primjenu suvremene predškolske paradigme koja uključuje:
 - a) usmjerenost na razvoj temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje: komunikacije na materinskom jeziku, komunikacije na stranim jezicima, matematičke kompetencije i osnovne kompetencije u prirodoslovlju, digitalne kompetencije, kompetencije razvoja vlastite strategije učenja, socijalne i građanske kompetencije, kompetencije inicijativnosti i poduzetnosti i kompetencije kulturne osviještenosti i izražavanja,
 - b) razvojno – humanističku koncepciju u odgojno – obrazovnom radu s naglaskom na uvažavanje djetetove osobnosti, razvojnih mogućnosti, prava, potreba, interesa i specifičnosti u razvoju svakog pojedinog djeteta,
 - c) odgojno-obrazovni rad baziran na osnovnim vrijednostima znanja, identiteta, solidarnosti i tolerancije, odgovornosti, autonomije i kreativnosti,
4. inkluziju djece s posebnim potrebama i teškoćama u razvoju u programe ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, razvijanjem tolerancije, suradnje i inkluzivne kulture u dječjem vrtiću,
5. odgojno – obrazovni program rada za darovitu i potencijalno darovitu djecu,
6. izgrađivanje suradnje i partnerskih odnosa obitelji i vrtića,
7. senzibilizaciju lokalne zajednice za potrebe vrtića te uspostavljanje suradnje s institucijama u okruženju,
8. jačanje profesionalnih kompetencija svih zaposlenih u dječjem vrtiću,
9. stalno praćenje i unaprjeđivanje pedagoške prakse te primjenu suvremenih pristupa i metoda u predškolskom odgoju.

Strategije djelovanja usklađene su s postavkama suvremenog predškolskog kurikulumu kojeg karakterizira otvorenost, razvojnost, dinamičnost i integritet te fleksibilna organizacija procesa sukladno potrebama djece i njihovih roditelja.

2.2. VRSTE PROGRAMA

U DV Radost svake pedagoške godine ima od 6-9 jasličkih skupina te 17-20 vrtićkih skupina.

U vrtiću se ostvaruju cjelodnevni programi u trajanju od 7 do 10 sati dnevno, poludnevni u trajanju od 4 do 6 sati dnevno, višednevni u trajanju od jednog do 10 dana (programi izleta, ljetovanja i zimovanja).

Cjelodnevni program odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi provodi se kao redoviti program odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi u trajanju od deset sati dnevno (čl.3. točka 1. i 2.1. Državnog pedagoškog standarda predškolskog odgoja i naobrazbe).

Odvija se svakodnevno, u svim objektima dječjeg vrtića.

Ustrojstvo programa uvažava načela usklađena s načelima Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj koja obuhvaćaju:

- *Fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa* – kojim se osigurava poštivanje prava svakog pojedinca na zadovoljavanje specifičnih potreba, osobnih ritmova i individualno različitih strategija učenja. Odgojno-obrazovni djelatnici u odgojno-obrazovnom radu s djecom prilagođavaju metode rada i profesionalno pristupaju svakom djetetu podržavajući njegovu inicijativu.
- *Partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom* – načelo u kojem se naglašava roditelj kao nezaobilazni partner i aktivni sudionik u oblikovanju vrtićkog kurikulumu. Uloga je vrtića kontinuirano promišljati o oblicima osnaživanja roditeljskih kompetencija te promovirati senzibilitet lokalne zajednice za potrebe djece i roditelja.
- *Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju* – kojim vrtić kontinuirano potiče jačanje osobnih i profesionalnih kompetencija svih djelatnika te osigurava različite oblike stručnog usavršavanja u ustanovi i izvan nje.

Istovremeno se načelo kontinuiteta odgoja i obrazovanja odnosi i na suradnju vrtića i škole koja podrazumijeva zajedničko djelovanje svih sudionika, koje je usmjereno na dijete i njegovu dobrobit, vodeći računa o psihofizičkim osobinama djece, njihovim

potrebama i mogućnostima, a u cilju cjelovitog razvoja, odgoja i obrazovanja djece.

- *Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unaprjeđivanje prakse* – koje potiče kontinuirano podizanje razine profesionalnih kompetencija djelatnika i stvaranje kvalitetnih preduvjeta za djetetov razvoj u okruženju koje ima obrazovni potencijal i potiče suradničko ozračje

Ovisno o potrebama djece i zahtjevima roditelja, dječji vrtić može izvoditi i druge programe sukladne odredbama Državnog pedagoškog standarda predškolskog odgoja i naobrazbe.

Do sada je DV Radost verificirao i dobio suglasnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja za provedbu programa koji se ostvaruju u radu s djecom, roditeljima ili stručnjacima iz sustava odgoja i obrazovanja:

RB	NAZIV PROGRAMA I VERIFIKACIJA MZOS (KLASA,URBROJ,DATUM)	Trajanje programa: cjelodnevni, poludnevni, kraći	Lokacija
1	Posebni cjelodnevni program učenja engleskog jezika KLASA:601-02/15-03/00401 URBROJ:533-25-15-0004 od 27. srpnja 2015. godine	cjelodnevni	Ljubijska 79a
2	Posebni cjelodnevni program učenja njemačkog jezika KLASA: 601-02/15-03/00402 URBROJ: 533-25-15, od 28. srpnja 2015. godine	cjelodnevni	Ljubijska 79a
3	Posebni cjelodnevni Montessori program KLASA: 601-02/14-03/00172 URBROJ: 533-25-14-0004 od 28. srpnja 2014.	cjelodnevni	Ljubijska 79a
4	Preventivno-razvojni program podrške obiteljima i djeci rane dobi – SVELJUB KLASA: 601-02/15-03/00400 URBROJ:533-25-16-0008 od 22. srpnja 2016.	cjelodnevni	Ljubijska 79a

5	Kraći sportski program integriran u redoviti program, KLASA: 601-02/17-03/00278, URBROJ: 533-25-17-0004, od 27. lipnja 2017.	cjelodnevni	Ljubijska 79a
6	Kraći sportski i engleski program integriran u redoviti program, KLASA:601-02/17-04/00279 URBROJ: 533-25-17-0005, Od 27.lipnja 2017.	cjelodnevni	Hrvatskog proljeća 22
7	Program predškole KLASA: 601-02/1503/00291 URBROJ: 533-25-15-0004 od 13. srpnja 2015.	cjelodnevni	Ljubijska 79a, Hrvatskog proljeća 18-22
8	Kraći program rada s roditeljima djece predškolske dobi – Program radionica s roditeljima Rastimo zajedno KLASA: 601-02/1303/0045 URBROJ: 533-21-13-0004 od 26. ožujka 2013. godine	kraći	Ljubijska 79a Hrvatskog proljeća 18-22
9	Posebni prošireni redoviti program predškolskog odgoja i obrazovanja za darovitu i potencijalno darovitu djecu KLASA: 601-02/19-03/00484 URBROJ: 533-05-19-0004 od 9. rujna 2019.	kraći	Ljubijska 79a Hrvatskog proljeća 18-22
10	Program odgoja i obrazovanja etničkih i kulturoloških manjina integriran u redoviti program dječjeg vrtića KLASA: 601.02/19-03/00485 URBROJ: 533-05-19-0004 od 13. studenog 2019.	cjelodnevni	Ljubijska 79a Hrvatskog proljeća 18-22
11	Dječji vrtić Radost - Stručno razvojni centar za podršku roditeljstvu i program Rastimo zajedno KLASA: UP/I-601-02/18-03/00015 URBROJ: 533-05-18-0002, od 27. travnja 2018.		

2.3. PROSTORNI UVJETI

DV Radost registriran je na četiri adrese, a u naravi se radi na dvije lokacije. U centralnom objektu koja je namjenska građevina, nalazi se 17 odgojnih skupina sa pripadajućim sanitarijama i garderobama, dvije polivalentne dvorane, administrativni blok, kuhinja, ekonomat, praona i prostorije domara. Objekt ima veliko dvorište odvojeno za jasličku i vrtićku djecu.

U područnom objektu na katu zgrade u ulici Hrv. Proljeća 18-22 nalaze se (3x3) 9 soba dnevnog boravka sa pripadajućim prostorijama, kancelarije, prostorom za odgojitelje i 3 dostavne kuhinje, dvije terase za boravak na zraku.

Prostori su osmišljeni i strukturirani tako da zadovoljavaju potrebe djeteta: strukturirani su stimulatивно po principu igrovnih centara koji omogućavaju situacijsko učenje kroz igru, istraživanje, manipuliranje, eksperimentiranje prema njihovim potrebama i interesima. Uz navedene prostore, na objektima se mogu kvalitetno osmisлити i strukturirati predprostori za igru i istraživanje djece i tako osigurati djeci veću mogućnost izbora aktivnosti, prostora i suigrača. Svi prostori su sigurni te funkcionalno i poticajno opremljeni za boravak djece, također svi zaposlenici imaju optimalne uvjete i sredstva za rad.

Vrtić je kapaciteta 500-550 djece (ovisno o broju jasličkih ili vrtićkih skupina).

2.4. MATERIJALNI UVJETI I DIDAKTIČKA OPREMLJENOST

DV Radost opremljen je kvalitetnom i funkcionalnom opremom za pojedinu odgojnu skupinu, dio te opreme su elementi trajne vrijednosti i dio osnove opreme (kao što su stolovi, stolice, ormari, ležaljke), a dio je didaktičke opreme za različite razvojne poticaje. Pri nabavi sredstava i didaktičkog materijala vrtić se rukovodi sljedećim kriterijima: zadovoljavanje pedagoških kriterija, visokih estetskih kriterija, funkcionalnost i zadovoljavanje sigurnosno zaštitnih uvjeta.

Pedagoški kriteriji: prilagođenost dobi djece, multisenzoričnost, dostupnost i polivalentnost.

Estetski kriteriji: skladne boje, lijep izgled i privlačnost za dijete.

Funkcionalni kriteriji: materijal koji se koriste u dječjim aktivnostima mora pozivati djecu na aktivnost, angažman, provocirati i pokretati dijete na akciju.

Sigurnosni kriteriji: lakoća manipuliranja, laka prenosivost, zaobljenost svih uglova, higijensko održavanje.

Obogaćeni i posebni programi realiziraju se uz specifičnu opremu (Montessori pribor, sportski rekviziti, audio i vizualna oprema, PC, kamere...). Oprema se nabavlja planski u kontinuitetu, nadopunjavaju se novi elementi iz sredstava Osnivača, vlastitih prihoda, državnim sredstvima za program predškole, nacionalne manjine, djecu sa TUR i darovitu djecu.

Prema mogućnostima vrtić se može uključiti u projekte koji se financiraju izvan navedenih izvora financiranja, moguća su sponzorstva i donacije. Briga za sigurno radno okruženje svih radnika prati se sukladno pozitivnim zakonima o zaštiti na radu. Ispravnost alata i strojeva za rad nadziru servisne i inspeksijske službe.

2.5. ORGANIZACIJA RADA I RADNO VRIJEME

Radno vrijeme vrtića organizirano je i planirano prema potrebama roditelja za svaku pedagošku godinu u Godišnjem planu i programu rada vrtića po odluci Upravnog vijeća vrtića.

Otvaranje vrtića je ujutro od 5 ili 6 sati i radi do 20 sati. Djeca mogu boraviti najduže do 10 sati u ustanovi. Prema interesu roditelja i organizacijskim mogućnostima može se organizirati i smjenski rad vrtića. U svim organizacijskim modelima mora se voditi briga o najboljem interesu djeteta.

Fleksibilnom organizacijom rada, prvenstveno stručnih, odgojnih radnika, ali i ostalih službi postavlja se funkcionalno radno vrijeme svakog objekta, a time i vrtića u cjelini.

Predviđeno radno vrijeme s roditeljima i strankama je tajništva i računovodstva je od 8-16 sati, ravnatelja i stručnih suradnika od 7-14, 8-15, 9-16, ili prema potrebi i dogovoru.

Struktura satnice (dnevna, tjedna, mjesečna i godišnja) prati funkcionalne potrebe procesa, a razrađuje se za svaku radnu godinu, za svakog djelatnika.

Za ostvarivanje programa rada vrtića prema broju skupina, lokacija vrtića te broja upisane djece (i djece sa TUR) predviđen je slijedeći broj radnika prema radnim mjestima.

RADNO MJESTO	BROJ RADNIKA	STRUČNA SPREMA
Ravnatelj	1	VŠS/VSS
Stručni suradnik -pedagog	1	VSS
Stručni suradnik-psiholog	1	VSS

Stručni suradnik-logoped	1	VSS
Zdravstveni voditelj	1	VŠS
Odgojitelj	52+3+1	SS/VŠS/VSS
Tajnik	1	VŠS/VSS
Voditelj računovodstva	1	VŠS/VSS
Administrativni radnik	3	SSS
Ekonom	1	SSS
Glavni kuhar	1	SSS
Kuhar	2	KV/SSS
Pomoćni kuhar	3	OŠ
Servirka /spremačica	14	OŠ
Švelja	1	KV
Pralja	1	OŠ
Domar-ložač	1	SSS
Domar-vozač	1	SSS

3. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE

Skrb za zdravlje i tjelesni razvoj djeteta provodi se sukladno Programu zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane djece u dječjim vrtićima (NN121/2007) kao i Državnom pedagoškom standardu predškolskog odgoja i naobrazbe (NN 63/2008).

Cilj programa u odnosu na skrb za tjelesni razvoj i zdravlje djece je stvaranje uvjeta za optimalan razvoj djece, očuvanje i unapređenje zdravlja djece, usvajanje kulturno higijenskih navika i pravilnih prehrambenih navika.

Osnovne zadaće za ostvarivanje cilja:

➤ **očuvanje i unapređenje zdravlja djece**

-zadovoljiti higijensko zdravstvene uvjete za život i aktivnosti djece kroz kontinuirano održavanje čistoće u svim prostorima

-praćenje pobola djece, kalendar cijepljenja

-prilagoditi dnevni ritam aktivnosti, odmora i prehrane djece u odnosu na individualne potrebe djeteta (posebno u periodu prilagodbe djeteta na vrtić)

- identifikacija djece s posebnim potrebama u njezi i skrbi za zdravlje (djeca s akutnim i kroničnim zdravstvenim teškoćama)

-provođenje mjera vezanih uz posebne zdravstvene potrebe djece s ciljem očuvanja i unapređenja njihovog zdravlja

➤ **planiranje i provođenje prehrane u skladu sa standardiziranim jelovnicima i stručnim preporukama**

- osigurati i organizirati kontinuitet u ponudi raznovrsne i pravodobne prehrane

-poticanje pozitivnih navika konzumiranja raznovrsne hrane, pijenja vode, samostalnosti i kulturnom ophođenju kod stola

- identifikacija djece s posebnim potrebama u prehrani njezi i skrbi za zdravlje (djeca s akutnim i kroničnim zdravstvenim teškoćama)

-izrada jelovnika u suradnji sa roditeljima, pedijatrima i kuharima, edukacija odgojitelja

- praćenje tjelesnog rasta i razvoja djece, te stanja uhranjenosti

➤ **provođenje higijensko sanitarnih mjera**

- provođenje higijenskih mjera vezanih uz održavanje unutarnjeg i vanjskog prostora, didaktike i opreme

- osiguravanje higijenskih uvjeta vezanih uz provedbu njege djece jasličke dobi

- osiguravanje higijenskih standarda vezanih uz dnevni odmor djece

- osiguravanje optimalne temperature u svim prostorima u kojima djeca borave

- provođenje DDD mjera sukladno zakonskim propisima

➤ **planiranje i provođenje preventivnih mjera zdravstvene zaštite djece**

- praćenje pobola i epidemioloških indikacija s ciljem očuvanja zdravlja djece

-provođenje zdravstveno higijenskih mjera prema uputama nadležnih epidemioloških službi

- poticanje djece na kretanje, tjelovježbu i boravak na zraku s ciljem očuvanja i unapređenja

zdravlja

➤ **planiranje i provođenje zdravstvenog odgoja djece i odraslih**

- edukacija djece s ciljem usvajanja znanja o pravilnim kulturno- higijenskim navikama
- rad s djecom na usvajanju pravilnih prehrambenih navika
- poticanje djece na brigu o očuvanju okoliša
- edukacija odgojitelja vezano uz očuvanje i unapređenje zdravlja djece
- edukacija ostalih zaposlenika s ciljem pravilnog provođenja mjera i postupaka za očuvanje i unapređenje zdravlja
- uključivanje i suradnja sa vanjskim institucijama i stručnjacima

Stručno usavršavanje ostalih zaposlenika

Osobe koje na svojim radnim mjestima dolaze u dodir s hranom, Zakon o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti obavezuje da moraju imati osnovna znanja o zdravstvenoj ispravnosti hrane i osobnoj higijeni te sprečavanju širenja zaraznih bolesti. Također, osobama koje rade na poslovima vezanim uz održavanje higijene kao i sigurnosti Zakonom je propisana dinamika i sadržaj stručnog usavršavanja.

4. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD

Programom javnih potreba, za koji se sredstva osiguravaju u proračunu Grada Zagreba, obuhvaćeni su programi njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece rane i predškolske dobi prema razvojnim ciklusima iz Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje:

1. ciklus – program za djecu od 6 mjeseci starosti do 1. godine,

2. ciklus – program za djecu od 1. do 3. godine starosti (redoviti 10-satni program, posebni programi, alternativni programi),

3. ciklus – program za djecu od 3. godine starosti do polaska u osnovnu školu (redoviti 10-satni program, posebni programi, alternativni programi, programi za djecu s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama).

Programi odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi:

1. Redoviti 10-satni program

2. Posebni programi – programi ranog učenja stranog jezika, glazbeni programi, likovni programi, dramsko-scenski programi, informatički programi, sportski programi te programi ritmike i plesa, ekološki programi i programi odgoja za održivi razvoj, vjerski programi, programi zdravstvenog odgoja, program za djecu s posebnim zdravstvenim potrebama, program „Vrtić u bolnici“ za djecu na dugotrajnoj hospitalizaciji, programi rada s roditeljima/skrbnicima, preventivni programi, programi sigurnosti.

3. Alternativni programi – prema koncepcijama Marije Montessori, Rudolfa Steinera (Waldorfski), Reggio koncepciji.

4. Programi javnih potreba u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju organiziraju se i realiziraju za djecu s teškoćama, darovitu djecu, djecu pripadnike nacionalnih manjina, djecu u godini prije polaska u osnovnu školu koja nisu obuhvaćena redovitim programom predškolskog odgoja (program predškole).

Za svu djecu uključenu prema Programu javnih potreba planiraju se i provode individualizirani odgojno-obrazovni programi koji imaju vremenske i programske specifičnosti.

Cilj odgojno-obrazovnog rada u Dječjem vrtiću Radost je osigurati poticajno okruženje (materijalno i socijalno) koje dijete potiče na igru, razvoj i učenje, u kojem razvija svoje osobne potencijale, zadovoljava aktualne interese i u kojem formira svoju osobnosti i socijalnih stavove te razvija socijalne vještine.

Odgojno-obrazovni rad usmjeren je na razvoj različitih kompetencija cjeloživotnog učenja, s naglaskom na shvaćanje djeteta kao cjelovitog bića i važnost integrirane prirode njegova učenja. Potiče se razvoj bazičnih vrijednosti: znanja, humanizma i tolerancije, identiteta, odgovornosti i kreativnosti.

Kontinuirano se promišlja o djetetovoj prirodi učenja, holističkim pristupom sagledavajući djetetov razvoj.

Okruženje za učenje i samo stjecanje iskustva učenja u vrtiću je poticajno, konkretno i djetetu zanimljivo. Uvažava se prirodna potreba djeteta za istraživanjem i učenjem, uz podržavanje i prepoznavanje njegovih interesa na kojima se temeljit oblikovanje okruženja koje djetetu omogućava zadovoljavanje njegove znatiželje i stjecanje novih iskustava.

Istovremeno se promišlja o razvijanju partnerskih odnosa s roditeljima, primjerenim oblicima suradnje i unapređivanju načina jačanja roditeljskih kompetencija.

Zadace su definirane prema djetetovim razvojnim karakteristikama i prema područjima razvoja, no treba ih sagledavati integrirano.

JASLIČKI UZRAST DJECE - (1-3 godine)

Tjelesni i psihomotorni razvoj

- poticati razvoj grube motorike putem svih osnovnih oblika kretanja (puzanje, stajanje, samostalno hodanje, penjanje, trčanje, skakanje)
- poticati usavršavanje motoričkih sposobnosti djeteta kroz sve oblike kretanja (hodanje uz i niz stepenice, kretanje unazad i postrance, po suženoj površini, svladavanje prepreka – provlačenjem, penjanjem, uspinjanjem, čučnjem, doskoci),
- poticati razvoj psihomotornih vještina i okulomotorne koordinacije (bacanje i hvatanje lopte, udaranje lopte nogom)
- poticati razvoj spretnosti prstiju i šake, fine motorike i grafomotorike (slaganje tornja od kocaka, listanje stranica slikovnice, korištenje olovke i povlačenje crta, korištenje škarica)
- poticati razvoj sposobnosti brige o sebi (samostalno oblačenje, obuvanje papuča, pijenje iz čaše, korištenje pribora za jelo)

Socio-emocionalni razvoj i razvoj ličnosti

- poticati dijete na spontano iskazivanje svojih emocija kao i zadovoljavanje potrebe za njihovim proigravanjem kroz različite oblike izražavanja
- razvijati kod djeteta osjećaj sigurnosti, povjerenja i privrženosti u osobe i prostor

- razvijati pozitivnu sliku o sebi (spoznaju ja jesam, ja znam, ja mogu, samopouzdanje da vlastitim naporom mogu nešto napraviti, promijeniti, riješiti)
- podržavanje spontanosti i poticanje djeteta u samoiskazivanju i prepoznavanju vlastitih sposobnosti i mogućnosti kao i iskazivanju brige za druge (poticanje razvoja empatije)
- poticati interes za vršnjake i drugu djecu
- razvijati samostalnost djeteta u jelu, kontroli i obavljanju fizioloških potreba, održavanju osobne higijene i higijene prostora, samostalnost u svlačenju i oblačenju
- poticanje djeteta na samoinicijativno kreiranje aktivnosti, njihovu provedbu i valorizaciju

Spoznajni razvoj

- poticati istraživačku prirodu djeteta i razvoj svih osjetila
- razvijati stvaralačke osobine koje dijete spontano pokazuje: manipuliranje, isprobavanje i istraživanje novih materijala, poznatih materijala na nov način, novootkrivenih osobina poznatih materijala, kombiniranja poznatih i novih materijala
- razvijati sposobnost opažanja vanjskog svijeta, osobito osobina prirodnih i proizvedenih predmeta i materijala svim osjetilima
- razvijati sposobnost stjecanja sve bogatijeg iskustva i spoznaja, osobito o sebi (svom tjelesnom, aktivnom, socijalnom i psihološkom ja), o osobinama djece i odraslih (sličnosti, razlike, da svatko nešto želi, zna, može i na svoj način emocionalno reagira)
- razvijati sposobnost uočavanja veza i odnosa opažanja među predmetima i materijalima u okolini, prirodnih i fizikalnih pojava u okolini
- podržavanje i usmjeravanje djeteta u postupcima brige za sebe, razvoja kulturno-higijenskih navika, zaštite i samozaštite
- razvijati pozitivni emocionalni odnos prema prirodi i odgovorni odnos prema čuvanju prirode

Razvoj govora, komunikacije, izražavanja i stvaralaštva

- razvijati sposobnost komunikacije osobito slušanja i razumijevanja govora odraslih u poznatim i nepoznatim situacijama
- poticati svih oblika glasovno-govorne komunikacije djeteta s odraslima te djeteta i druge djece uz poticanje mimike, geste i drugih oblika neverbalne komunikacije
- poticati upotrebu govorne ekspresije kroz imenovanje, opisivanje, objašnjavanje doživljenog
- proširivati dječji rječnik, uz poticanje sposobnosti stvaranja riječi i rečenica
- poticati razvoj rane pismenosti poticajnim okruženjem uz prisustvo slikovnog materijala, pisane riječi u igrovnim centrima, kao i materijala koji potiču na govor, komunikaciju)
- poticati izražavanje pokretom, glazbom, likovnim sredstvima i drugim izražajnim medijima
- razvijati senzibilitet za likovna sredstva i materijale u izražavanju linijom, bojom, oblikom
- razvijati glazbeni sluh – slušnu percepciju, percepciju ritma, melodije (pjevanjem, sviranjem) i pokreta (u igri, plesu)

VRTIČKI UZRAST DJECE 3-6 godina

Tjelesni i psihomotorni razvoj

- poticati usavršavanje motoričkih sposobnosti djeteta putem svih prirodnih oblika kretanja te ih otežavati sukladno procjeni djetetovih mogućnosti (hodanja, trčanja, poskakivanja, skakanja, penjanja, provlačenja, kotrljanja,...)
- poticati razvoj snage i brzine, te vježbe za jačanje svih grupa mišića i pravilno držanje tijela,
- poticati razvoj psihomotornih vještina, ravnoteže i okulomotorne koordinacije (bacanje i hvatanje lopte, udaranje lopte nogom, gađanje u cilj, kretanje sa otežanim zadacima sužene površine i drugo) kao i složenih motoričkih vještina
- poticati razvoj spretnosti prstiju i šake, fine motorike i grafomotorike
- poticati dijete na samostalnost i pravilnost u održavanju vlastite higijene i čistoće okruženja u kojima borave, u vođenju brige o vlastitim stvarima i urednosti prostora, pribora i materijala s kojima se igraju,

- poticati i podržavati samostalnost u obavljanju kulturno-higijenskih navika (oblačenju, svlačenju i urednom odlaganju svoje odjeće i obuće, kao i samostalnom posluživanju tijekom obroka)
- poticati zdrav način života, njegovati kulturu zdrave prehrane, zadovoljiti potrebe djeteta za kretanjem na zraku
- razvijati naviku bavljenja rekreativnim aktivnostima koje imaju utjecaj na pravilan rast i razvoj.

Socio-emocionalni razvoj i razvoj ličnosti

- poticati dijete na prepoznavanje i spontano iskazivanje svojih emocija te iskazivanja emocija na društveno prihvatljiv način
- razvijati kod djeteta osjećaj razumijevanja i poštivanja emocija drugih osoba (empatiju), prepoznavanje emocija putem različitih oblika izražavanja
- razvijati kod djeteta sigurnost, pozitivnu sliku o sebi, samopouzdanje da vlastitim naporom i svojim mogućnostima može nešto napraviti, promijeniti, riješiti
- poticati osjećaje pripadnosti skupini, razvijati spoznaju djeteta da je voljeno i prihvaćeno,
- poticanje djeteta na samoinicijativno kreiranje aktivnosti, njihovu provedbu i valorizaciju
- poticati stvaranje suradničkog i su konstruktivističkog okruženja u kojem će dijete imati mogućnosti razvijati socijalne kompetencije
- poticati modele načina rješavanja konflikata mirnim putem,
- poticati samovrednovanje u procesu učenja i prihvaćanje uspjeha i neuspjeha.

Spoznajni razvoj

- poticati istraživačku prirodu djeteta i usavršavanje razvoj svih osjetila
- razvijati stvaralačke osobine koje dijete spontano pokazuje: manipuliranje, isprobavanje i istraživanje novih materijala, poznatih materijala na nov način, novootkrivenih osobina poznatih materijala, kombiniranja poznatih i novih materijala
- poticati rješavanja problema aktivnim isprobavanjem,

- razvijati sposobnost opažanja vanjskog svijeta, osobito osobina prirodnih i proizvedenih predmeta i materijala svim osjetilima
- razvijati sposobnost stjecanja sve bogatijeg iskustva i spoznaja, osobito o sebi (svom tjelesnom, aktivnom, socijalnom i psihološkom ja), o osobinama djece i odraslih (sličnosti, razlike, da svatko nešto želi, zna, može i na svoj način emocionalno reagira)
- razvijati dječju pažnju, koncentraciju, pamćenje, apstraktno mišljenje
- razvijati sposobnost uočavanja uzročno-posljedičnih veza i odnosa opažanja među predmetima i materijalima u okolini, prirodnih i fizikalnih pojava u okolini, aktivnostima ljudi, prirodnim pojavama, biljkama i životinjama, okruženju, prostoru i vremenu
- razvijati pozitivni emocionalni odnos prema prirodi i osvještavati odgovorni odnos prema čuvanju prirode i potrebu održivog razvoja

Razvoj govora, komunikacije, izražavanja i stvaralaštva

- poticati djecu na govor i govornu komunikaciju u različitim situacijama,
- razvijati sposobnost komunikacije i poticati djecu na razgovor, postavljanjem pitanja i odgovaranjem na njih, poticati na prepričavanje doživljaja i emocija,
- poticati pravilan izgovor glasova, prema pravilnom govornom uzoru,
- poticati na izražavanje rečenicom uredne morfo-sintaktičke strukture,
- poticati na izražavanje standardnim jezikom uz njegovanje lokalnog govora,
- poticati djecu na prepričavanje priča sukladno sposobnostima djeteta i dramsko scensko izražavanje,
- poticati razvoj fonološke svjesnosti sukladno dobi,
- poticati interes za primjerena literarna djela, slikovnice i poeziju te razvijati ljubav prema knjizi i pisanoj riječi,
- omogućiti upoznavanje i korištenje različitih likovnih tehnika, uživanje u spontanom izražavanju bojom te poticati plastično oblikovanje,
- poticati slušanje vokalne i instrumentalne glazbe, razvijati osjećaj za ritam, upoznati djecu s glazbenim instrumentima
- poticati izražavanje glazbe pokretima tijela – plesom, poticati dramsko i scensko izražavanje djeteta

Strategije rada proizlaze iz odnosa prema vrijednostima odgoja i obrazovanje te su definirane Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (NN 5/2015).

Vrijednosti koje se navode u tom dokumentu su: znanje, humanizam i tolerancija, identitet (osobni, kulturni i nacionalni), odgovornost, autonomija i kreativnost kontinuirano i integrirano će se provoditi u okviru različitih didaktičko-metodičkih pristupa, raznovrsnih sadržaja i organizacijskih formi.

Detaljnije su razrađena u Kurikulumu DV Radost razmatranog na sjednici Odgojiteljskog vijeća i usvojeno na sjednici Upravnog vijeća 15. rujna 2015. godine.

4.1. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD S DJECOM S POSEBNIM POTREBAMA

Državni pedagoški standard utvrđuje predškolski odgoj i naobrazbu djece i djece s posebnim potrebama i to djece s teškoćama i darovite djece. Dijete s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama jest:

- dijete s teškoćama tj. dijete s utvrđenim stupnjem i vrstom teškoće po propisima iz socijalne skrbi, koje je uključeno u redovitu i/ili posebnu odgojnu skupinu u dječjem vrtiću, ili posebnu odgojno-obrazovnu ustanovu ili
- darovito dijete tj. dijete kojem je utvrđena iznadprosječna sposobnost u jednom ili više područja uključeno u jasličke i vrtičke programe predškolskog odgoja i naobrazbe.

Prepoznavanje djece s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (djece s teškoćama i darovite djece) i promišljanje razvojnih zadaća za njihovo napredovanje prema sposobnostima važan je aspekt preventivnog djelovanja u dječjem vrtiću kao i ublažavanja i otklanjanja njihovih teškoća.

DJECA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Djeca s teškoćama u razvoju su djeca s urođenim i stečenim stanjima organizma, koja prema svojoj prirodi zahtijevaju poseban stručni pristup kako bi se omogućio razvoj sačuvanih sposobnosti djeteta i time što kvalitetniji daljnji odgoj i život. Ova djeca imaju izraženije potrebe u odnosu na svoje vršnjake i stoga trebaju poseban vid pedagoške pomoći.

Djecom s teškoćama, sukladno Državnom pedagoškom standardu predškolskog odgoja i naobrazbe smatraju se:

- djeca s oštećenjem vida
- djeca s oštećenjem sluha
- djeca s poremećajima govorno-glasovne komunikacije
- djeca s promjenama u osobnosti uvjetovanim organskim čimbenicima ili psihozom
- djeca s poremećajima u ponašanju
- djeca s motoričkim oštećenjima
- djeca sniženih intelektualnih sposobnosti
- djeca s poremećajem iz spektra autizma
- djeca s višestrukim teškoćama
- djeca sa zdravstvenim teškoćama i neurološkim oštećenjima (dijabetes, astma, bolesti srca, alergije, epilepsija i slično).

Svakako treba imati na umu potencijalne posebne potrebe, koje, prema Programskom usmjerenju predškolske djece, može imati dijete koje je u svojem razvoju ili životu imalo tzv. rizične faktore (izvanjskog ili unutarnjeg porijekla), kao što su prenatalni, perinatalni i postnatalni rizici ili su bila ili su još uvijek izložena nepovoljnim okolinskim uvjetima (nepotpuna obitelj, bolest u obitelji i dr.).

Takve potrebe može također imati i dijete u kojeg neki od razvojnih aspekta bitnije odudara od očekivanog za kronološku dob (sporiji motorički razvoj, pojačan aktivitet, ono s izrazitim sklonostima i interesima i dr.). Individualni pristup i briga za individualne potrebe svakog djeteta važan su aspekt usmjeravajućeg i preventivnog djelovanja tj. sprječavanje prerastanja takvih pojava u smetnje daljnjem zdravom razvoju djeteta.

Prolazne posebne potrebe zbog očekivanih razvojno prirodnih raskoraka između djetetovih potreba i mogućnosti u pojedinim fazama razvoja (tzv. razvojne krize) ili traumatizirajućih događaja u njegovu životu također zahtijevaju pažljiv individualni pristup i brigu te posebnu angažiranost odgojitelja i stručnih suradnika vrtića.

Odgovaranje na posebne odgojno-obrazovne potrebe djeteta i rad s njihovim roditeljima na emocionalno-psihološkome snaženju obitelji za kvalitetniju pomoć u odrastanju djeteta važan je aspekt rada u ovom području u korist poštovanja i prihvaćanja različitosti djece.

UKLJUČIVANJE DJECE S TEŠKOĆAMA U PROGRAME VRTIĆA

Djeca s teškoćama u razvoju mogu se uključiti u odgojno-obrazovne skupine s redovitim ili posebnim programom.

- U odgojno-obrazovne skupine s redovitim programom na temelju mišljenja stručnih suradnika dječjeg vrtića kao i odgovarajućih medicinskih i drugih nalaza, mišljenja i rješenja nadležnih tijela, ustanova i vještaka uključuju se djeca s lakšim teškoćama koja s obzirom na vrstu i stupanj teškoće, uz osiguranje potrebnih specifičnih uvjeta mogu savladati osnove programa s ostalom djecom u skupini, a uz osnovnu teškoću nemaju dodatne teškoće, osim lakših poremećaja glasovno-govorne komunikacije i djeca s težim teškoćama uz osiguranje potrebnih specifičnih uvjeta, ako je nedovoljan broj djece za ustroj odgojno-obrazovne skupine s posebnim programom.
- U odgojno-obrazovne skupine s posebnim programom uključuju se djeca s teškoćama u razvoju kojima se vrsta i stupanj teškoće utvrđuje prema propisima iz područja socijalne skrbi. Oni imaju pravo i na uključivanje u redovite, posebne te alternativne programe s ostalom djecom Dječjeg vrtića Radost, a prosudbu o njihovom uključivanju donosi stručni tim dječjeg vrtića, koji je dužan donijeti program uključivanja za svako dijete prilagođen njegovim sposobnostima, potrebama i interesima

ASPEKTI VRTIČKOG OKRUŽENJA ZA DJECU S TEŠKOĆAMA

Prilagodbe u odgojno-obrazovnom procesu trebaju biti **u skladu s osobnim obilježjima svakog djeteta s teškoćom u razvoju** zbog kojih je prilagodba potrebna, a da bi bila potpuna, potrebno je prije svega pripremiti sve sudionike u okruženju na dolazak djeteta s teškoćom i objasniti im potrebu kako prihvaćanja tako i prilagodbe, odnosno što optimalnije inkluzije djeteta. Neovisno o tome o kojoj se teškoći u razvoju radi, u Dječjem vrtiću Radost je prije samog pristupa inkluziji djeteta s teškoćom u razvoju u određenu skupinu potrebno:

- ✓ vršnjake, stručnjake, roditelje i ostale osobe koje će u odgojno-obrazovnoj ustanovi dolaziti u kontakt s djetetom pripremiti za prihvrat djeteta

- ✓ u djece bez teškoća u razvoju potrebno je razviti pozitivan stav prema djeci s teškoćama u razvoju kako bi što bolje prihvatila dijete s teškoćom u odgojno-obrazovnim uvjetima.
- ✓ da se odgojitelj, učitelj, stručni suradnik, odnosno druga osoba koja će prihvatiti i baviti se djetetom, dodatno educira za navedenu teškoću
- ✓ roditelje djece bez teškoća u skupini potrebno je upoznati s obilježjima teškoće djeteta koje dolazi u skupinu kako ne bi bili iznenađeni eventualnim, njima dosad nepoznatim, reakcijama i ponašanjem djeteta s teškoćom u razvoju

Osoba u neposrednom radu s djecom ima važnu ulogu u poticanju njihove međusobne usmjerenosti i prijateljstva provođenjem strategija uključivanja u kooperativne grupne zadatke. Odgojitelji, a posebice stručni suradnici odgojno-obrazovnih ustanova imaju vrlo važnu ulogu u pripremi roditelja djece bez teškoća kroz organiziranje predavanja, radionica i zajedničkih druženja svih roditelja uz kontinuirano omogućavanje savjetodavnog rada s roditeljima.

PROGRAMSKI ODGOJNO-OBRAZOVNI ASPEKTI RADA S DJECOM S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

U Dječjem vrtiću Radost se za djecu s teškoćama u razvoju izrađuje individualizirani odgojno-obrazovni program koji je važan dokument za djecu, kao i za one koji ih poučavaju. Individualizirano programiranje u vrtiću je proces zajedničkog djelovanja u kreiranju i provođenju plana podrške djeci s posebnim obrazovnim potrebama. To je plan aktivnosti osmišljenog napredovanja djece u skladu s planiranim odgojno-obrazovnim ciljevima, zadacima programa i koracima ostvarivanja kroz pedagošku godinu. Takvi programi služe kao putokaz za odgojitelje, stručne suradnike i roditelje kako bi se utvrdio djetetov napredak u različitim razvojnim područjima.

DAROVITA I POTENCIJALNO DAROVITA DJECA

Rano otkrivanje i poticanje sposobnosti darovite djece područje je koje u svijetu sve više dobiva na značaju. *Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju* (NN broj 10/97, 107/07 i 94/13) naglašava da darovitosti djeteta treba pridavati posebnu pozornost (čl.6, čl. 15.a st.1; čl. 17., st.3 i čl.50.st.2) te podupire stav znanstvenika koji tvrde da je «darovitost moguće i potrebno uočavati u što ranijoj dobi kako bi se djetetu osigurao odgovarajući odgoj i obrazovanje u skladu

s njegovim mogućnostima» (Cvetković-Lay, 2002). *Državni pedagoški standard* također navodi potrebu osiguravanja provedbe posebnih programa predškolskog odgoja i naobrazbe za darovitu djecu (čl. 9-12).

Dječji vrtić „Radost“ je u rujnu 2019. godine dobio suglasnost Ministarstva znanosti i obrazovanja kojom je verificirana kvaliteta Programa rada s predškolskom darovitom i potencijalno darovitom djecom u našem vrtiću od 3. godine do polaska u školu. Program je definiran kao prošireni redoviti program predškolskog odgoja i naobrazbe za darovitu i potencijalno darovitu djecu.

Darovita djeca općenito, a napose u predškolskom periodu, imaju **posebne potrebe** koje proizlaze iz njihovih specifičnih osobina - potreba za kontaktom s vršnjacima prema kronološkoj i intelektualnoj dobi, potreba za neovisnošću u učenju, potreba za istraživanjima sve do točke moguće pogreške, potreba za radom u obogaćenim programima kojima se potiče njihov cjelokupni razvoj. Istovremeno postoji velika potreba za podrškom odraslih u njihovim nastojanjima, istraživanjima, regulaciji emocija i socijalizaciji s vršnjacima.

U ranoj dobi djeca iskazuju uglavnom potencijalnu darovitost koja se još ne očituje u potpunosti kao produktivna darovitost. Stoga je iznimno važno u predškolskom periodu svojoj djeci osigurati okruženje koje će im dati priliku iskazati svoje potencijale, kako bi se ona rano otkrila i kako bi okolina na nju adekvatno reagirala poticajima, kontekstom i postupcima sukladnim interesima djeteta jer je upravo to nužno za razvoj njegovih potencijala.

Cilj rada s darovitom djecom

Organiziranje otvorenog, fleksibilnog i razvojno usmjerenog kurikula vrtića Radost koji će poticati maksimalni razvoj svih djetetovih potencijala kroz prilagođavanje posebnim odgojno-obrazovnim, socio-emocionalnim (i ostalim) potrebama i mogućnostima djeteta.

Strategije rada s darovitom djecom

- a) permanentna kvalitativna i kvantitativna identifikacija darovite djece i procesna dijagnostika kao i identifikacija djece s dvojnim dijagnozama
- b) formiranje diferenciranog pristupa u redovitim programima predškolskog odgoja i naobrazbe koji je djelomično prilagođen djetetovim izraženim interesima, sklonostima i sposobnostima.
- c) uključivanje potencijalno darovite djece u Cjelodnevne i Kraće posebne programe koji podupiru njihove specifične talente (jezične, sportske i ostale).

- d) rad na emocionalnim i socijalnim aspektima razvoja (potencijalno) darovite djece kroz individualnu i grupnu podršku psihologa
- e) kod odgojitelja poticati osjetljivost za prepoznavanje darovitosti kod djece i toleranciju prema karakteristikama osobnosti takve djece te ih motivirati za rad s njima
- f) osiguravanje stalnog stručnog usavršavanja stručnih djelatnika vrtića

Provoditelji programa su matični odgojitelji uz sudjelovanje odgajatelja/ica educiranih u području darovitosti, likovnosti, dramsko-scenskog izričaja kroz tradicionalne i suvremene medije, u području provedbe sportskog programa s djecom predškolskog programa te s ostalim kvalifikacijama koje mogu doprinijeti kvaliteti programa. Superviziju će provoditi psihologinja, a stručni suradnici u programu su pedagoginja i logopedinja vrtića.

Zadaće programa

U skladu sa znanstvenim istraživanjima te iskustvima u radu s darovitom djecom, ističemo važnost najvažnijeg načela za izradu i provedbu programa – načelo **individualizacije i diferencijacije**.

Zadaće u odnosu na dijete:

- a) prepoznavanje i identificiranje potencijalno darovite djece od strane odgojitelja/ica i roditelja te utvrđivanje darovitosti od strane psihologinje vrtića putem psihološkog instrumentarija.
- b) rad na emocionalnim i socijalnim aspektima razvoja potencijalno darovite djece
- c) razvoj osnovnih i viših razina misaonih procesa
- d) povećanje znanja i vještina djece
- e) razvoj kreativnosti (stvaralaštva) u području glazbe, likovnosti, glume i pokreta
- f) individualna i grupna podrška psihologa

S tendencijom da se program kvalitetno i sistematski provodi predviđamo kontinuirano provođenje tijekom cijele pedagoške godine te kroz višegodišnji vremenski period u kojemu bi se pratila postignuća i razvoj djece od jaslica do prvog razreda osnovne škole.

Zadaće u odnosu na odgojitelja:

- a) kod odgojitelja poticati osjetljivost za prepoznavanje darovitosti kod djece
- b) poticati toleranciju prema karakteristikama osobnosti takve djece, osobito ukoliko se radi od dvojnim dijagnozama kod djece

- c) motivirati odgojitelje za rad sa djecom koja pokazuju potencijalnu darovitost
- d) upućivanje na dodatno stručno usavršavanje u i izvan vrtića

Zadaće u odnosu na roditelje:

- a) senzibilizacija roditelja za osobine i specifičnosti darovite djece,
- b) informiranje o mogućim načinima poticanja darovitosti
- c) participacija roditelja u procesu prepoznavanja darovitosti
- d) participacija roditelja u aktivnostima programa

Provođenje se prati vrednuje u skladu s verificiranim Programom za darovite.

4.2. OSTALI PROGRAMI VRTIĆA

PROGRAM PREDŠKOLE (djeca u godini prije polaska u školu)

Program predškole se od 2014./15. redovito i obavezno realizira u svim ustanovama ranog i predškolskog odgoja. Dječji vrtić Radost ima verificirani program predškole za djecu u godini prije polaska u školu (suglasnost Ministarstva znanosti i obrazovanja 13.7.2015.godine).

Cilj programa predškole je osigurati uvjete u kojima će djeca razviti svoje potencijale do najviše razine, zadovoljiti interese i potrebe te time steći spoznaje, vještine, navike i kompetencije koje će im omogućiti uspješnu prilagodbu pri prijelazu iz vrtićnog u školsko okruženje.

Način provedbe programa predškole definiran je Pravilnikom o sadržaju i provedbi programa predškole od kolovoza 2014.

Globalne zadaće odgojno-obrazovnog rada u programu predškole :

- zadovoljavanje djetetovih aktualnih razvojnih potreba i poticanje svih aspekata njegovog razvoja
- omogućavanje uvjeta za razvoj osobnosti djeteta u smislu jačanja njegove pozitivne i realne slike o sebi
- omogućavanje stjecanja iskustva o međusobnim različitostima te upućivanje na osnovne moralne vrednote kulture i tradicije kojoj dijete pripada

- upoznavanje s osnovnim socijalnim i komunikacijskim vještinama i stjecanje osnovnih znanja, vještina i kompetencija potrebnih za daljnji razvoj djeteta i uspješno uključivanje u osnovnu školu.

Program predškole realizira se na tri načina:

- za djecu koja su integrirana u redoviti i cjelodnevni program vrtića,
- za djecu koja su integrirana u program predškole u redovite skupine u trajanju do 250 sati godišnje

Odgojno-obrazovni rad programa predškole potiče i osnažuje kod djece razvoj temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje. Prema Europskom referentnom okviru to su:

Motorička kompetenciju

Socijalna i građanska kompetencija

Inicijativnost i poduzetnost

Učiti kako učiti

Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju

Kulturna svijest i izražavanje

Digitalna kompetencija

Komunikacija na materinskom jeziku

Komunikacija na stranim jezicima

Kulturna svijest i izražavanje

Nakon provođenja programa predškole djeca dobivaju Potvrdu o pohađanju programa predškole u godini prije polaska u školu i roditelj ju prilaže na upisu djeteta u 1. razred osnovne škole.

PREVENTIVNO-RAZVOJNI PROGRAM PODRŠKE OBITELJIMA I DJECI RANE DOBI - SVELJUB

Program kontinuirane emocionalne i senzorne stimulacije djece od 0-3 godine je vrtić verificirao u veljači 2005. ,a od 2016. godine je program reverificiran pod nazivom Preventivno-razvojni program podrške obiteljima i djeci rane dobi – SVELJUB.

Program se temelji na činjenici da su senzibilnost roditelja na znakove koje dijete pokazuje te količina i priroda interakcija među njima najvažniji temelji povezivanja djeteta i roditelja. Ta veza se produbljuje osobito kroz dodir, jedan od temeljnih jezika ljubavi, kojim djeca primaju signale ljubavi. Djeca komuniciraju putem svojega tijela, a dojenačka masaža ili komunikacija dodirrom, hrani i gradi najvažniji odnos koji će ikada uspostaviti – odnos između djeteta i roditelja.

Kroz **SVELJUB** se pomaže roditeljima u njihovoj zahtjevnoj ulozi i podržava razvoj kvalitetne emocionalne privrženosti djeteta. Tako svi roditelji koji se odluče za upis djeteta u obogaćeni program SVELJUB prolaze edukaciju iz masaže djeteta prema programu Loving touch, koju provode sa djetetom kod kuće, prije nego što dijete krene u jaslice.

Time se omogućuje obogaćivanje u povezivanju djeteta i roditelja kako bi lakše prepoznali i odgovorili na individualne potrebe djeteta, te kako bi ono steklo povjerenje pomoću kojega će prilagodba na odvajanje u jaslice biti lakša i manje stresna.

Brojne su dobrobiti masaže djeteta na emocionalnom i zdravstvenom planu, no i odrasli koji ih masiraju također povratno osjećaju opuštenost, usklađivanje sa djetetom, osjećaj kompetencije da se mogu adekvatno brinuti o djetetu, zadovoljstvo.

U skupinama u kojima se provodi program, odgojitelji su dodatno educirani i stručno osposobljeni za provođenje masaže te je svakodnevno provode. Tako se u jasličkim skupinama može vidjeti kako djeca i odgojitelji uživaju u zajedničkim trenucima, djeca manje plaču, smirenija su i puno brže uspostavljaju povjerenje prema odgojiteljima. Jedni prema drugima su nježniji i imitirajući svoje odgojitelje masiraju jedni druge i lutke. Osim masaže tu je i stimulatívno materijalno okruženje u skladu s dobi djece i ciljevima programa. Ciljane individualne senzomotorne poticaje – za bliske i daleke osjete, odgojitelji kreiraju prema senzornom profilu djeteta.

Zadaće programa:

- Podržavati i poticati zdravu, kvalitetnu privrženost i povezanost roditelja s djetetom kao snažnog zaštitnog faktora u emocionalnom i socijalnom razvoju. Provoditi nove oblike podrške obiteljima s djecom do 3 godine.
- Poticati vještine ranog roditeljstva i poticanja dječjeg razvoja
- Prevenirati poremećaje prilagodbe i emocionalne poremećaje kod djece

- Oblikovati stimulativno senzomotorno okruženje bogato poticajima i ciljanim interakcijama radi optimalne stimulacije razvoja

Suradnja s roditeljima u programu obuhvaća predavanja o važnosti dodira i rane senzorne stimulacije, radionice dojenačke masaže prije polaska djeteta u jaslice, radionice stimulativnih igara i poticaja rane komunikacije, uključenost program poticajnog roditeljstva Rastimo zajedno i Klub očeva Rastimo zajedno (prema izboru roditelja), individualna savjetovanja o ranom razvoju i poticanju kvalitetnog odnosa roditelj-dijete, letke i druge psihoedukativne materijale za roditelje.

PROGRAMI RANOG UČENJA ENGLESKOG JEZIKA ili RANOG UČENJA NJEMAČKOG JEZIKA INTEGRIRANI U REDOVITI PROGRAM

Dječji vrtić Radost jedan je od prvih vrtića u Gradu Zagrebu koji je započeo s programom ranog učenja engleskog jezika, a kasnije i ranog učenja njemačkog jezika. Programi su namijenjeni djeci vrtićkog uzrasta, od četvrte godine života do polaska u školu, a provode ga posebno educirani odgojitelji (sa potrebnim znanjem engleskog ili njemačkog jezika). Temelje se na spoznajama da se jezični razvoj intenzivira u rano i predškolsko doba i da je rana dvojezičnost podloga za razvoj višestrukih inteligencija, primjerice matematičke. Dječji mozak baveći se dešifriranjem, uspoređivanjem i sistematizacijom dvaju jezičnih sustava postaje „alat“ za raznoliko sagledavanje i rješavanje problema.

Osnovni ciljevi učenja stranog jezika:

1. Jezični: da učenjem stranih jezika djeca lakše (bolje i potpunije) razumiju sustav vlastitog (materinjeg) jezika i time postanu svjesna jezika kao komunikacijskog sredstva svakog čovjeka.
2. Psihološko – emocionalni: da učenje stranog jezika podrži rast pojedinih karakternih osobina i samopouzdanja te omogući djeci lakšu prilagodljivost u ljudskom društvu i više mogućnosti u životu.
3. Sociološki: da se djeca, zahvaljujući poznavanju stranog jezika, brže prilagode različitim situacijama u skupinama ili sredinama drugačijeg socijalnog karaktera što je izuzetno važno za ovo današnje vrijeme mobilnosti. Konačno, da program pomogne razvoj interkulturalnosti.

Osnova ranog učenja stranog jezika je situacijsko učenje; neprekidno tumačenje radnji, tj. stalno prevođenje sa stranog na hrvatski jezik. Zajednička iskustva odraslih i djece u nizu svakodnevnih životno-praktičnih situacija pretpostavka su za razumijevanje prvih govornih izraza. Na taj način utječe se na razvoj pasivnog jezika koji tek kasnije prerasta u aktivni jezik (djeca će najprije razumijevati jezik, a tek kasnije će početi aktivno upotrebljavati govor). Na isti način se uči i materinji jezik.

Osim što djeca spontano uče jezik usvajaju ga i kroz govorne igre, pjesmice, brojalice, priče, fraze, jednostavne rečenice te male scenske dramatizacije u kojim djeca - glumci sudjeluju ulogama na engleskom ili njemačkom jeziku. Stvaranje bogatog jezičnog okruženje nužno je za organizirano učenje u koje se nastoji uključiti sva osjetila: poticanje sposobnosti slušanja, sposobnosti vizualnog opažanja i reproduciranja uz pokret i glazbene ritmičke elemente.

Roditelji su česti suradnici ovih programa i bez njihove potpune podrške programi ne bi bili toliko kvalitetni. Također, oni su i najbolji kritički prijatelji s vrlo visokim kriterijima i očekivanjima.

MONTESORI PROGRAM

Montessori program za djecu od četvrte godine života do polaska u školu provodi se u vrtiću od pedagoške 2014.-2015. godine uz posebno educirane Montessori odgojitelje.

Cilj Montessori programa je individualiziranim pristupom u skupini djece, posebno oblikovanim i pripremljenim materijalima, u strukturiranoj okolini, poticati cjeloviti razvoj djeteta (tjelesni i psihomotorni, socio-emocionalni i spoznajni razvoj, komunikaciju i stvaralaštvo), odgajati za mir, toleranciju, slobodu. Takav pristup uključuje dobro upoznavanje djeteta, stalno promatranje i praćenje njegovog razvoja i uočavanje njegovih posebnih interesa. Individualizirani rad odgojitelja znači pripremanje okoline koja je u skladu s djetetovim potrebama i interesima.

Kako bi dijete moglo iskusiti uzbuđenje učenja po vlastitoj želji i izboru Marija Montessori osmislila je posebne materijale – didaktički pribor koji se postavlja na otvorene, djeci dostupne police. To je dio posebno pripremljene, podupiruće okoline u kojoj dijete može razviti svoje talente. Pribor se postavlja tako da vodi dijete od lakše prema težim vježbama, od konkretnog prema apstraktnom, od cjelovitog prema pojedinačnom. Zbog toga se pribor nakon korištenja

uvijek vraća na njegovo stalno mjesto. Sve je to grupirano, raspoređeno po područjima odgojno-obrazovnog rada:

1. Poticanje samostalnosti (vježbe praktičnog života)
2. Osjetilnost (senzoričko područje)
3. Matematika
4. Jezično područje
5. Kozmički odgoj (priroda i društvo)
6. Umjetnost – glazba, likovnost, pokret

Najkraće pojašnjenje Montessori metode može se izreći jednim od njenih pedagoških načela „*pomozi mi da to učinim sam*“.

Zadaće programa su:

- Osigurati poticajnu okolinu koja budi želju i oduševljenje za istraživanje i učenje
- Razvijati dječju samostalnost, samopouzdanje i pozitivnu sliku o sebi
- Utjecati na razvoj usredotočenosti
- Dati djetetu mogućnost da samo kontrolira svoj rad, uočava i ispravlja pogreške
- Pratiti razdoblja posebne osjetljivosti kod svakog djeteta i djelovati u skladu s tim
- Razvijati sposobnost uspostavljanja i održavanja odnosa međusobnog uvažavanja.

Zbog svakodnevnog individualnog rada i integraciji djece s posebnim potrebama ili teškoćama u razvoju, u skupini rade tri odgajateljice. Tijekom prijepodnevnog rada dvije odgojiteljice su zajedno kako bi jedna mogla biti posvećena individualnim demonstracijama, tj. prezentacijama Montessori vježbi kod kojih je potrebna usredotočenost na dijete i materijal. Druga odgojiteljica usmjerena je na sve ostale radnje i zbivanja u sobi – reagira na dječje potrebe, problemske situacije.

Kvalitetna suradnja s roditeljima te uključivanje roditelja kroz informiranje te neposredno sudjelovanje u planiranju i provođenju programa vrlo je važan dio ovoga programa.

SPORTSKI I SPORTSKO-ENGLSKI PROGRAM

U Dječjem vrtiću Radost od pedagoške godine 2017.-2018. provodi se sportski program, a od 2018.-2019. i sportsko-engleski program, integrirani u redoviti program.

Kineziološke aktivnosti i engleski jezik se planski nadopunjuju i isprepliću kroz svakodnevne aktivnosti, igre i teme u odgojnim skupinama.

Programi su namijenjeni djeci od četvrte godine do polaska u školu. U njemu rade educirani i osposobljeni odgajatelji za provođenje sportskog ili sportskog i engleskog dijela programa te vanjski suradnik kineziolog (edukacije u Stručno-razvojnem centru Vjeverica te na UFZG).

Sportski dio programa

Prilikom upisa djeteta u program, mjere se motoričke sposobnosti djece te planira, programira i realizira sportski program prema dječjim mogućnostima i potrebama. Sportovi se izmjenjuju svaki tjedan ili dva te nadograđuju već usvojena znanja i vještine. Sportske aktivnosti u dvorani provode zajedno kineziolog i odgajatelji, tri ili četiri puta tjedno. Osnovni organizacijski oblik rada je sat tjelesnog vježbanja sa svojim raznovrsnim sredstvima, metodama i metodičkim organizacijskim oblicima rada. Kako bi sati tjelesnog vježbanja ispunili svoju zadaću kompleksni su, tj. organizirani i provedeni tako da su djeca na svakom satu potpuno angažirana u igri, i u tjelesnom i u psihičkom pogledu.

Metodička priprema odgojitelja i sportskog voditelja – trenera kao i njihova dobra stručna suradnja izuzetno je važna. Promišljena, a to znači sveobuhvatna i temeljita priprema odgojitelja i trenera za svaki sat vježbanja pristup je koji osigurava uspjeh programa. Vezano uz lik sportskog voditelja – trenera, s obzirom da je kineziološke struke, izuzetno su važne razvijene komunikacijske vještine i specifična stručna znanja. On je osobni, djeci važan muški model.

Kroz pedagošku godinu djeca upoznaju i usvajaju bazične elemente 8 sportova (atletika, gimnastika, odbojka, košarka, nogomet, hokej, rukomet, judo) te, kao dodatak programu, pohađaju školu klizanja, plivanja, koturaljkanja i malog tenisa. Izbor dodatnih programa ovisi o odluci roditelja.

Specifični ciljevi programa bit će usmjereni prema pozitivnom utjecaju na:

- Morfološke karakteristike djece
- Poboljšanje motoričke i funkcionalne sposobnosti
- Kognitivne i konativne dimenzije razvoja djeteta
- Usvajanje motoričkih znanja
- Poboljšanje motoričkih dostignuća (vještina)
- Razvijanje psihičkih osobina
- Postizanje odgojnih učinaka i razvoj vrijednosti (morala)
- Stjecanje elementarnih teorijskih znanja o različitim sportovima
- Stavove roditelja o kretanju i tjelesnom vježbanju kao neizostavnom dijelu obiteljskog života

I kroz razne druge aktivnosti kod djece se razvija ljubav prema sportu i motivaciju za bavljenje sportom cijeli život. Djeca se kroz godinu upoznaju s profesionalnim sportašima, posjećuju različita sportska natjecanja te se s roditeljima organiziraju boravci u prirodi uz igru i zabavu. Da bi se djeca upoznala sa svim aspektima sportova i mogućnostima koje sport donosi, prate se sva važnija sportska događanja tijekom godine, izrađuju navijački rekviziti i navija za hrvatske sportaše. Djeca krajem godine sudjeluju u Dječjoj Olimpijadi i potiče se zdrav, sportski život.

Kroz uvažavanje specifičnosti razvoja (dob i individualnost djeteta) te učenja predškolskog djeteta, a vezano uz ciljeve, zadaće i sadržaje rada očekujemo da dijete:

- Pokazuje interes i želju za usvajanjem/isprobavanjem novih motoričkih vještina i izazova.
- Pokazuje ustrajnost, usredotočenost i fokusiranost u izvođenju motoričkih radnji (iako mu ne ide odmah “od ruke” ne odustaje).
- Ima pozitivan stav prema vlastitom tijelu, njegovim sposobnostima te mogućnostima razvijanja.
- Pokazuje pozitivne stavove prema navici svakodnevnog vježbanja radi očuvanja osobne kondicije i zdravlja vlastitog organizma.
- Uspješno surađuje s djecom u grupnim (timskim) igrama s jednostavnim i složenim pravilima.
- Bude spremno prihvatiti i izraziti uspjeh i neuspjeh u svojim aktivnostima na društveno prihvatljiv način.

Engleski dio programa

Cilj programa ranog učenja engleskog jezika je je pobuditi zanimanje za strani jezik, razviti radost učenja i motivirati dijete da se sporazumijeva i na jeziku koji mu nije materinji. Djetetu se pružaju poticaji, aktivnosti i sadržaji na temelju kojih se razvija otvorenost i tolerantnost interkulturalnog govornika.

Razvojne zadaće programa:

- Razvoj kompetencija na engleskom jeziku, poticanje sposobnosti i vještina slušanja, razumijevanja i verbalnog izražavanja na engleskom jeziku
- Razvoj interesa za nešto novo, drugačije
- Razvoj samopouzdanja prilikom izražavanja na engleskom jeziku
- Formiranje poticajnog jezičnog okruženja: recitacije, brojalice, pjesme, igre s pjevanjem, pjesme uz pokret, priče, slikovnice, razgovor - uključivanje svih osjetila: sposobnosti slušanja, vizualnog opažanja, izražavanja uz pokret i glazbeno-ritmičke elemente
- Razvoj situacijskog učenja tijekom cijelog dana dinamičnim i zanimljivim sadržajima
- Poticanje učenja jezika kroz igru – usvajanje novih pojmova

Metode rada su participativne i interaktivne; igra i druženje s vršnjacima, rad s grupom djece, individualni rad, slušanje, fokusiranje na odgovajateljino lice, ponavljanje (reproduciranje), korištenje pisanih i likovnih materijala, glazbe, povremeno strukturirane vođene aktivnosti uz bogato jezično okruženje. Obrađuju se različite teme kao što su: moje tijelo, moja obitelj, moja okolina, moj grad, sportovi, zdravlje, blagdani, godišnja doba, brojevi, boje, pozdravi, jednostavne upute i sl.

Sadržaji rada koji se odnose na program ranog učenja engleskog jezika odgovaraju sadržajima rada u redovitom programu, te polaze od razvoja, interesa i potreba djeteta ali se realiziraju manjim dijelom kroz slobodnu igru, a većim dijelom kroz strukturirane (vođene) aktivnosti za poticanje ranog učenja engleskog jezika. Odgojitelji engleski jezik uvode postupno, a u različitim situacijama i aktivnostima s djecom komuniciraju i na hrvatskom i na engleskom jeziku. Najveći broj aktivnosti odnosi se na ponavljanje pjesmica, igre s pjevanjem na engleskom jeziku uz pratnju na raznim instrumentima i razne brojalice praćene pokretima cijelog tijela, rukama, mimikom. Program predviđa dvije ili više godina učenja engleskog jezika. Također, budući da je program rada skupine obogaćen brojnim sadržajima vezanim uz

sportski dio programa, aktivnosti na engleskom to kontinuirano prate. Engleski se prožima sa sportskim programom.

Uključivanje roditelja u provođenje programa kroz informiranje, suradnju te neposredno sudjelovanje u planiranju i provođenju programa u ovom programu je od izuzetnog značaja.

Svi posebni programi su prožeti sadržajima i događanjima u životu obitelji, vrtića, grada. Tijekom pedagoške godine na sadržaje se nadovezuju proslave i obilježavanje običaja, organizirane posjete muzejima i znamenitostima, izleti i sportsko rekreativni programi te javni nastupi djece pred roditeljima i društvenom zajednicom. U koje će se aktivnosti skupina uključivati ovisi o dobi i interesu djece, odgojno-obrazovnom planu rada ustanove i skupine u određenoj pedagoškoj godini te izboru i podršci roditelja skupine.

Realizacija ovih programa traži kontinuirano uključivanje roditelja uz uvažavanje posebnosti svake obitelji, poštivanje roditeljskog stila odgoja i činjenicu da je vrtić samo nadopuna obiteljskom odgoju.

PROGRAM ODGOJA I OBRAZOVANJA ETNIČKIH I KULTUROLOŠKIH MANJINA INTEGRIRAN U REDOVITI PROGRAM DJEČJEG VRTIĆA

Programa odgoja i obrazovanja etničkih i kulturoloških manjina je preventivan program za smanjenje predrasuda i diskriminacije. Zašto je takav program potreban u sustavu odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi?

Djeca pripadnici etničkih i kulturoloških manjina, kao što su Romi, useljenici i izbjeglice u opasnosti su od socijalne isključenosti već u predškolsko doba, a kasnije i ranog napuštanja i izostajanja iz škole, školskog neuspjeha i problema s mentalnim zdravljem.

Cilj Programa odgoja i obrazovanja etničkih i kulturoloških manjina integriranog u redoviti program jest promicanje i zaštita osobnog dostojanstva i jednakosti svakog djeteta. U DV Radost ostvaruje se primjenom redovitih oblika rada kroz sadržaje odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo u svim odgojnim skupinama redovitog i posebnih programa te programu predškole.

U skladu sa sadržajima i projektima kroz koje se program realizira, povremeno se u Program uključuju gostujuće suradnici iz društvene zajednice (sustručnjaci, umjetnici, pripadnici etničkih i kulturoloških manjina, roditelji i drugi).

Sadržaji programa u vrtiću se planiraju i ostvaruju najviše u kulturološkoj, društvenoj i ljudsko-pravnoj dimenziji građanskog odgoja i obrazovanja.

Kulturološka dimenzija građanskog odgoja obuhvaća temu identiteta i interkulturalnosti. Ciljevi ove dimenzije usmjereni su na:

1. poznavanje svih pojmova koji obuhvaćaju djetetov osobni, obiteljski, nacionalni i kulturalni *identitet*
2. razvoj interesa i znatiželje za *različitosti*, na ponašanja koja ukazuju na poštivanje različitosti i na iskustvo suživota za djecom različitog porijekla, običaja, jezika i životnih stilova.

Starije skupine našeg vrtića uključuju se u UNICEF-ov projekt „Škole za Afriku“ u kojem djeca kroz različite humanitarne akcije prikupljaju sredstva za školovanje siromašne djece iz Afrike, a pri tom uče o kulturi i običajima djece za koju prikupljaju humanitarnu pomoć.

Društvena dimenzija građanskog odgoja obuhvaća područje socijalnih vještina, komunikacije, upravljanja emocijama, empatije i upravljanja sukobima. Ciljevi ove dimenzije usmjereni su na:

1. usvajanje *socijalnih vještina* i njihovo prakticiranje u grupnom i vrtićkom kontekstu
2. stjecanje *komunikacijskih vještina* važnih za učinkovito slušanje i zauzimanje za sebe
3. *upravljanje emocijama* u smislu njihovog jednostavnog i jasnog izražavanja, te konstruktivnog nošenja s neugodnim emocijama
4. stjecanje iskustva u *razumijevanju tuđih emocija* i položaja drugog djeteta u posebnim situacijama
5. usvajanje jednostavnih mehanizama *rješavanja sukoba* i stjecanje iskustva suradnje u rješavanju problema.

Za realizaciju ovih zadataka skupine djece od 4 do 7 godine uključuju se u projekt „RESCUR - Na valovima“ koji je nastao kao odgovor na socijalne, kulturalne i ekonomske izazove s kojima

su danas suočena mnoga djeca u Europi. To je kurikulum za otpornost za djecu predškolske i školske dobi, kojim se njeguje akademsko, emocionalno i socijalno učenje djece koja su, između ostaloga, izložena rizicima socijalnoga isključivanja, izostajanja iz škole, ranoga napuštanja školovanja, školskoga neuspjeha i problema s mentalnim zdravljem. Velik dio odgojitelja i stručnih suradnika tijekom 2017. godine educirao se za provođenje ovog projekta i od tada se redovito provodi u svim grupama 4-7 godina.

Ljudsko pravna dimenzija građanskog odgoja obuhvaća područje djetetovih prava i odgovornosti, te područje samozaštite. Ciljevi ove dimenzije usmjereni su na:

1. deklarativno usvajanje *prava i odgovornosti* koje dijete ima prema Konvenciji o pravima djeteta, na stvaranje repertoara ponašanja koja će mu omogućiti zastupanje svojih prava u obitelji i vrtiću, te na usvajanje odgovornog ponašanja u odnosu na druge i na neposrednu okolinu
2. razumijevanje opasnosti i rizika u odnosu na njegovo tijelo i čast i ugled, te na usvajanje ponašanja koja ga mogu *zaštititi* u posebnim situacijama.

Planiranje zadaća i aktivnosti iz ove dimenzije uključuje CAP aktivnosti programa „Korak po korak“ koje već godinama educirani odgojitelji i stručni suradnici provode u svim predškolskim skupinama našeg vrtića.

PROGRAM RADIONICA S RODITELJIMA RASTIMO ZAJEDNO

UNICEF je 2008. godine, u suradnji sa stručnjacima iz nekoliko vrtića Republike Hrvatske, pokrenuo program radionica s roditeljima znakovitog imena RASTIMO ZAJEDNO. Dječji vrtić Radost bio je među izabranima, a program se uspješno nastavio provoditi svake godine.

Tim stručnih suradnika i odgojitelja svake godine ostvaruje **program radionica za roditelje „Rastimo zajedno“**, kroz jedanaest dvosatnih susreta koji se odvijaju u poslijepodnevним satima, izvan radnog vremena vrtića. Radionice su za roditelje besplatne.

Cilj programa je stvaranje poticajnog i osnažujućeg okruženja u kojemu roditelji s voditeljicama radionica i s drugim roditeljima razmjenjuju ideje o načinima na koje žive svoje roditeljstvo i o načinima na koje se odnose prema svojem djetetu; upoznaju bolje sebe kao roditelja te doznaju i za druge moguće načine odnošenja prema djetetu. Također se upoznaju sa

znanstvenim stajalištima o pozitivnoj interakciji roditelja i djeteta, kao i o roditeljstvu na dobrobit djeteta (i roditelja).

Program radionica s roditeljima “Rastimo zajedno” podijeljen je u jedanaest širih tema, jedanaest radionica. Njihovi nazivi jesu:

1. Roditelji 21. stoljeća
2. Četiri stupa roditeljstva
3. Roditeljski ciljevi i psihološke potrebe djeteta
4. Sva naša djeca i kako ih volimo
5. Slušanje – važna vještina roditeljstva
6. Kako dijete uči o svijetu oko sebe
7. Granice: zašto i kako?
8. Kreiramo i biramo rješenja
9. Roditeljske odgovornosti i još neka pitanja
10. Biti roditelj: utjecaji i izbori
11. Završetak i novi početak

Svaka tema cjelina je za sebe, ali i bitan dio cijelog Programa koji bi bio nepotpun bez bilo koje od jedanaest radionica. Nijedna radionica ne može se održati samostalno jer radionice slijede jedna drugu smisleno i sadržajno – kao karike u lancu.

Osim ovih radionica za roditelje u vrtiću se provode i Rastimo zajedno radionice za očeve koje se realiziraju kroz četiri susreta s nazivom:

1. Očinska uloga u ranom djetinjstvu
2. O tatama i osjećajima
3. O tatama i mamama
4. Tata od zanata

Za osiguranje trajnih učinaka Programa roditeljima je potrebna kontinuirana podrška i svojevrsno nastavljanje programa u **Klubu roditelja “Rastimo zajedno”** i „**Klubu očeva**“ za roditelje koji su pohađali radionice. Opći cilj Kluba je podrška roditeljima u primjeni njihovih uvida i odluka s radionica, u razvoju komunikacijskih i drugih vještina stečenih na radionicama kao i osnaživanje njihovog osjećaja roditeljske kompetentnosti.

STRUČNO RAZVOJNI CENTAR ZA PODRŠKU RODITELJSTVU I PROGRAM RASTIMO ZAJEDNO

Ideja da Dječji vrtić Radost pokrene inicijativu za verificiranjem programa SRC-a, je shvaćanje da je važno stručnim djelatnicima u dječjim vrtićima (odgojiteljima i stručnim suradnicima) omogućiti profesionalni i osobni rast, kako bi mogli zadovoljiti sve zahtjeve partnerstva s roditeljima djece te djelovati na dobrobit djeteta i njegov zdrav razvoj. Stoga je cilj ovog program stručno usavršavanje odgojno obrazovnih djelatnika za kvalitetnu suradnju i partnerstvo s roditeljima u svrhu ostvarivanja i promicanja prava djeteta. Program educira sustručnjake za samostalno vođenje programa radionica za roditelje. Također ih osposobljava za usavršavanje komunikacijskih vještina i vještina rada s odraslima te za primjenu ostalih sadržaja iz programa SRC u svojem stručnom radu: komunikacijske roditeljske sastanke, organizaciju i Klub roditelja Rastimo zajedno, Klub očeva Rastimo zajedno, radionice Rastimo zajedno za odgojitelje matičnih vrtića, pripremu kreativnih radionica za roditelje, izradu letaka, obavijesti i sl.

Organizira se kroz nekoliko modula različitog trajanja kroz koje se, tijekom godine, realiziraju zadani sadržaji.

Polaznici edukacije su odgojno-obrazovni djelatnici iz dječjih vrtića RH motivirani za provođenje radionica s roditeljima Rastimo zajedno i drugih oblika podrške roditeljima (ravnatelji, odgojitelji, psiholozi, pedagozi, rehabilitatori, logopedi, medicinske sestre). U edukaciju se redovito uključuju i djelatnici DV Radost tako da se krug stručnjaka za provođenje programa u vrtiću kontinuirano širi.

Kroz sadržaj edukacije realiziraju se sljedeće zadaće:

- proširivanje i razvijanje kompetencija (znanja, vještine, sposobnosti i stavova) stručnih djelatnika za suradnju i partnerski odnos s roditeljima:
 - omogućavanje boljeg razumijevanja *uloge* roditelja u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja
 - omogućavanje boljeg razumijevanje *odnosa* s roditeljima u zajedničkom podizanju i odgajanju djeteta koji podupire njegovu dobrobit i razvoj
 - proširivanje znanja i vještina komunikacije s roditeljima (neposredne, pisane i digitalne)

- proširivanje znanja i vještina različitih oblika grupnog rada s roditeljima (sastanci, radionice, sudjelovanje roditelja u odgojno obrazovnom procesu)
- osposobljavanje polaznika za vođenje radionica „Rastimo zajedno“
- proširivanje znanja i vještina za različite oblike pisane i digitalne komunikacije (uz brigu o zaštiti osobnih podataka djece i roditelja)
- proširivanje kompetencija timskog rada i planiranja odgojitelja i stručnih suradnika
- omogućavanje profesionalnog povezivanja te razmjenu znanja i iskustava praktičara iz dječjih vrtića Republike Hrvatske
- omogućavanje suradnje s akademskom zajednicom u svrhu povezivanja novih znanstveno - stručnih spoznaja sa praksom

Vrste i oblici rada kojima se program ostvaruje su:

- znanstveno-stručno utemeljena predavanja
- praktično-iskustvene radionice uz refleksije i rasprave, vježbe u manjim grupama, demonstracije, fokus grupe
- intervizijski i evaluacijski susreti
- seminari
- on-line praćenje
- neposredni rad s grupom roditelja, pisanje osvrta, prorada literature

Stručno razvojni centar izdaje popratne materijale (edukativne i informativne), a koji prate rad stručno razvojnog centra (letci, vodiči, priručnici, plakati, poster, foto i video zapisi) te aktualna i stručna događanja kako u sustavu tako u životu obitelji iz vrtićkog okruženja, grada, države. Sadržaje vrtić objavljuje na mrežnim stranicama vrtića.

Voditelji edukacije su ravnateljica, stručni suradnici i odgojitelji dječjeg vrtića Radost koji su educirani za provođenje programa radionica za roditelje Rastimo zajedno te ostali odgojitelji s izraženim kompetencijama u radu s roditeljima. Uz stručne djelatnike Dječjeg vrtića Radost, predavači su i stručnjaci s Filozofskog, Učiteljskog i Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta u Zagrebu, MZO-a, AZOO-a i sustručnjaci iz drugih ustanova za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

Polaznici imaju slijedeće obveze tijekom edukacije:

Nakon završetka prvog dijela edukacije, a kao njezin sastavni dio, novi voditelji radionica Rastimo zajedno imaju obvezu kao **praksu** provesti sa svojim timom u svom vrtiću jedan ciklus od 11 radionica s roditeljima. Nakon svake radionice šalju izvješće o provedenoj radionici putem elektroničke pošte svim ostalim polaznicima i edukatoricama u stručno-razvojnog centru. Od njih dobivaju stručni osvrt na svako izvješće.

Proučavanje preporučene stručne literature i Priručnika za voditelje Rastimo zajedno također je dio obveze polaznika.

Edukatori iz Stručno razvojnog centra imaju obvezu:

Tijekom trajanja edukacije: praćenje i podrška timovima provoditelja radionica s roditeljima Rastimo zajedno što uključuje analizu izvješća, davanje pismene povratne informacije elektronskom poštom o održanim radionicama, obradu podataka (kvalitativno i kvantitativno).

Također, pružanje podrške u ostalim sadržajima/aktivnostima iz programa SRC koje će polaznici provesti u matičnim vrtićima tijekom edukacije.

Stručno razvojni centar izdaje dvije potvrđnice tijekom edukacije: nakon prvih nekoliko modula, po završetku edukacije za voditelje radionica s roditeljima Rastimo zajedno te nakon završetka cjelovite edukacije.

5. STRUČNO USAVRŠAVANJE

Cilj stručnog usavršavanja u DV Radost je razvoj prakse i izgradnja kapaciteta ustanove zajedničkim stvaranjem i dijeljenjem znanja. Kontinuirano profesionalno usavršavanje odgojitelja i drugih stručnih djelatnika radna je obveza i imperativ za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete.

Da bi se to postiglo kontinuirano se radi na slijedećim zadaćama:

- izgradnja konteksta ustanove koji pogoduje razvoju kvalitetnih međuljudskih odnosa
- poticanje djelatnika na izgrađivanje osobnih stavova, novih shvaćanja, mijenjanja prakse tijekom kreiranja zajedničkog kurikulumu
- sustavno poticanje razvoja kulture povjerenja nužne za zajedničko učenje, istraživanje, otkrivanje i pravovremeno zajedničko rješavanje problema

- razvoj profesionalnog okruženja ustanove koje odgojitelje potiče na izgradnju identiteta autonomnih, ali međuovisnih djelatnika koji su moralno i etički povezani radom
- izgradnja i osnaživanje kulture istraživačkog učenja i to kroz osiguravanje potrebnog vremena, poticanje iznošenja različitih perspektiva i promišljanja različitih metoda refleksije
- uspostavljanje kulture dijaloga kroz sudjelovanje u raspravi što omogućuje osvještavanje i kvalitetno organiziranje vlastitih ideja, načina razmišljanja i razumijevanja sebe i drugih (jačanje uloge refleksivnog praktičara)
- educiranje stručnih djelatnika za praćenje i dokumentiranje problemskih situacija i pisanje refleksije na provedene aktivnosti te zajednički rad na unapređenju jasličkog i vrtićkog okruženja
- poticanje kontinuiranog učenja u određenom smjeru (prema bitnim zadaćama u Godišnjem planu i programu rada) i praćenje njegovih efekata vidljivih kroz unapređenje prakse (raznim metodama evaluacije i valorizacije zadaća – vrednovanjem i samovrednovanjem)

Specifičnost Dječjeg vrtića Radost je visoka stručna osposobljenost mnogih djelatnika u vrtiću kao i različite kreativne stvaralačke sposobnosti koje dolaze do izražaja u pripremi i realizaciji neposrednog rada s djecom.

Tu je interdisciplinarni stručni tim uz ravnateljicu koja je i sama po struci diplomirani pedagog, stručne suradnice (pedagoginja, psihologinja i logopedinja), zdravstvena voditeljica i odgajateljice koje su u svom zvanju napredovale od mentora do savjetnika. Sve su to stručni djelatnici koji su stekli dodatne kvalifikacije za rad s djecom ili odraslima u stručno-razvojnim centrima, ili različitim institucijama, udrugama ili organizacijama za obrazovanje odraslih i oni su glavni nositelji profesionalnog učenja u ustanovi. Također, mentoriraju stručne suradnike ili odgajatelje pripravnike za polaganje stručnog ispita. Povremeno se kao nositelji stručnog usavršavanja uključuju i priznati stručnjaci iz sustava odgoja i obrazovanja ili stručnjaci iz drugih područja koji djeluju kao vanjski suradnici vrtića.

Stručno usavršavanje organizirano je kao individualno (procesu učenja i poučavanja pojedinaca) i kolektivno stručno usavršavanje (grupa/timova odgojitelja).

Individualno stručno usavršavanje može uključivati:

- Čitanje stručne literature, praćenje pedagoške periodike relevantne za odgoj i obrazovanje djece rane i predškolske dobi, sudjelovanje na webinarima ili on-line platformama za obrazovanje odraslih.
- Sudjelovanje na konferencijama, seminarima, stručnim skupovima i organiziranim edukacijama u RH ili inozemstvu.
- Sudjelovanje u projektima izvan vrtića koji doprinose unapređenju rada vrtića.
- Nastavak poslijediplomskih specijalističkih studija ili sveučilišnih diplomskih studija.
- Edukaciju stručnih radnika u stručno-razvojnim centrima uključujući i SRC DV Radost.

Sudjelovanje na stručnim skupovima u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje te sudjelovanje stručnih suradnika u radu Sekcija ili udruga prema stručnim područjima za djelatnike vrtića je besplatno, a svi dodatni organizirani oblici profesionalnog učenja se plaćaju te su manje dostupni.

Individualno stručno usavršavanje uključuje i stručne suradnike ili odgojitelje pripravnika te studente FF-a, ERF-a, UFZG-a iz RH koji se usavršavaju u okviru plana i program stažiranja uz pomoć stručnih suradnika i odgojitelja mentora. Vrtić je u tom smislu, stalno otvoren za zajednicu stručnjaka te daje važnu stručnu podršku mladima i svima koji žele učiti.

Kolektivno stručno usavršavanje organizira se prema Godišnjem planu ustanove i bitnim zadaćama u formi iskustvenih radionice, stručnih aktiva, odgojiteljskih vijeća, susreta za refleksiju o-o rada s djecom, timskog rada manjih grupa stručnih radnika ili predavanja vanjskih stručnih suradnika.

Dječji vrtić Radost kao svoju dobru praksu njeguje i sudjelovanje stručnih radnika DV Radost na konferencijama, seminarima ili stručnim skupovima u ulozi predavača što značajno doprinosi promoviranju vrtića i širenju dobre prakse. Također, osim edukacije unutar stručno-razvojnog centra, vrtić samostalno organizira stručne skupove na različite stručne teme i druge vidove stručne suradnje sa ustanovama iz sustava.

Profesionalni razvoj odgojitelja, stručnih djelatnika vrtića i ostalih djelatnika zahvaljujući svemu navedenom rezultira, ne samo pomacima u znanju, nego promjenama u uvjerenjima i profesionalnom djelovanju.

6. SURADNJA S RODITELJIMA

Zahtjevnost današnjeg roditeljstva prepoznata je kako globalno tako i u našim uvjetima. Međunarodni dokumenti (Konvencija o pravima djeteta iz 1989., Preporuka 19 Odbora ministara državama članicama Vijeća Europe o politici podrške pozitivnom roditeljstvu iz 2006.) govore o tome kako je u najboljem interesu djeteta društvo dužno pružati podršku roditeljima u ispunjavanju njihovih roditeljskih odgovornosti.

Već se u Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja predškolske djece (1991.) kroz humanističko opredjeljenje razvojne koncepcije odgoja prepoznaje da je dijete vrijednost po sebi koja se prihvaća u svojoj osobitosti. Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju (2013.) te Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014.) usmjeren je prema osiguranju dobrobiti za dijete na način da roditelje tj. skrbnike treba prihvaćati kao ravnopravne partnere.

U našem vrtiću djelatnici su senzibilizirani za prepoznavanje specifičnih potreba roditelja/skrbnika te im omogućuju dobivanje odgovora na pitanja koja trenutno opterećuju roditeljsko funkcioniranje. Stoga nam je važno neprestano se usavršavati i stvarati prostor za partnerstvo s roditeljima na dobrobit i u najboljem interesu djece. Ono podrazumijeva ravnopravan odnos roditelja i stručnih djelatnika u svim aspektima odgoja i obrazovanja pri čemu roditelji imaju primarni utjecaj na život djece. Njeguemo međusobno povjerenje, prihvaćanje i brigu za dobrobit djeteta u obitelji, doživljaj i uvažavanje kompetencija drugih i njihovih vrijednosnih orijentacija te otvorenu komunikaciju s roditeljima.

Uloga odgojitelja je vrlo važna u uspostavljanju suradničkog i partnerskog odnosa, jer se svakodnevno susreću i komuniciraju s roditeljima te kreiraju kvalitetu odnosa, koji zahtijeva profesionalni pristup iz uloge stručnjaka za odgoj i obrazovanje. Odgovornost odgojitelja nalazi se u kreiranju profesionalnog i kvalitetnog odnosa s roditeljima zasnovanog na poznavanju struke i poštovanju roditeljske primarne uloge u odgoju i podizanju djece.

Uloga vrtića je da svojim stručnim djelovanjem usmjerava roditelje u odgovornom preuzimanju njihove roditeljske uloge, jača roditeljske kompetencije, te naglašava važnost povjerenja u stručnost ustanove.

Kako to ostvarujemo? Nakon osnovnih informacija i upoznavanja roditelja i djece na inicijalnim intervjuima nastavljamo sa suradnjom tijekom cijelog boravka djeteta i roditelja u

vrtiću na razini grupe. Organiziramo i različite oblike **individualne potpore** roditeljstvu – informativno-savjetodavnog tipa (neposredno, posredno, usmeno i kroz pismene oblike) te instruktivno-edukativnog rada. Odgajatelji i stručni suradnici redovito pružaju mogućnost konzultacija i savjetovanja vezano uz problematiku s kojom se roditelji susreću, uz dnevna zapažanja i eventualne poteškoće kod djeteta ili vezano uz razna pitanja i moguće nejasnoće.

Stručni suradnici su osobito dostupni i otvoreni za roditelje djece s posebnim potrebama i teškoćama u razvoju od početka komunikacije s vrtićem kako bi se odabrao optimalan model integracije i uvjeta u kojima će dijete boraviti. U izradi i realizaciji IOOP-a te u revidiranju istoga dragocjena su nam iskustva svih koji su uključeni u brigu oko djece – obitelj, odgojitelji i stručni suradnici.

Grupna potpora roditeljstvu odvija se u prostorima vrtića od samog početka i interesa za uključivanjem u naše programe za djecu. za vrijeme prilagodbe organiziramo boravak roditelja u skupini prema optimiziranom modelu prilagodbe nove djece koji se pokazao uspješnim, vremenski optimalnim i pomaže lakšoj prilagodbi djece, roditelja i odgojitelja na nove životne okolnosti.

Jedna od naših specifičnosti je i ta što roditelje – naše buduće partnere, od vrlo rane dobi djeteta uključujemo u grupne edukacije strukturirane masaže djece rane dobi u programu SVELJUB prije nego djeca postanu naši polaznici. Kroz te tečajeve roditeljima pružamo podršku u ranom poticanju rasta i razvoja kroz senzornu i emocionalnu stimulaciju djece. Tako ih pripremamo za jaslički program u kojem će se provoditi isti oblik stimulacije i individualnog pristupa kako bi djetetu olakšali prilagodbu i emocionalno ga stabilizirali u novim okolnostima života. Roditeljima pak pružamo priliku dubljeg povezivanja i poticanja privrženosti s djetetom što mu je bitan temelj budućeg emocionalnog i socijalnog razvoja. Na razini grupa roditelja provodimo i Program radionica s roditeljima Rastimo zajedno, Klub očeva Rastimo zajedno, edukativne radionice s roditeljima djece u Programu predškole, kreativne radionice. Također uključujemo ih u realizaciju programa za potencijalno darovitu djecu.

Roditelje uključujemo kao goste u odgojno-obrazovni proces u odgojnim skupinama kako bi svojim znanjima i vještinama doprinijeli bogatstvu obrazovnih sadržaja, pri tome jačajući djetetovo samopouzdanje i socijalnu podršku među vršnjacima. Uloga pomagača, suigrača ili organizatora aktivnosti podiže i njihove vlastite roditeljske kompetencije, djetetovo učenje i razvoja te razvoj ustanove kao zajednice koja uči; Roditelje također uključujemo u naše svečanosti, blagdanska druženja i proslave te nastupe djece na različitim smotrama od

osmišljavanja, pripreme do realizacije. Zajedničke aktivnosti roditelja, djece i odgojitelja (rad na projektima, prikupljanje materijala za aktivnosti, uređenje vanjskih prostora i briga za okoliš, humanitarne akcije, sudjelovanje u aktivnostima izvan vrtića-dani dječjih vrtića) naša su svakodnevnica.

Posredni oblici suradnje pismeno ili u elektronskom obliku: Za roditelje pripremamo letke sa stručnim temama koje su vezane uz aktualnosti u odgojno obrazovnom procesu pismenog tipa ili na webu vrtića, na online platformama postavili smo razne sadržaje iz područja odgoja i obrazovanja te psihološke otpornosti djece i odraslih.

U organizaciji prostorno-materijalnog okruženja također brinemo o transparentnosti i pravovremenom informiranju roditelja. Roditeljima je dostupna foto dokumentacija o aktivnostima i događanjima s djecom, informacije vezane za aktivnosti skupine te za kvalitetnu suradnju s roditeljima dostupne su u obiteljskim kutićima, likovni radovi i stvaralaštvo djece vidljivo je u svim prostorima vrtića, a dokumentacija o aktivnostima i specifičnostima naših posebnih programa za roditelje se nalazi u za to posebno planiranom prostoru.

U situacijama izvanrednih okolnosti (kao što je to bilo za vrijeme pandemije COVID-19) provodimo alternativne oblike suradnje putem elektroničkih medija kako bi roditelji i djeca i dalje imali osjećaj pripadnosti našem vrtiću, održali kontinuitet komunikacije i imali podršku u zahtjevnim vremenima. Tako omogućujemo roditeljima neposredan kontakt sa stručnim suradnicima i ravnateljicom putem zoom platformi ili drugih aplikacija i onda kad osobni susret nije preporučen ili moguć.

Budući da prepoznamo današnji trenutak koji je vrlo zahtjevan za obitelj, odlučili smo sustavno pružati podršku roditeljima kroz druženja, zajedničko prolaženje kroz važne teme u odrastanju i odgoju djeteta upoznavajući se i zajedno učeći i pronalazeći rješenja.

Stoga smo osmislili i verificirali Program stručno razvojnog centra za podršku roditeljstvu i programe Rastimo zajedno o kojemu je više detalja navedeno u poglavlju 4.2. Ostali programi vrtića.

Vrednovanje naše suradnje s roditeljima činimo kroz ankete i upitnike tijekom godine, evidentiranje i evaluaciju prisutnosti roditelja na roditeljskim sastancima, evaluacije nakon roditeljskih sastanaka, dokumentiranje individualnih konzultacija, dokumentiranje i evaluaciju Programa SVELJUB“ i „Rastimo zajedno“, timsku analizu suradnje vezano uz rad s djecom s PP i TUR (odgojitelji i stručni suradnici) te Godišnje ankete za roditelje (elektroničkim putem).

7. SURADNJA SA VANJSKIM INSTITUCIJAMA

Uloga vrtića je osigurati potrebne uvjete i sadržaje za realizaciju redovnog desetosatnog programa, posebnih programa i projekata, pa tako svake godine surađujemo sa mnogim institucijama, ustanovama, agencijama kako bi obogatili i pridonijeli kvaliteti realizacije odgojno-obrazovnog rada;

- Ministarstvo znanosti i obrazovanja (verifikacije Programa, stručno savjetovanje)
- Agencija za odgoj i obrazovanje (organizacija stručnih seminara i postupak napredovanja u struci)
- Gradski ured za obrazovanje (organizacijsko materijalni uvjeti rada vrtića, Program „Djeca u prirodi” za djecu pred polazak u školu)
- Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, odsjek u Petrinji (realizacija stručne prakse za odgajatelje)
- Sveučilišta u Zagrebu, Filozofskog fakulteta, Odsjeka za pedagogiju (realizacija stručne prakse za pedagoge)
- Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet (suradnja vezana uz rad s djecom s posebnim potrebama i teškoćama u razvoju)
- Društvo sportske rekreacija „SUPERKID“
- Udruga praktičara i instruktora masaže djece rane dobi “Nježni dodir”
- Centar za socijalnu skrb (Dubrava ili dr.)
- Dom zdravlja Istok (ambulanta Dubrava), Bolnica za dječje bolesti, pedijatri
- Stomatološka poliklinika Zagreb (suradnja u okviru "Programa prevencije karijesa djece predškolske dobi u gradu Zagrebu")
- Udruga roditelja Korak po korak (u okviru CAP programa)
- Turistička agencija Trakostyan tours– jesenski, proljetni jednodnevni izleti u prirodu
- SRC Šalata - program obuke koturanja i tenisa, program klizanja
- Kazališta CKT, Trešnja, Mala scena (sudjelovanje u projektu Darujmo djeci kazalište, kazališne predstave)
- Osnovne škole (OŠ “Žuti brijeg” i OŠ “A. Starčević)
- Knjižnice grada Zagreba, Knjižnica Dubrava
- Autobusni prijevoznik IBUS d.o.o.
- Plesni studio “Step By Step” (Kraći program plesa i ritmike u vrtiću)

- TK „Gomiš“ (Kraći sportski program u vrtiću)
- Nakladničke kuće (Školska knjiga, Profil)
- udruge u zakupu prostora (tekwando Dubrava, Mozartine...)

Prema Godišnjim planovima rada, predviđenim programima i projektima na Odgojiteljskom vijeću usvajamo prijedlog oblika suradnje sa vanjskim suradnicima. Na Upravnom vijeću donosimo odluke o financijskom participiranju za usluge prema suradnicima. Dugogodišnju suradnju baziramo na valorizacijama djece, roditelje i odgojitelja o zadovoljstvu djece, prilikama za nova iskustva djece u stvarnom okruženju, a roditeljske ankete pokazuju kako smo do sada kvalitetom izbora ponude za djecu ispunili njihova očekivanja.

8. VREDNOVANJE PROGRAMA

Kvaliteta se u Dječjem vrtiću Radost stvara kao rezultat promišljenog djelovanja pa se prema unaprijed utvrđenim/dogovorenim standardima (kriterijima, indikatorima) stalno analizira postojeća praksa, uočavaju i ističu dobri primjeri i posebice, „kritične točke“ te se djelovanje vrtića usmjerava prema njegovanju najboljih elemenata u radu vrtića i otklanjanju utvrđenih nedostataka. Taj proces je dugotrajan i zahtjevan.

U njemu, uz odgajatelje, djecu i njihove roditelje, sudjeluje ravnateljica i stručni suradnici: pedagog, psiholog, logoped i zdravstveni voditelj te brojni drugi radnici koji svojim radom doprinose kvaliteti vrtića. Uloga svakog radnika je važna.

Kvalitetu rada Dječjeg vrtić Radost, kako je već više puta pojašnjeno u prethodnim poglavljima, određuju organizacijski i kontekstualni uvjeti koji se na godišnjoj razini planiraju kao unaprjeđenje organizacije i materijalnih uvjeta rada (povećanje kvalitete socijalnog i prostorno-materijalnog okruženja, usmjerenost na razvoj, suradnja s okruženjem) te kontinuiran profesionalni razvoj svih stručnih radnika. Godišnjim planom i programom rada svake godine određuju se zadaće, nositelji poslova i zadaju rokovi, a krajem pedagoške godine vrši se evaluacija ostvarenih ciljeva na temelju kojih se planiraju zadaće i satnica za njihovu realizaciju u narednoj godini.

Unutarnju procjenu kvalitete, u skladu sa zadaćama tijekom godine vršimo putem:

- radnih dogovora na kojima se provjerava ostvaruju li se dogovorene zadaće prema dogovorenim kriterijima i na vrijeme

- analize propisane pedagoške i druge stručne dokumentacije koja je dokaz rada pojedinaca ili grupa
- analize etnografskih zapisa; različite bilješke, fotografije, audio i video snimke, transkripti razgovora, anegdotskih bilježaka i zapisnika, različite grafičkih reprezentacije iz aktivnosti djece i odraslih, plakati, izložbe
- polugodišnje i godišnje evaluacije odgojno-obrazovnog rada stručnih suradnika i odgojitelja
- pisanih ili on-line upitnika za odgojitelje, roditelje, širu zajednicu koji procjenjuju kvalitetu pojedinih segmenata kvalitete rada u vrtiću...

Osim unutarnje (samo)procjene, vrtić podliježe i stalnom vanjskom vrednovanju čiji su kriteriji unaprijed poznati (dogovoreni) i međusobno usklađeni.

Vanjsko vrednovanje sustavno provode nadležne institucije (MZOS, AZOO, Centar za vanjsko vrednovanje), Osnivač, članovi Upravnog vijeća vrtića, roditelja te sustručnjaka i vanjskih mentora ili savjetnika u posebnim programima.

9. FINANCIRANJE

Za financiranje djelatnosti ustanove za rani i predškolski odgoj postoje nekoliko izvora financiranja:

- sredstva iz proračuna Grada Zagreba,
- sudjelovanjem roditelja u cijeni redovitog programa kojima su obuhvaćena njihova djeca,
- vlastiti prihodi vrtića uz suglasnost Gradskog ureda za obrazovanje (od dodatnih uplata roditelja za verificirane kraće i integrirane programe, zakup prostora od vanjskih suradnika, sredstva iz SRC „Podrške roditeljstvu i program Rastimo zajedno),
- subvencije države preko Ministarstva znanosti i obrazovanja (programi za darovitu djecu, djecu nacionalnih manjina, program predškole, integraciju djece s teškoćama u razvoju),
- EU projekti,
- donacije.

10. PRILOG: PROTOKOLI SIGURNOSTI U DJEČJEM VRTIĆU RADOST

DJEČJI VRTIĆ „RADOST“

Ljubijska 79a, Zagreb

PROTOKOLI SIGURNOSTI

Pisani i revidirani na Odgojiteljskom vijeću u rujnu svake pedagoške godine

SASTAVILI:

Odgojitelji i stručni suradnici DV Radost

Protokol se odnosi na prevenciju situacija povećanog rizika te na postupanje u konkretnim rizičnim situacijama. Utvrđuje obveze i odgovornosti, kao i načine postupanja ravnatelja, stručnog suradnika, odgojitelja, drugog djelatnika vrtića ili roditelja (skrbnika).

Sigurnosni protokoli (potres, zarazne bolesti, npr. COVID -19) obavezuju pripremu djece, informiranje i ponašanje u situacijama potencijalno opasnih za njihovu sigurnost i zdravlje.

Sigurnosni protokoli biti će dio svakog Godišnjeg plana i programa rada ustanove, ažuriran i nadopunjen prema potrebi.

Sigurnosni protokoli trebaju biti izvješeni na vidnom i svima dostupnom mjestu u ustanovi.

O načinima i koracima postupanja svih sudionika u procesu odgoja i obrazovanja potrebno je upoznati odgojitelje na Odgojiteljskim vijećima te roditelje na prvom roditeljskom sastanku.

Sigurnosne protokole dijelimo na tri skupine:

I PROTOKOLI KOJI PROPISUJU POSTUPANJE U ZAŠTITI SIGURNOSTI I ZDRAVLJA

1. Postupanje vrtića kod bijega djeteta iz vrtića (str.55)
2. Postupanje vrtića kod ozljeda, bolesti i pružanja prve pomoći djetetu (str.58)
3. Postupanje kod primopredaje djeteta (str.59)
4. Metode, postupci ili oblici rada za postupanje u vrijeme dnevnog odmora djece u vrtiću (str.65)
5. Protokol za postupanje u slučaju nasilja među djecom u vrtiću (str.65)
6. Protokol postupaka i metoda djelovanja pri korištenju igrališta (str.68)
7. Boravak djeteta izvan vrtića (na svježem zraku, igralištu, šetnjama, izletima i sl.) (str.70)
8. Protokol u slučaju pojave problematičnog seksualnog ponašanja (str.74)
9. Protokol postupanja u slučaju kad je dijete izvan kontrole emocija i ponašanja (str. 89)
10. Protokol postupanja u slučaju potresa (str.75)
11. Protokoli postupanja u specifičnim epidemiološkim uvjetima rada zaposlenika vrtića (str. 82)

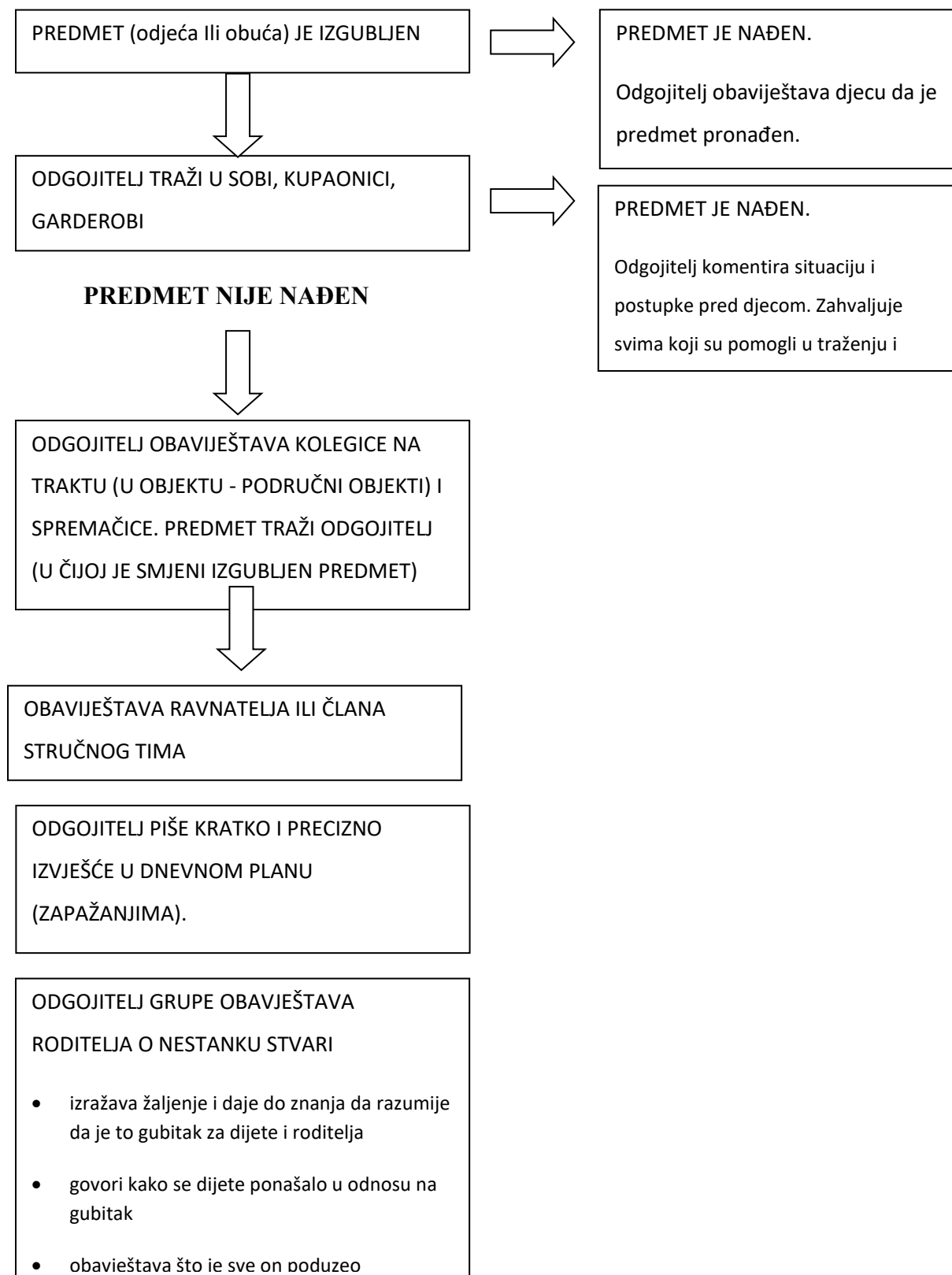
II PROTOKOLI KOJI PROPISUJU POSTUPANJE U SURADNJI S RODITELJIMA

12. Protokol o suradnji s roditeljima (str.71)
13. Protokol postupanja kad roditelj ne dođe po dijete u vrtić nakon dežurstva (str.60)
14. Metode, postupci ili oblici rada u sumnji na zlostavljanje ili zanemarivanje (str.62)
15. Protokol postupanja u slučaju da po dijete u vrtić dođe osoba u alkoholiziranom ili drugom neprimjerenom psihofizičkom stanju (str.53)
16. Protokol za postupanje u slučaju sukoba s roditeljima, ili pak međusobnog sukoba roditelja (str.64)
17. Kućni red vrtića i Etički kodeks (str.91)

III PROTOKOLI KOJI PROPISUJU POSTUPANJE U OSTALIM SITUACIJAMA

18. Postupanje vrtića u slučaju nestanka predmeta (str.54)
19. Postupanje u slučaju zamjene matičnog odgojitelja (str.57)
20. Protokol postupaka i mjera i nadzora kretanja osoba u vrtiću (str.67)
21. Protokol za suradnju s medijima (str.76)
22. Protokol postupanja djelatnika u procesu inkluzije djeteta s teškoćama u razvoju (str.83)
23. Protokol o pokretanju psiholoških kriznih intervencija (str.85)
24. Protokol postupanja roditelja u izvanrednim okolnostima – Covid 19 (str.80)

18. POSTUPANJE VRTIČA U SLUČAJU NESTANKA PREDMETA

1. POSTUPANJE VRTIĆA KOD BIJEGA DJETETA IZ VRTIĆA

DIJETE NIJE U VIDOKRUGU!

- Zadržite prisebnost, ne dozvolite da vas uhvati panika
- Odmah pri uočenom nestanku djeteta obavijestite kolegu (drugog matičnog odgojitelja i / ili odgojitelja susjedne sobe dnevnog boravka) ili tehničko osoblje
- Razmislite gdje i kada ste ga zadnji put vidjeli i gdje bi moglo biti
- Pitajte drugu djecu gdje je
- Zbrinite ostalu djecu u skupini

DIJETE JE NAĐENO

Izričete JA poruku: Kad te nisam vidjela jako sam se zabrinula gdje si...proraditi temu s djecom u

DIJETE NIJE NAĐENO!

Odgojitelj provjerava unutarnji prostor sobe (ormar!), garderobu i sanitarije. Ako ste na dvorištu provjerite vanjski prostor, grmlje i sl.

Obavijestite ravnateljicu ili njenu zamjenu (pedagoginja Alka Požnjak Malobabić) koja kontaktira psihologa. U područnom objektu obavještava se prvo Snježana Opuvačić, satničarka. Dajete kratak opis djeteta, kako je obučen i sl.). Obavještena osoba prenosi informaciju drugim odgojiteljima koji traže dijete u svojim sobama, garderobama,

DIJETE JE NAĐENO

Izričete JA poruku: Kad te nisam vidjela jako sam se zabrinula gdje si ...

Psiholog provodi razgovor o situaciji i ishodu s djecom iz cijele skupine u

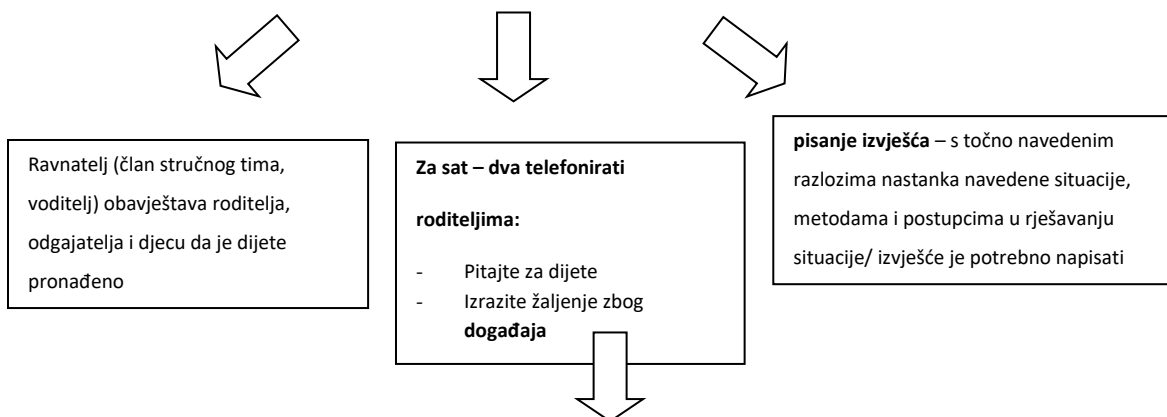
Organizirajte timove:

Prvi tim: matični odgojitelj + član stručnog tima (poželjno psiholog)

Drugi tim: drugi odgojitelji, koji nisu u skupini i ostali članovi stručnog tima

- Osobe koje djeluju s ciljem traženja djeteta:
 - zaposlenici /računovodstvo i tajnik u objektu u kojem se nalaze – ostaju kod telefona, - zabrana korištenja telefona svim djelatnicima vrtića kako bi telefonske linije bile slobodne
 - dva zaposlenika idu u pravcu adrese stanovanja djeteta (Prvi tim)
 - drugi odgojitelji i/ili članovi ST pretražuju dvorište i bližu okolicu (Drugi tim)
- osoba koja organizira kontakt s roditeljima / ravnateljica ili njena zamjena/:
 - kontaktira s roditeljima telefonom i obavještava o događaju i prikuplja informacije važne za traženje djeteta (kroz cca. 30 min. u centralnom objektu vrtića, a cca. 10-15 minuta u područnim objektima - dok se ne provjere sve uobičajene prostorije i tereni
- osoba koja obavještava policiju / ravnateljica ili njena zamjena /
 - daje relevantne podatke o djetetu i poduzetim postupcima od strane djelatnika vrtića
- osoba koja kontaktira s medijima i nadležnim institucijama
 - **isključivo ravnateljica** / ostali zaposlenici ne smiju davati nikakve informacije bez suglasnosti ravnateljice/
 - Ravnatelj obavještava Gradsko ured i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa u

DIJETE JE PRONAĐENO

PO ZAVRŠETKU KRIZNE SITUACIJE PROVODI SE:

- kratka krizna intervencija – psiholog razgovara sa sudionicima događaja uključujući i roditelje djeteta
- timska refleksija na događaj odgajateljice i ST I evidentiranje u pedagošku dokumentaciju

Analiza svih koraka i slijeda događaja, uočavanje potencijalnih opasnosti te poduzimanje organizacijsko – materijalnih koraka na radnom sastanku sa svim odgovorno – obrazovnim djelatnicima kako bi se preveniralo ponovno ponavljanje situacije

BROJ POLICIJE	192
POZIV ZA ŽURNU POMOĆ	112
HITNA POMOĆ	194
VATROGASCI	193
RAVNATELJICA	095/872 55 96
TAJNICA	095/45 111 21
BROJ STRUČNOG TIMA	095/ 45 111 31 (pedagog)
	091/ 303 3003 (psiholog)
	095/ 45 111 26 (logoped)
	095/ 45 111 24 (zdrav. vod.)
GRADSKI URED ZA OBRAZOVANJE	01/61 66 340 ILI 341
	Gđa. Martina Glasnović
BROJ SATNIČARA Snježana Opuvačić	091/8904 289

19. POSTUPANJE U SLUČAJU ZAMJENE MATIČNOG ODGOJITELJA

1. PRISUTNI MATIČNI ODGOJITELJ PISMENO OBAVJEŠTAVA RODITELJE O ORGANIZACIJI RADA U SKUPINI

a) Potrebno je navesti i ime i prezime odgojitelja koji je na zamjeni.

b) Matični odgojitelj ostavlja pismenu uputu odgojitelju na zamjeni o važnim informacijama o djeci i suradnji sa roditeljima

2. PRI JUTARNJEM PRIJEMU DJECE ILI PRI POPODNEVNOM SUSRETU OSTVARITI KONTAKT S RODITELJIMA

3. SAZNATI ŠTO VIŠE PODATAKA O DJECI

-specifične i posebne potrebe - ALERGIJE!!!

- i navike djece (npr. posebno djece sa TUR ne odazivanje na ime, otvaranje vrata, stavljanje u usta raznih predmeta...)

4. UPOZNATI I POŠTIVATI PRAVILA U GRUPI

Od rasporeda kutića i oznaka na njima, do navika u vezi s uzimanjem hrane, spavanjem ili nespavanjem, te brige za osobni inventar

5. SURAĐIVATI S DRUGIM MATIČNIM ODGOJITELJIM

6. UVID U DOKUMENTACIJU GRUPE I VOĐENJE DOKUMENTACIJE

Knjiga pedagoške dokumentacije, Sigurnosni protokoli i Imenik djece sa vidljivo istaknutim posebnosti vezane za djecu, **moraju biti na vidljivom mjestu.**

ODGOJITELJ NA ZAMJENI RODITELJU PRENOSI ISKLJUČIVO OSNOVNE INFORMACIJE O PROTEKLOM DANU:

- **NE RJEŠAVA PROBLEME ZATEČENE PROBLEME U SKUPINI**
- **NE IZRAŽAVA NEZADOVOLJSTVO ILI NESLAGANJE S POSTUPCIMA ODSUTNOG ODGAJATELJA ILI DRUGOG RODITELJA, ODSUTNOG RODITELJA**
- **PREUZIMA ODGOVORNOST ZA ONO ŠTO SE TAJ DAN ZBIVA**
- što podrazumijeva i profesionalnu komunikaciju (ne govori «Danas su bili nemogući – znate oni koriste novog odgajatelja» ili «Ja ne znam kako njegova teta može s njim izaći na kraj», ne komentira prisutan broj djece kao razlog poteškoća u funkcioniranju skupine)

2. POSTUPANJE VRTIČA KOD OZLJEDA, BOLESTI I PRUŽANJA PRVE POMOĆI DJETETU

LAKŠA OZLJEDA

(modrica, uganuće, ogrebotine, porezotine, strano tijelo u oku – pijesak i sl.)

1. Odgojitelj sanira ozljedu
2. Prati ponašanje djeteta
3. Obavještava zdravstvenog voditelja (ako nije prisutan, onda člana stručnog tima)
4. Zdravstveni voditelj dolazi do djeteta I procjenjuje ozljedu
5. Odgojitelj ili zdravstveni voditelj obavještava roditelja
6. Odgojitelj piše zabilješke u dnevna zapažanja

S MEDIJIMA KONTAKTIRA ISKLJUČIVO RAVNATELJ (ČLAN ST, VODITELJ)

**DIJETE SE OZLJEDILO
ODGOJITELJ UTVRĐUJE TEŽINU OZLJEDE I AKO JE:**

TEŽA OZLJEDA	
(iščašenje, ubodne rane, sumnja na prijelom, veća porezotina, razderotina, nagnječenja, jaki udarac, ozljeda jezika I zubi)	
1. Prvu pomoć daje odgajatelj djeteta ili osoba koja je educirana za pružanje prve pomoći taj tren spremna	
2. djelatnik najbliži telefonu zove zdrav. voditelja	
ZDRAVSTVENI VODITELJ PRISUTAN	ZDRAVSTVENI VODITELJ NIJE PRISUTAN
<ol style="list-style-type: none"> 1. Procjenjuje težinu ozljede, odlučuje o postupanju 2. Komunicira sa odgojiteljem kako bi imala što više inf za roditelja 3. Odvodi dijete u zdravstvenu ustanovu –u dogovoru s roditeljem 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odgojitelj procjenjuje težinu povrede, pristupa pružanju prve pomoći I traži pomoć osobe koja je educirana za pružanje prve pomoći 2. Odgojitelj informira zdr.vod/ravnatelj/roditelj 3. U dogovoru s roditeljima odvodi dijete u zdr ustanovu
<ol style="list-style-type: none"> 1. Matični odgojitelj poziva roditelje (ili zdravstvena voditeljica) 2. Osoba u pratnji djeteta u bolnici čeka roditelja I ostaje s njim dok dijete nije zbrinuto 3. Odgojitelj piše izjavu o ozljedi I zapis u dnevna zapažanja 	

HITNA STANJA

(gubitak svijesti, febrilne konvulzije, epileptički napadaji, anafilaktički šok, gušenje, pad s velike visine, jako krvarenje)

1. Odgojitelj ili druga osoba s položenim tečajem prve pomoći pruža prvu pomoć prema uputama za pojedinu vrstu stanja ili ozljede
2. Druga odrasla osoba zove Hitnu pomoć (112) i obavještava zdravstvenog voditelja, ili ravnatelja ili člana stručnog tima koja odmah dolazi do djeteta i odgojitelja koji pruža pomoć
3. Djelatnik koji ne pruža pomoć obavještava roditelje
4. Odgojitelj koji je pružio pomoć djetetu je u pratnji djeteta u kolima Hitna pomoći
5. Odgojitelj koji je u pratnji djeteta u bolnici čeka roditelje i ostaje do povratne informacije od liječnika
6. Odgojitelj piše izjavu o povredi ili stanju

❖ Odgojitelj telefonski kontaktira roditelje o zdravstvenom stanju djeteta dan nakon ozljede

JEDNOKRATNI GRUPNI SUSRET (SUSTAVNO PRORAĐIVANJE KRIZNE SITUACIJE)

- **DAN NAKON OZLJEDE ODGAJATELJI I MEDICINSKA SESTRA ZOVU RODITELJE KADA JE OZLJEĐENO
DIJETE SPREMNO - ODGAJATELJ I DJECA IZ GRUPE GA POSJEĆUJU**

3. PROTOKOL POSTUPAKA KOD PRIMOPREDAJE DJETETA

- Članovi stručnog tima kod inicijalnih intervju s roditeljima novoprimljene djece informiraju roditelje o dogovorenim pravilima našeg Vrtića, Kućnom redu vrtića i radnjama koje moraju obaviti u vezi predaje i preuzimanja djeteta.
- Odgojitelj predaje dijete punoljetnoj osobi – roditelju ili skrbniku ili drugoj punoljetnoj osobi koju je roditelj naveo (uz potpisanu suglasnost), u kojem je potrebno navesti prezime, ime, adresu, telefon, i srodstvo. Preporučiti prethodno upoznavanje ovlaštene osobe s matičnim odgojiteljima ili naglasiti roditelju da obavijeste odgojitelja ukoliko će prvi put doći po dijete neka navedena osoba

U dokumentaciju dežurstva dokumentiraju se sve izjave roditelja svih skupina o osobama koje mogu preuzeti dijete iz vrtića te se upisuje vrijeme dolaska/odlaska uz potpis odrasle osobe svakodnevno kod prijema i odlaska djece.

- Osobu koju nikada niste vidjeli, a roditelj je naveo njen dolazak na Obrascu „Podatci o djetetu i roditeljima“ zamolite za identifikaciju
- Ukoliko dijete podiže osoba za koju ne postoji potpisana suglasnost roditelja, dežurni odgajatelj tražit će telefonski od roditelja da pošalje suglasnost na mail vrtića ili iznimno na mail odgojitelja.
- Kod predaje djece u dežurstvo, matični odgojitelj predaje popis djece s naznakom koja je odgojna skupina i eventualnim specifičnostima o djetetu (osoba koja podiže dijete, specifične posebne potrebe i sl.),
- Odgojitelj na prvom informativnom roditeljskom sastanku (rujan) provjerava i ažurira podatke o telefonskim brojevima roditelja i ovlaštenih osoba. Preporuka je da se isto učini za 6 mjeseci (veljača).
- Za djecu upisanu u kraće programe i tečajeve u radno vrijeme vrtića matični odgojitelj/ica predaje djecu voditelju/ici navedenih programima, a voditeljica tečaja evidentira nazočnost preuzete djece.
- Za sportske tečajeve dijete se presvlači pod nadzorom voditelja/ice tečaja.
- Dežurna odgojiteljica dužna je ostati s djetetom do dolaska njegovih roditelja. Ukoliko roditelji ne dođu po dijete do kraja radnog vremena dužna je postupiti prema Protokolu postupanja kad roditelji ne dođu po dijete

- U slučaju kada zapazite fizičku povredu djeteta kod dolaska u vrtić, pitajte roditelja što se dogodilo i zabilježite informaciju u dnevnik rada te informirajte stručni tim. Roditelj potpisuje izjavu o ozljedi koja se dogodila izvan vrtića.
- U slučaju razvoda roditelja, odgojitelji su dužni dati dijete njegovom roditelju kada dođe po dijete u vrtić osim u slučaju kada postoji sudsko rješenje u kojemu stoji drugačije

13. PROTOKOL POSTUPANJA KAD RODITELJ NE DOĐE PO DIJETE U VRTIĆ NAKON DEŽURSTVA

ODGOVORNOSTI MATIČNOG ODGOJITELJA:

- na početku pedagoške godine/na prvom roditeljskom sastanku (do sredine rujna), matični odgojitelji trebaju prikupiti telefonske kontakte roditelja/skrbnika i važne napomene na Obrascu „*Podatci o djetetu i roditeljima*“ (priloženo uz Protokole)
- od iznimne važnosti je istinitost podataka (Ime i prezime, srodstvo i telefonski kontakt) o osobama koje podižu dijete, a potpisuje ih roditelj
- dijete iz vrtića može odvesti isključivo **punoljetna osoba**
- u slučaju da je roditelj zbog izvanrednih okolnosti spriječen, kao i druge navedene osobe na Obrascu, te je telefonski obavijestio matičnog odgojitelja da po dijete dolazi osoba koja nije evidentirana na Obrascu, matični odgojitelj traži od roditelja da pošalje mail na vrtić sa podacima osobe (ime i prezime te srodstvo) i obavijestiti roditelja da ta osoba sa sobom obavezno ponese dokument za identifikaciju te informaciju prenijeti odgojitelju u dežurstvu. Iznimno uvažiti sms poruku roditelja na mobitel odgojitelja.
- provjeravajte kontinuirano brojeve telefona i mobitela roditelja i unosite promjene u

Imenik djece

- Važno je dati informaciju dežurnom odgojitelju ako dijete po prvi puta ostaje na dežurstvu te dati telefonske kontakte roditelja djeteta

ODGOVORNOSTI DEŽURNOG ODGOJITELJA:

- ostavlja se mogućnost (**15 min**) da je roditelja nešto nepredvidivo spriječilo u dolasku po dijete
- nakon navedenog vremena, pokušajte uspostaviti kontakt s roditeljem putem telefona ili mobitela, dijete povedite sa sobom do telefona i pokušajte svojim ponašanjem dodatno ne uznemiriti dijete
- ukoliko roditelj ne odgovara na poziv pokušajte uspostaviti kontakt s matičnim odgojiteljem i saznati ima li on/ona informacije o dolasku roditelja ili druge osobe
- pokušajte uspostaviti kontakt s osobom koju je roditelj naveo na Obrascu „*Podatci o djetetu i roditeljima*“ kao osobu koja može dijete odvesti iz Vrtića
- obavijestite ravnateljicu (**095 872 55 96**) ili njezinu zamjenu o ostanku djeteta na dežurstvu i svim koracima koje ste do sada poduzeli
- ravnateljica kontaktira policiju (**112**) i objašnjava koje ste sve radnje poduzeli
- sve daljnje upute trebate dobiti od policije

NAPOMENA:

- ukoliko na dežurstvo dođe osoba koja nije navedena na Obrascu „*Podatci o djetetu i roditeljima*“, a matični odgojitelj djeteta je dežurnom odgojitelju prenio informacije koje je dobio telefonskim putem od roditelja, **OBAVEZNO** osobu tražiti dokument za identifikaciju i tek tada predati dijete
 - o svemu informirati ravnateljicu i zabilježiti u *Knjigu pedagoške dokumentacije skupine*

*Na prvom informativnom roditeljskom sastanku upoznati roditelje s postupkom ako dijete ostaje duže od 10 sati u vrtiću; vrtić upozorava roditelja o pravima djeteta i obavještava Centar za socijalnu skrb o zanemarivanju djeteta.

Ukoliko se nakon dežurstva nitko ne pojavi po dijete i roditelj je nedostupan – obavještava se policija kontaktira Centar za socijalnu skrb i Centar smještaja djece u Nazorovoj 3.

14. METODE, POSTUPCI ILI OBLICI RADA U SUMNJI NA ZLOSTAVLJANJE ILI ZANEMARIVANJE DJETETA

1. postupci i oblici rada u sumnji na zlostavljanje ili zanemarivanje djeteta u vrtiću

- prisutna odrasla osoba (bilo koji djelatnik vrtića) koja uoči nasilje odmah treba poduzeti sve mjere da se zaustavi i prekine trenutno nasilno postupanje prema djetetu i odmah potom obavijesti ravnatelja i/ili člana stručnog tima
- ravnatelj osobu koja je počinila nasilje nad djetetom udaljava od djeteta i prikuplja relevantne informacije o događaju
- ukoliko je dijete povrijeđeno pružiti mu prema protokolu o postupanju, prvu pomoć i/ili pozvati hitnu pomoć
- odmah po prijavljenom nasilju ravnatelj obavještava roditelje djeteta ili skrbnike, te ih upoznaje sa svim činjenicama kojima raspolaže i informira ih o aktivnostima koje su poduzete i koje će se poduzeti
- po prijavi nasilja, psiholog sukladno procjeni djetetovog psihičkog stanja, razgovora s djetetom, po mogućnosti uz prisutnost roditelja
- ovi razgovori s djetetom obavljaju se na način da se postupa posebno brižljivo, poštujući djetetovo dostojanstvo i pružajući mu potporu
- psiholog (u odsutnosti psihologa, drugi član stručnog tima) trebaju obaviti razgovor s drugom djecom ili odraslim osobama koje mogu imati informacije o nasilju te utvrditi sve okolnosti vezane uz oblik, intenzitet, težinu i vremensko trajanje nasilja
- poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama te svojim opažanjima sačiniti službene bilješke (odgojitelj, svi očevidci i pružatelji pomoći, ravnatelj), kao i voditi odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka koje će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima
- ravnatelj obavještava nadležne institucije o događaju

2. postupci i oblici rada u sumnji na zlostavljanje ili zanemarivanje djeteta izvan vrtića

- ako odgojitelj uoči bilo kakve znakove na tijelu djeteta (crvenilo, modrice, posjekotine, rane, ugrize, ogrebotine i sl) ili posumnja u ne primjereno ponašanje prema djetetu, koje bi moglo ukazivati na zlostavljanje ili zanemarivanje djeteta dužan

je obavijestiti člana stručnog tima. Psiholog prema procjeni provodi razgovor s djetetom.

- Član stručnog tima fotografirati će povredu ukoliko je vidljiva i dogovoriti individualan razgovor s roditeljima na kojem sudjeluje i ravnatelj.
- Tajnik sastavlja Zapisnik koji potpisuju svi sudionici razgovora.
- Roditelje se obavještava da se svaka sumnja na zanemarivanje ili zlostavljanje prijavljuje Centru za socijalnu skrb i po potrebi i policiji.
- Po potrebi roditelje se s djetetom upućuje nadležnom pedijatru.
- Odgojitelj sva zamjećivanja i provedene aktivnosti bilježi u Knjizi pedagoške dokumentacije skupine, ali ne provodi istraživačko ispitivanje djeteta o vrsti i sadržaju sumnje na njegovo zanemarivanje ili zlostavljanje.
- Svi uključeni odgovorni su za poštivanje poslovne i profesionalne tajne posebno zaštite dječjeg identiteta.
- O događaju ravnatelj izvještava nadležne institucije.

15. PROTOKOL POSTUPANJA U SLUČAJU DA PO DIJETE U VRTIĆ DOĐE OSOBA U ALKOHOLIZIRANOM ILI DRUGOM NEPRIMJERENOM PSIHOFIZIČKOM STANJU

- ❖ Ako odgajatelj procijeni da je osoba u takvom psihofizičkom stanju da nije u stanju odvesti dijete kući iz vrtića treba poduzeti slijedeće mjere:
 - Osigurati osobu koja će ostati u odgojnoj skupini sa djecom (poslijepodnevna spremačica ili neki drugi zaposlenik)
 - Telefonski kontaktirati drugog roditelja i izvijestiti ga o situaciji, te zamoliti da druga osoba dođe po dijete (o situaciji obavijestiti ravnatelja ili njegovu zamjenu)
 - Ako se ne uspije uspostaviti kontakt ni s jednom osobom kontaktirati ravnatelja ili njegovu zamjenu,
 - U slučaju da se ne može nikoga dobiti kontaktirati policiju (112), te ih informirati o slučaju,
 - Ukoliko je roditelj agresivan ili nesuradljiv, ne ulaziti s njime u konflikt, već o svemu obavijestiti policiju, ravnateljicu i pedagoginju

- U pedagošku dokumentaciju unijeti kratak opis situacije
- Ravnateljica ili njezina zamjena trebaju pozvati oba roditelja na razgovor (razgovoru obavezno prisutan jedan član stručnog tima, ravnateljica i odgojiteljica).

16. PROTOKOL ZA POSTUPANJE U SLUČAJU SUKOBA S RODITELJIMA, ILI PAK MEĐUSOBNOG SUKOBA RODITELJA

- u svim situacijama primijenite znanja i vještine aktivnog slušanja, primijenite tzv. «JA PORUKE» bez automatske samoobrane, prigovora, poučavanja, zanovijetanja i sl.
- u interakciji i komunikaciji s roditeljima strogo se pridržavajte uobičajene tzv. «formule» u komunikaciji – PLUS-MINUS-PLUS- npr. vrlo sam zadovoljna napretkom vašeg djeteta, zapazila sam stanoviti motorički nemir u nekim odgojnim situacijama, ali sada upravo radimo na poboljšanju toga i sigurna sam da ćemo zajedničkom akcijom doći do željenih rezultata
- ne se unaprijed braniti od eventualnih prigovora, pažljivo saslušati sugovornika i dogovoriti individualni razgovor (roditelj je dobio na kompetenciji, dali ste si vremena da se sami smirite, da proučite problem, da se konzultirate s članom stručnog tima, da vam se pomogne u slučaju potrebe)
- nikada se ne raspravljate sa sugovornikom pred djecom
- ne komentirajte trenutnu situaciju pred djecom ili pred drugim roditeljima
- u slučaju sukoba među roditeljima zaustavite raspravu i objasnite poziciju roditelja u odgojno-obrazovnoj ustanovi - vrtiću
- pozovite se na Ugovorne obveze, Prava djeteta, Obiteljski zakon i ostale zakonske propise RH, dajte im na značaju i obećajte poduzimanje svih mogućih mjera za rješavanje nastalog problema na dobrobit djece, dakle, problem ćemo MI riješiti, a ne RODITELJI međusobno
- o sukobu odmah obavijestite ravnateljicu ili člana stručnog tima, koji će postupiti u skladu sa zakonskim propisima
- u pedagoškoj dokumentaciji skupine evidentirati i činjenično kratko opisati događaj
- stručni suradnik i /ili ravnatelj će također sastaviti službeni zapisnik o događaju

4. METODE, POSTUPCI I OBLICI RADA ZA POSTUPANJE U VRIJEME DNEVNOG ODMORA DJECE U VRTIĆU

- odgojitelji imaju obvezu dobrog poznavanja općih i posebnih potreba djeteta
- opće i posebne potrebe djeteta za dnevni odmor obvezni su zadovoljavati kontinuirano, bez odlaganja i bez obzira na dob djeteta,
- u odgojnoj skupini s različitim potrebama djece za dnevni odmor odgojno-obrazovni proces potrebno je organizirati tako da djeca koja se ne odmaraju ne ometaju djecu u dnevnom odmoru (valja upotrijebiti opće pedagoško-psihološko i didaktički metodičko obrazovanje za izbor primjerenih metoda, postupaka, oblika rada, sadržaja i aktivnosti za djecu) - prijelazni period do prosinca tekuće godine.
- prostor i oprema sobe dnevnog boravka mora biti primjereno pripremljen (dovoljno zraka, topline, da nema propuha, da nije posebno zatamnjen, prikladna posteljina individualno označena za svako dijete, adekvatna pokrivala za djecu i sl.),
- ovisno o dobi djecu higijenski pripremiti za dnevni odmor (skidanje suvišne odjeće, korištenje osobnog ležaja i sl.),
- posebnu pozornost usmjeriti na usnu šupljinu djeteta, da se ne bi odmaralo s ostacima ne progutane hrane u ustima,
- djeca nikad ne smiju ostati bez nadzora odgojitelja,
- u slučaju da odgojitelj opazi sumnjivo kretanje djeteta u krevetu, promjenu u disanju i sl. odmah pružiti djetetu prvu pomoć i zvati u pomoć višu medicinsku sestru ili člana stručnog tima
- eventualne specifične i izvanredne situacije opisati u pedagoškoj dokumentaciji skupine

5. METODE, POSTUPCI I OBLICI RADA ZA POSTUPANJE U SLUČAJU NASILJA MEĐU DJECOM U VRTIĆU

NASILJEM MEĐU DJECOM PODRAZUMIJEVAMO OSOBITO:

- namjerno uzrokovani fizički napad u bilo kojem obliku, primjerice udaranje, guranje, šamaranje, čupanje, zaključivanje, napad različitim predmetima, pljuvanje i slično bez obzira da li je kod napadnutog djeteta nastupila tjelesna povreda,

- psihičko i emocionalno nasilje prouzročeno **operativnim** ili trajnim negativnim postupcima od strane jednog djeteta ili više,
- negativni postupci su: ogovaranje, nazivanje pogrđnim imenima, ismijavanje, zastrašivanje, izrugivanje, namjerno zanemarivanje i isključivanje iz skupine kojoj pripada ili isključivanje i zabranjivanje sudjelovanja u različitim aktivnostima s djecom nanošenja patnje i boli, širenja glasina s ciljem izolacije djeteta od ostale djece, oduzimanje stvari ili novaca, uništavanje ili oštećivanje djetetovih stvari, ponižavanje, naređivanje ili zahtijevanje poslušnosti ili na drugi način dovođenje djeteta u podređeni položaj, kao i sva druga ponašanja počinjena od djeteta i mlade osobe (unutar kojih i spolno uznemiravanje i zlostavljanje) kojima se drugom djetetu namjerno nanosi fizička i duševna bol ili sramota.
 - u slučaju spoznaje o nasilju odmah konzultirati stručnu osobu u vrtiću,
 - poduzeti sve mjere da se zaustavi i prekine aktualno nasilno postupanje prema djetetu, a u slučaju potrebe zatražiti stručnu pomoć u vrtiću,
 - u slučaju povrede postupiti po Protokolu, konzultirati višu medicinsku sestru i prema potrebi tražiti liječničku pomoć,
 - postupiti prema preporuci više medicinske sestre ili liječnika, te obavijestiti roditelje djeteta ili zakonske zastupnike,
 - odmah po prijavljenom nasilju o tome obavijestiti stručni tim vrtića, ravnatelja i roditelje djeteta ili zakonske zastupnike, te ih upoznati sa svim činjenicama i okolnostima događaja i izvijestiti ih o aktivnostima koje će se poduzeti,
 - po prijavi, odnosno dojavu nasilja odmah obaviti razgovor s djetetom koje je žrtva nasilja, a u slučaju da je postojala liječnika intervencija, uz dogovor s višom medicinskom sestrom, stručnim timom vrtića, ravnateljicom i liječnikom, čim to bude moguće,
 - ovi razgovori s djetetom obavljaju se uvijek u nazočnosti stručnih djelatnika odgojno-obrazovne ustanove, a na način da se postupa posebno brižljivo, poštujući djetetovo dostojanstvo i pružajući mu potporu,
 - roditeljima ili zakonskim zastupnicima djeteta koje je žrtva vršnjačkog nasilja dati obavijesti o mogućim oblicima savjetovanja i stručne pomoći djetetu u odgojno-obrazovnoj ustanovi i izvan nje, a s ciljem potpore i osnaživanja djeteta te prorade traumatskog doživljaja,
 - obaviti razgovor s drugom djecom i odraslim osobama koje imaju spoznaju o učinjenom nasilju te utvrditi sve okolnosti vezane uz oblik, intenzitet, težinu i vremensko trajanje nasilja,
 - pružiti pomoć djeci, svjedocima nasilja,

- što žurnije obaviti razgovor s djetetom koje je počinilo nasilje uz nazočnost stručne osobe, ukazati djetetu na neprihvatljivost i štetnost takovog ponašanja, te ga savjetovati i poticati na promjenu takvog ponašanja, a tijekom razgovora posebno obratiti pozornost iznosi li dijete neke okolnosti koje bi ukazivale da je dijete žrtva zanemarivanja ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje, u kojem slučaju će se odmah izvijestiti Centar za socijalnu skrb, a po potrebi ili sumnji na počinjene kažnjive radnje izvijestiti policiju ili nadležno državno odvjetništvo, a odgojno-obrazovna ustanova će poduzeti sve mjere za pomirenje djece i za stvaranje tolerantnog, prijateljskog ponašanja u odgojno-obrazovnoj ustanovi,
- pozvati roditelje ili zakonske zastupnike djeteta koje je počinilo nasilje, upoznati ih s događajem, kao i neprihvatljivošću i štetnošću takvog ponašanja, savjetovati ih s ciljem promjene takvog ponašanja djeteta, te ih pozvati na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć unutar vrtića/škole ili izvan nje (centri za socijalnu skrb, poliklinike za zaštitu djece, obiteljska savjetovališta i slično) i izvijestiti iz o obvezi odgojno-obrazovne ustanove da slučaj prijavi nadležnom centru za socijalnu skrb, Uredima državne uprave u županijama (službama za društvene djelatnosti i/ili Gradskom poglavarstvu), policiji ili nadležnom državnom odvjetništvu,
- poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama te svojim opažanjima sačiniti službene zabilješke, kao i voditi odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka koje će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima,
- u sve aktivnosti vezano za sprečavanje nasilja među djecom uključiti roditelje, zakonske zastupnike i stručne osobe kao aktivne sudionike i partnere, kako bi se dugoročno promicala načela NENASILJA, kao preduvjet kvalitetnog i sigurnog odrastanja djece,
- u slučaju potrebe, u neposrednom radu s djecom primijeniti Akcijski plan i program za suzbijanje agresije i razvijanje primjerenih socijalno-emocionalnih odnosa među djecom u odgojnoj skupini

20. PROTOKOL POSTUPAKA I MJERA NADZORA KRETANJA OSOBA U VRTIĆU

- obratite pozornost na kretanje osoba u vrtiću,
- ponudite pomoć u kretanju po vrtiću sukladno dobivenoj informaciji (svi djelatnici),
- pratite neuobičajeno kretanje osobe, ispratite dotičnu osobu do izlaza,
- informirajte domara, ravnateljicu i stručni tim o sumnjivom kretanju,

- obratite pozornost na zatvaranje svih ulaza u vrtić, po potrebi upozoriti i roditelje da to redovito čine

Centralni objekt

- vrtić se otvara u 6 h
- u 9.00^h se zatvara glavni ulaz i roditelji koriste zvono
- tajnica je osoba koja ima nadzor na glavni ulaz /izlaz (odnosi se na Centralni objekt)
- osoba koja primijeti otvorena vrata (između 9 – 14.30) odgovorna je zatvoriti ista (i upozoriti roditelje)
- svi ulazi se otključavaju u 14.30^h

Područni objekti

- objekt Hrv. Proljeća se otvara u 6 sati
- objekt u Hrv. Proljeća 18 i 22 se otvaraju u 7 sati
- u 9.00^h se zatvaraju svi ulazi i roditelji koriste zvono
- osoba koja primijeti otvorena vrata (između 9 – 14.30) odgovorna je zatvoriti ista (i upozoriti roditelje)
- ulazi se otključavaju u 14.30^h

6. PROTOKOL POSTUPAKA I METODA DJELOVANJA PRI KORIŠTENJU IGRALIŠTA

- Obilazak vanjskog prostora igrališta (domar i spremačica jutarnje smjene – svakodnevno), stručni suradnici i ravnateljica povremeno,
- Uklanjanje nedostataka, opasnih predmeta, (domar) – odmah,
- Prijenos informacija o nedostacima ili opasnostima radi korištenja samo sigurnih – provjerenih dijelova (odgojitelj – odgojitelju),
- Odgojitelj ili drugi zaposlenik koji uoči nedostatke ili opasnosti (ako nisu urgentni) obavezno upisuje potrebu intervencije u dijelu popravaka ili otklanjanja opasnosti u bilježnicu domara s datumom prijave.
- U slučaju hitne potrebe reagiranja, odmah informirajte odgovorne osobe (ravnatelja, zdr.voditeljicu ili ostale članove stručnog tima vrtića),

- Prije izlaska na igralište, uputite djecu da odu na sanitarni čvor (tko treba),
- Svakodnevno, pri izlasku na zrak, još jednom provjerite s djecom igralište i upućujte ih na elemente zaštite i samozaštite (odgojitelji) – dogovorite s djecom pravila i granice korištenja igrališta,
- Provjerite i uvijek imajte na umu da u svakom trenutku vidite svu djecu,
- Postoji li mjesto koje pruža djeci mogućnost izdvajanja gdje ih ne vidite? Pratite ga!
- U slučaju potrebe odlaska djeteta na sanitarni čvor, osigurajte mu pratnju odgojitelja, dok drugi do trenutka povratka, prate sigurnost ostale djece na dvorištu, međugrupna suradnja.
- Budite uz djecu koja koriste sprave na igralištu za koje procjenjujete da je neophodan vaš nadzor,
- Uvijek provjeravajte sve ulaze i izlaze s igrališta kad se nađete u njihovoj blizini (da li su zaključana ili je povučen zasun),
- Zahtijevajte, na ljubazan način, ne zadržavanje roditelja na dvorištu radi sigurnosti djece (pozovite se na ovaj podsjetnik)
- Nemojte nikada do kraja biti opušteni, jer se opasnost pojavi kad je najmanje očekujemo,
- **Ne zadržavajte se u grupicama, važno je imati pregled na veći dio dvorišta**
- Ponudite djeci sadržaje i aktivnosti koje će ih motivirati za kvalitetnu igru na igralištu,
- Razvijajte kontinuirano kod djece potrebu zaštite i samozaštite pri korištenju igrališta i sprava na njemu,
- Kod odlaska s djecom izvan dvorišta vrtića (šetnje, izleti, parkovi, sportski programi...) u pratnji djece idu dva odgojitelja,
- Pridržavajte se rasporeda korištenja igrališta!

7. PROTOKOL POSTUPAKA I METODA DJELOVANJA IZVAN VRTIĆA (ŠETNJE, IZLETI -jednodnevni ili višednevni...)

- Kod odlaska s djecom izvan dvorišta vrtića (šetnje, izleti, parkovi, sportski programi...) u pratnji djece idu dva odgojitelja
- U šetnju možemo voditi djecu i mlađu od 5 godina prema procjeni odgajatelja uz obveznu pratnju dva odgajatelja
- Djeca imaju oko vrata sigurnosne kartice sa osobnom fotografijom i osnovnim podacima (naziv vrtića, mobitel odgojiteljica, mobiteli roditelja)
- Podsjetiti djecu na svrhu sigurnosnih kartica
- Pripremiti djecu prije izlaska (pravila ponašanja u prometu, načini kretanja na pločniku, desnom stranom...)
- Prilikom kretanja na pločniku jedan odgojitelj ide ispred djece, a drugi na začelju
- Prelaženje ceste s djecom obavezno na pješačkom prijelazu na način da jedan odgojitelj stoji na sredini cesti dok djeca prelaze leđima okrenut automobilima, a drugi odgojitelj vodi kolonu djece preko zebre
- Učiti djecu da bržim koracima prelaze zebdu, a ne trčecim koracima
- **Izleti i višednevni boravak djece u Gradu mladih**
- Na izlet i u Grad mladih vodimo djecu sa navršениh 5 godina života
- Plan izleta i boravka u Gradu mladih predstavlja se roditeljima na roditeljskom sastanku na početku pedagoške godine (kao takvi dio su Godišnjeg plana i programa vrtića)
- Odgojitelji provode pripremu djece u skupini-daju informacije o izletu, boravku u GM (gdje se ide, što će tamo vidjeti, raditi, kako će doći do rama, koliko dugo će boraviti, što treba ponijeti kako se trebaju brinuti o sebi i drugima...), u pripremu se može uključiti i član stručnog tima
- Zdravstvena voditeljica priprema osnovni pribor za prvu pomoć (za svaki autobus), a odgojitelji papirnate ručnike, vlažne maramice, dezinfekcijsko sredstvo i igračke za igru na otvorenom
- Ponijeti popis djece koja idu na izlet sa sobom
- Izvan vrtića djeca imaju sigurnosne kartice oko vrata
- Pedagog sastavlja, a odgojitelji prikupljaju suglasnosti roditelja i pristanak za sudjelovanjem djeteta na izletu ili GM. Suglasnosti se nose na izlet.

- Prilikom ulaska djece u autobus prvo ide odgojitelj i izvrši vizualnu provjeru sigurnosti autobusa. Raspoređuje djecu po sjedištima autobusa, a drugi ostaje na kraju radi provjere djece. Obavezno prebrojavanje djece kod ulaska i izlaska iz autobusa.
- Obavezno vezanje djece za sjedala sigurnosnim remenima
- Djecu ne stavljati na prva sjedala
- Dolaskom do odredišta, odgojitelji i pratnja pregledavaju sigurnosne uvjete te upozoravaju /štite i dogovaraju se o planu kretanja, zonama zadržavanja i mogućim opasnostima
- Uzeti broj telefona vozača za slučaj potrebe
- Kod izlaska iz autobusa jedan odgojitelj izlazi prvi i dočekuje djecu pri izlazu, a drugi ostaje zadnji i provjerava jesu li sva djeca izašla te jesu li ponijeli sve stvari.
- Prije vraćanja u vrtić obavezno izbrojati i provjeriti da li su sva djeca u autobusu
- Odgojitelji pisanim i foto zapisima dokumentiraju provedbu izleta na timskoj evaluaciji u vrtiću

12. PROTOKOL O SURADNJI S RODITELJIMA

1. Individualne informacije svakodnevno kod prijema i preuzimanja djeteta

(kratke, samo osnovne informacije, o boravku djeteta u vrtiću tog dana, dijete preuzeti osobno i otpratiti osobno)

2. individualne konzultacije u unaprijed dogovoreno vrijeme

(konzultacije su specifične informacije i opažanja o djetetu i njegovom funkcioniranju u skupini uz obavezno savjetovanje roditelja što i kako raditi kod kuće – aktivnosti, igre, odgojne metode i sl., uz preporuku određene stručne literature)

TKO?

Prilikom održavanje individualnih konzultacije preporučljivo je prisustvovanje oba odgojitelja, osim ako postoji objektivna spriječenost drugog odgojitelja

Poželjno je da je svaki roditelj jednom u polugodištu ILI GODIŠNJE prisutan na individualnim konzultacijama

NOVE SKUPINE:

- odgojitelji koji preuzimaju jasljučku djecu

- odgojitelji koji preuzimaju novoupisanu djecu
- **imaju obavezu pozivati roditelje nakon perioda prilagodbe kako bi se zajednički analiziralo period prilagodbe i funkcioniranje djeteta u skupini (od listopada do prosinca)**

POSTOJEĆE SKUPINE:

- obaveza održavanja individualnih konzultacija tijekom cijele pedagoške godine ne čekajući samoinicijativu roditelja

PRIORITETNI KRITERIJI ZA ODRŽAVANJE INDIVIDUALNIH KONZULTACIJA:

Situacije:

1. Roditelj ne dolazi na roditeljske sastanke (najmanje dva put zaredom)

Obaveza odgojitelja je pozvati roditelja na individualne konzultacije. Ukoliko se roditelj ne odazove, odgojitelj to prijavljuje stručnom timu koji će prema situaciji pozvati roditelja na razgovor na kojem će prisustvovati i jedan od odgojitelja.

2. Odgojitelj ne viđa redovito roditelja (radi dolaska i ostajanja djeteta u dežurstvu)

Obaveza odgojitelja pozvati roditelja na individualne konzultacije. Ukoliko se roditelj ne odazove, odgojitelj to prijavljuje stručnom timu koji će prema situaciji pozvati roditelja na razgovor na kojem će prisustvovati i jedan od odgojitelja.

3. Dijete ima evidentan problem:

- a) odgojitelj primjećuje da dijete ima problem u razvoju, ponašanju i ostalo.
- b) roditelj primjećuje i traži da psiholog i /ili logoped testiraju ili obrade dijete
- c) prilikom testiranja ili obrade djeteta od strane stručnog tima

Odgojitelji se konzultiraju sa članom stručnog tima (a, b), najprije oni imaju individualne konzultacije sa roditeljem, a zatim član stručnog tima.

Član stručnog tima (c) daje povratnu informaciju odgojitelju ali samostalno poziva roditelja na individualne konzultacije.

POSTUPCI ZA a), b) i c)

- Obaveza odgojitelja je opažati dijete prema smjernicama za praćenje djece i pisanje zapažanja iz pedagoške dokumentacije
- odgojitelji obavještavaju stručni tim tako da i oni provedu testiranje i utvrde status te međusobno razmjene informacije
- Obaveza odgojiteljskog para je međusobno se konzultirati i dogovoriti oko usuglašavanja mišljenja i postupaka prema djetetu, tj. informiranja roditelja.
- Provođenje konzultacija odgojitelja s roditeljima.

- Nakon konzultacija odgojitelja s roditeljima, psiholog i /ili logoped obavljaju konzultacije s roditeljem. Iz tog slijedi ili preporuka za obradom izvan ustanove ili individualni rad u vrtiću.

4. Teškoće u komunikaciji s roditeljima: (agresija, verbalni napad, optuživanje, omalovažavanje i sl.)

POSTUPAK:

- a) Smiriti trenutnu situaciju, koristiti JA poruke
- b) Obavijestiti stručni tim i dogovoriti strategiju prema roditelju
- c) Obavijestiti ravnateljicu
- d) Dogovoriti konzultacije odgojitelja i roditelja, te stručnog tima ukoliko je potrebno
- e) U iznimno negativnom, ugrožavajućem, opasnom ponašanju od strane roditelja –(agresija fizička, verbalna, prijetnja) pozvati zaštitu prve odrasle osobe (po mogućnosti ravnateljicu ili drugog zaposlenika), a po tom policiju 112

KADA I KOLIKO?

Nakon neposrednog rada (jutarnje ili popodnevene smjene ovisno kako roditelju odgovara)
Optimalno trajanje je 20 – 30 minuta.

KAKO?

Evidentirati održane konzultacije prema Evidencijskom listu (u prilogu) koji treba odlagati u pedagošku dokumentaciju skupine.

Literatura:

Pomozimo im rasti! (upute kako voditi konzultacije u komunikacijskom aspektu)

VODIČ ZA PROVOĐENJE INDIVIDUALNIH KOMUNIKACIJA-interni dokument

2. Roditeljski sastanci

- minimalno 4 roditeljska sastanka godišnje od toga 2 komunikacijska
- informativni /organizacijski sastanci, radionice, ogledni, tematski, komunikacijski (prethodno se konzultirati s pedagogom oko strukture i tijeka sastanka)

Posebno treba napomenuti roditeljima da su roditeljski sastanci i individualne konzultacije obavezne za roditelje, te će se njihovo izbjegavanje smatrati zanemarivanjem djeteta.

ČI. OBITELJSKOG ZAKONA

Uredno voditi zapisnike sa roditeljskih sastanaka, staviti ih na kutić za roditelje te dokumentirati u knjizi pedagoške dokumentacije.

3. Kutić za roditelje

- tjedni plan rada
- osvrt na realizaciju tjednog plana
- termini za individualne konzultacije
- aktualne informacije u skupini ili vrtiću

OBAVEZA MIJENJANJA SADRŽAJA KUTIĆA NAJKASNIJE SVAKA DVA TJEDNA!

4. WEB STRANICA VRTIĆA-padleti

5. RADOSNICA-vrtićki list

6. GOOGL FORMS- upitnici

7. WhatsApp grupe za informiranje roditelja

8. mail i mobitel

8. PROTOKOL U SLUČAJU POJAVE PROBLEMATIČNOG SEKSUALNOG PONAŠANJA

Razvojno preventivne aktivnosti

- Obrada tema o spolnom razvoju djece, pravima djece i seksualno problematičnim ponašanjima u okviru stručnog usavršavanja odgojitelja i stručnih suradnika (stručni suradnici, osobito psihologinja)
- Izrada protokola o postupanju u slučaju nasilja među ili nad djecom (psihologinja)
- Prorada tema sa djecom vezanih uz tijelo, njegov izgled i funkcije, spolovi i razlike u spolovima, prijateljstvo, ljubav, prava i samozaštitu. Teme se obrađuju u skladu sa razvojem djeteta integrativno kroz sva razvojna područja. (odgojitelji)
- U starijim odgojnim skupinama u okviru programa prevencije zlostavljanja i CAP programa ciljana obrada tema vezanih uz prava, zaštitu i samozaštitu od

zlostavljanja vršnjaka, nepoznatih osoba i odraslih iz obitelji (odgajatelji i CAP timovi)

- Prorada teme s roditeljima (sastanci, radionice) vezane uz razvojni aspekt spolnosti te dostupnost informacija (pisana komunikacija, letci)- odgojitelji, psihologinja
- **Stalan nadzor** odgojitelja nad djecom i njihovim aktivnostima. U posebnim uvjetima (boravak na zraku, spojene skupine u ljetnoj ili blagdanskoj organizaciji rada itd.) definirati obveze svih sudionika kurikuluma (odgajatelja, stručnih suradnika i pomoćnog osoblja).

U slučaju pojave seksualne igre /problematičnog seks. ponašanja

Postupci odgojitelja prema djeci:

- Aktivnost/ponašanje prekinuti, djecu razdvojiti i uputiti na druge sadržaje.
- Prvo i najvažnije pitanje djetetu/djeci: **Od kuda ti to?** (Ne postavljati sugestivna pitanja.)
- Ostati smireni, ne zaplašiti dijete.
- Ne etiketirati dijete.
- Pozvati psihologa/pedagoga, obavijestiti ravnateljicu.

Daljnji postupci stručnog osoblja:

- Napraviti individualnu procjenu svakog djeteta koje je uključeno u takvu igru/ponašanje da bi se procijenilo je li potrebna intervencija i koji tip. Važno je i odrediti koji su prioriteti. (psiholog u suradnji sa odgojiteljima)
- Procjena psihološkog statusa i ponašanja djeteta (psiholog u suradnji sa ST i odgojiteljima)
- Procjena seksualiziranog ponašanja i faktora koji mu doprinose (koliko je učestalo, mijenja li se, je li usmjereno na sebe ili druge?) (psiholog u suradnji sa odgojiteljima)
- Razgovor s djetetom – to je najosjetljivije područje. Potreban je potpuno podržavajući razgovor kako bismo dobili **informacije a ne priznanje** (jer postoji protektivna laž!) Obratiti se psihologu koji bi trebao provesti razgovor uz pomoć **nesugestivnih** pitanja. Neka djeca naprosto potisnu i zaborave događaj. (psiholog)
- Znanja o seksualnosti – provjerava psiholog (putem anatomskih crteža i ostalih metoda koje olakšavaju razgovor)
- Procjena obiteljskih okolnosti – vrlo važna! (psiholog)

- Poduzimanje mjera - odnositi se kao prema svakom djetetu koje iskazuje neku PP i nikako **ne etiketirati dijete kao zlostavljača.**
- Prijava CZZ i policiji ako se utvrdi neprimjeren odnos između odraslog i djeteta ili adolescenta i djeteta (ravnateljica)
- Poštivati protokol za postupanje u slučaju nasilja uz ovaj protokol koji čini specifični dodatak (svi sudionici odgojno obrazovnog procesa)

Djelovanje odraslih – provjera (ravnateljica):

- Stalnosti nadzora odgajatelja nad djecom i njihovim aktivnostima (u redovnim uvjetima: SDB, u kupaonicama, dvorani, predprostorima, spremištima, kućicama, kutićima osame, skrovištima...)
- Stalnosti nadzora odgajatelja nad određenim punktovima na igralištu koji moraju biti pod kontrolom (popis punktova prema priloženom popisu). Poseban oprez i jasna raspodjela ingerencija odgajatelja potrebna je u uvjetima spajanja grupa, ljetne organizacije rada, boravka na zraku. Odgojitelji uvijek moraju imati saznanje o tome gdje je koje dijete u kojem trenutku.
- Obaveza stručnih suradnika- održati planirane teme stručnog usavršavanja za odgajatelje u vrtiću i u grupi (posebno za nove odgojitelje i u starijim skupinama)
- Provode li odgojitelji aktivnosti sa djecom ovisno o razvojnim mogućnostima i dobi djece (moje tijelo, ja sam dječak/djevojčica, moje zdravlje, prava djece, dobre i loše tajne, dobar i loš dodir, intimni dijelovi tijela, zauzimanje za sebe itd.)

21. PROTOKOL ZA SURADNJU S MEDIJIMA

- Osoba za komunikaciju s medijima i davanje izjava je isključivo ravnatelj/ica ili iznimno osoba koju on/ona ovlasti
- Na upite novinara odgovara se pisanim putem
- Zahtjev za pristup informacijama dostupan je na web stranici vrtića i uredno popunjen obrazac dostavljen na e-mail vrtića smatra se službenim Zahtjevom
- Po primitku Zahtjeva vrtić priprema prijedlog odgovora

- Zahtjev s upitom i prijedlogom dostavlja se Gradskom uredu za obrazovanje na mail petar.hokman@zagreb.hr i obavijest na martina.glasnovic@zagreb.hr
- Dalje se postupa prema dogovoru i preporukama Gradskog ureda za obrazovanje
SUDJELOVANJE DJECE ILI ZAPOSLENIKA U MEDIJIMA
- U slučaju planiranja sudjelovanja djece ili zaposlenika (ako je to predstavljanje u ime vrtića) u bilo kojoj emisiji ili programu mora se obavijestiti Gradski ured za obrazovanje i tražiti njihovu suglasnost
- Odgojitelj ili osoba koja planira sudjelovanje djece u medijima ili zaposlenik osobno, dužan je pravovremeno (najmanje 10-15 dana prije događanja) sa svim informacijama upoznati ravnatelja/icu
- Ravnateljica obavještava Gradski ured za obrazovanje s namjerom i traži suglasnost za sudjelovanje
- Dalje se postupa prema dogovoru i preporukama Gradskog ureda za obrazovanje

10. PROTOKOL POSTUPANJA U SLUČAJU POTRESA

Obavezno ostanite unutar građevina dok potres traje !

Zadržite prisebnost!

Osnovni naputci: „Padni na pod, pokrij se, drži se“

„Padni na pod“ - kratko uputite djecu da se sagnu, sklupčaju i zaštite glavu i vrat rukama.

„Pokrij se“ - djecu podučiti da se sklone ispod stabilnog stola (prvo sklanjajući glavu pod stol); ako nema stolova, čučnuti uza nosive zidove i kutove sobe, stati u okvir vrata nosivih zidova gdje nema prozora niti stvari na zidovima, štititi glavu i vrat; ako su djeca u krevetićima neka ostanu u njima, okrenu se na trbuh, zaštite glavu i vrat.

„Drži se“ - pri tome se djeca objema rukama držati za nogu stola kako se stol ne bi pomaknuo; držati se za okvire vrata **DOK POTRES NE PRESTANE!!**

Odmaknite sebe i djecu od polica, staklenih stijena, pregradnih zidova, prozora.

Ako su djeca vani na dvorištu, odrediti i označiti mjesto gdje se moraju okupiti, pri tome se odmaknuti od zgrada, ograda, visokog drveća, električnih stupova

Primijeniti logiku: klekni ili sjedni na pod, pokrij glavu i lice rukama i ostani vani.

U PODRUČNOM OBJEKTU nakon potresa izlaziti na terase pa stepenicama prema parkingu (najbliži veliki prostor gdje nema opasnosti od rušenja objekta na djecu i osoblje je školsko igralište).

AKO STE POD RUŠEVINAMA:

Pokušajte održati prisebnost i smiriti djecu, uputite ih da se što manje kreću.

Uputite djecu da prekriju usta dijelom odjeće.

Lagano udarajte po cijevima ili zidu kako bi vas spasio mogli pronaći, ukoliko vam je pri ruci možete koristiti udaraljke, zvečke, zviždaljke i ostale instrumente (ne vičite ukoliko ne morate kako biste spriječili udisanje prašine).

PONAŠANJE NAKON POTRESA

Kad prestane potres odmah izađite na predviđeni izlaz vodeći računa da povedete svu djecu, imenik djece, osobne stvari te komplet za preživljavanje i prvu pomoć.

Smjestite se na predviđeno mjesto na dvorištu centralnog objekta (ili kod škole A.Starčević“),

budite spremni za ponovno podrhtavanje tla.

Pokušajte cijelo vrijeme održati prisebnost, PROVJERITE IMA LI OZLIJEĐENE DJECE I JESU LI SVA DJECA IZAŠLA.

Ako je dijete ozlijeđeno ponašate se prema protokolu o pružanju prve pomoći ozlijeđenom djetetu.

U slučaju lakše ozlijeđe odrasle osobe pružiti prvu pomoć prema protokolu.

Ako je odrasla osoba ozbiljno ozlijeđena pokušajte što prije dozvati kolegicu/kolegu, zbrinuti ili odmaknuti djecu dok pružate prvu pomoć odraslome prema protokolu.

Ako nisu sva djeca izašla prebrojite ih još jednom i prvog dostupnog djelatnika uputite da se vrati u objekt i provjeri prostore.

Ne smijete napustiti odgojnu skupinu (djecu) bez osiguranog nadzora, jedan odgojitelj se vraća po dijete.

U zimskom periodu, prema procjeni situacije i trenutnog stanja vratiti se naknadno po odjeću, obuću, deke, ulaze maksimalno dvije odrasle osobe za prvi trakt (za jaslice i kat) i dvije za

drugi trakt (prizemlje i kat), voditi računa da se dugo ne zadržava u prostoru i da se uzmu osnovne i najnužnije stvari za obuču djecu plus deke.

U područnom objektu ulazi maksimalno jedna osoba za svaki neboder.

PRIPREMNE PREVENTIVNE RADNJE ZA KOJE SU ODGOVORNI DJELATNICI DJEČJEG VRTIĆA

Napraviti evakuacijski plan i vježbati za svaku odgojnu skupinu- održavati redovite vježbe za u cijelom vrtiću u svim godišnjim dobima (4 puta godišnje).

Svi odgojitelji će na početku pedagoške godine dobiti plan evakuacije i popis zaduženih osoba po traktovima i neboderima, osobe zadužene za pružanje prve pomoći, uz napomenu da se uvijek prvo zbrinjavaju djeca a zatim odrasle osobe zatečene u prostoru vrtića u slučaju potresa ili neke druge opasnosti.

Uvijek su prvo zadužene one osobe koje su na radnom mjestu, znači odgajatelj koji je u smjeni Na evakuacijskom planu koji je dostupan u svakom dijelu vrtića označeni su izlazi koje koristimo prema evakuacijskom planu/nacrtu. Svi izlazi i hodnici moraju biti prohodni i slobodni od stvari.

Nosivi zidovi označeni i slobodni od namještaja i drugih krupnih stvari za okupljanje djece u slučaju potresa.

Pokazati djeci u prostorima najsigurnija mjesta, označiti ih, povremeno podsjećati na isto, vježbati ponašanje u sobi i bez izlaska na dvorište (zborna mjesto). Vježbati često, u različitim situacijama i dijelovima dana kako bi se djeca priviknula na tu mogućnost. Osobito je važno da tijekom ljetnog rasporeda prilikom promjene prostora i objekta odgajatelji svaki tjedan vježbaju pravilno reagiranje tijekom potresa/nakon njega i izlazak na dvorište, kod zbornog mjesta.

U uređenju SDB, sanitarnih čvorova, predprostora voditi računa o pohranjivanju opreme i pozicioniranju iste; namještaj, police koji su uz zid pričvrstiti za isti, ogledala, slike moraju biti stabilne, učvršćene uz zidove, teške i staklene stvari smjestite na niske pozicije.

Nosivi zidovi su označeni žutim trokutom! Očistiti prostor uz zid i omogućiti da se djeca mogu smjestiti uz njega.

Informirati roditelje o našem protokolu i zbornom mjestu gdje mogu pronaći svoju djecu nakon potresa!

PRIPREMA:

pripremiti komplete za preživljavanje i pružanje prve pomoći po traktovima i neboderima; baterijske lampe, svijeće i šibice, zviždaljke, zvečke, suhu hranu (prutiće od žitarica ili keksi i sl.), pitku vodu, radio na baterije, toalet papir, papirnate maramice, blok papira i olovka, maske za lice, sklopivi nož. Označiti zborna mjesta, informirati odgajatelje i osoblje gdje stoje ključevi.

**23. PROTOKOL POSTUPANJA U IZVANREDNIM OKOLNOSTIMA- COVID 19
ODGOJITELJI**

(protokol sastavljen u ožujku 2020. i primjenjuje se prema preporukama HZJZ)

1. Ulazak u objekt je isključivo na glavni ulaz
2. Odgojitelji koriste garderobu jaslica - najbližu ulazu
3. Po dolasku važno je pravilno oprati ruke toplom vodom i sapunom
4. Prema naputku epidemiološke službe svatko mora izmjeriti temperaturu, evidentirati pismeno u obrazac, uz eventualne ostale zdravstvene simptome
5. Primanje djece obaviti u ulaznom predprostoru prema preporukama koje su dane roditeljima
6. Važno je komunicirati s roditeljem točnost telefonskog kontakta, vrijeme boravka djeteta u vrtiću radi planiranja i organiziranja rada i prehrane
7. Raditi, boraviti i kretati se samo u dogovorenom prostoru, bez odlazaka u druge dijelove vrtića
8. Ukoliko dozvoljavaju vremenski uvjeti s djecom boraviti svakodnevno na suncu i zraku
9. U prostoru što češće (kod malog broja skupina svakodnevno) koristite Zepterove defenzore zraka
10. Učestalo održavati higijenu ruku, djece i osobno
11. Roditelje jasličke djece zamoliti da donesu manji cijeli paket pelena

12. Sa osobljem kuhinje i tehničke službe kontaktirati više telefonom, nego osobnim odlascima

U ZAJEDNIČKOM DUHU, OSTANIMO ZDRAVI I DOBRI.

Naputak mikrobiologa koji sam dobila, kaže da je dovoljna dezinfekcija stvari, predmeta , svega, pjenom sredstava za pranje (sapuni, deterdženti za suđe), jer su alkalni i to svojstvo rascjepljuje ovojnici virusa i tako ga uništava.

**PROTOKOL POSTUPANJA U IZVANREDNIM OKOLNOSTIMA- COVID 19
PRIMANJA DJETETA USTANOVU - MJERE PROTIV INFEKCIJE
RODITELJI**

(protokol sastavljen u ožujku 2020. i primjenjuje se prema preporukama HZJZ)

RADI OČUVANJA HIGIJENSKO EPIDEMIOLOŠKIH UVJETA I SIGURNOSTI U
VRTIĆU MOLIMO VAS DA:

1. Po dolasku pozvonite i sačekate dolazak službene osobe
2. Ukoliko je ispred vas drugi roditelj, ostanite na inače preporučenoj distanci od 2 m
3. Pri ulasku u unutrašnjost vrtića obrišite obuću na podlošku sa dezinfekcijskim sredstvom
4. U predprostoru odgojiteljica će preuzeti dijete i njegove stvari, molimo da dijete preobujete iz cipelica u papučice, skinete jaknu i te stvari stavite u plastičnu vrećicu s imenom djeteta i tako predate odgojitelju koji će je zajedno sa ruksakom (rezervna odjeća, bočica za vodu) odložiti u garderobu
5. Po naputku epidemiološke službe, osoblju i djeci će se po dolasku u ustanovu izmjeriti tjelesna temperatura i evidentirati eventualni drugi zdravstveni simptomi
6. Djeca i osoblje da bi mogli biti u ustanovi moraju biti potpuno zdravi (bez simptoma povišene temperature, kašlja, teškoća sa disanjem, bolnosti u tijelu, slabosti)
7. Po vašem dolasku po dijete slijedit ćemo istu proceduru ,dijete i njegove stvari odgojiteljica će vam predati u istom prostoru kao po dolasku
8. Za vrijeme boravka djeteta u vrtiću, dostupni smo vam telefonom u svakom trenutku

POJAČANIM I UČESTALIJIM SVAKODNEVNIM MJERAMA REDOVNE DEZINFEKCIJE I HIGIJENSKOG ODRŽAVANJA NADAMO SE OSTATI SIGURNIM MJESTOM ZA BORAVAK NAŠE DJECE I SVIH NAS KOJI SMO TU ZA NJIH.

**SPECIFIČNI UVJETI RADA ZAPOSLENIKA - PROTOKOL HIGIJENSKOG ODRŽAVANJA U IZVANREDNIM OKOLNOSTIMA PROVOĐENJA MJERA ZAŠTITE OD COVID-19
TEHNIČKA SLUŽBA**

(protokol sastavljen u ožujku 2020. i primjenjuje se prema preporukama HZJZ)

ULAZ U USTANOVU JE ISKLJUČIVO NA SLUŽENI ULAZ ZA OSOBLJE, ISPRED KOJEG JE OSIGURANA PODLOGA ZA DEZINFEKCIJU OBUĆE

1. Svi zaposlenici po dolasku i odlasku s posla prema epidemiološkim naputcima moraju mjeriti tjelesnu temperaturu, te eventualne zdravstvene simptome, pisanim oblikom u adekvatnom obrascu
2. Presvlačenje se treba isključivo odvijati u garderobnim prostorima na pravilan način
3. Obavezno je pridržavati se svih pravila osobne higijene i rada na siguran način prema pravilima planiranih mjera čišćenja i dezinfekcije
4. Sredstva i predmeti koji se koriste u radu trebaju se adekvatno odlagati, zbrinjavati i održavati
5. U vrijeme dolaska djece poželjno je da je spremačica podrška odgojitelju (sigurnosno, organizacijski)
6. Svaka dva sata potrebno je dezinficirati prostore i predmete koje učestalo dodirujemo
7. Nakon odlaska djece iz vrtića i nakon čišćenja i dezinfekcije prostora, obavezno je uključivati Uv lampu za dodatnu sterilizaciju zraka u prostoru
8. Prema razvoju situacije, mogućnostima i potrebama dogovarati ćemo i provoditi sve potrebne mjere

ČUVAJMO SEBE I SVE ZAJEDNO.

22. PROTOKOL POSTUPANJA DJELATNIKA U PROCESU INKLUZIJE DJETETA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

- Prijavom na redovnom upisu u dječji vrtić roditelji prilažu medicinsku dokumentaciju o teškoći u razvoju kod djeteta, Rješenje jedinstvenog tijela vještačenja te eventualno Rješenje Centra socijalne skrbi o korištenju prava na dopust za njegu djeteta s težim smetnjama u razvoju
- Dijete s teškoćama u razvoju se upisuje ukoliko vrtić može zadovoljiti posebne potrebe tog djeteta, o čemu odlučuje Upisna komisija nakon konzultiranja sa stručnim suradnicima
- Intervju s roditeljima djeteta s teškoćama u razvoju obavljaju zajedno dva stručna suradnika te upoznaju dijete. Moguće je dogovoriti više susreta stručnih suradnika s djetetom prije upisa u vrtić kako bi se procijenile djetetove posebne potrebe i donijela odgovarajuća odluka. Nakon upoznavanja djeteta s teškoćama, stručni tim vrtića raspravlja i donosi odluku o najprimjerenijem okruženju za dijete (dobna skupina djece, lokacija, odgajatelji, vrsta programa, vrijeme boravka i dr.)
- Roditelji djeteta s teškoćama u razvoju i vrtić sklapaju Ugovor o upisu djeteta s teškoćama u razvoju na opservacijski period koji traje najmanje mjesec dana. Opservacijski period ovisi o djetetovim posebnim potrebama te se određuje za svako dijete individualno. Takvim je ugovorom unaprijed regulirana dinamika boravka djeteta u vrtiću (nekoliko dana tjedno, određen broj sati i sl.).
- Stručni suradnici upoznaju odgajatelje odgovarajuće skupine o upisu djeteta s teškoćama u razvoju u njihovu odgojnu skupinu, odgojitelji se putem stručne literature ili uz pomoć sustručnjaka educiraju ovisno o dijagnozi djeteta, a ukoliko stručni tim procjeni da je potrebno, educiraju se i ostali odgajatelji te tehničko osoblje.
- Prilagodba djeteta s TUR i boravak roditelja u skupini dogovara se individualno ovisno o potrebama djeteta. Tijekom opservacijskog perioda odgojitelji i stručni suradnici opserviraju dijete s teškoćama u razvoju svatko sa svog aspekta.
- Ukoliko stručni tim donese mišljenje da je za boravak djeteta u redovnoj skupini potrebno uvođenje dodatnog odgojitelja, traže se organizacijske mogućnosti da se osigura dodatni odgojitelj

- Stručni suradnici i odgojitelji djeteta pristupaju izradi Individualiziranog odgojno-obrazovnog plana (IOOP) za dijete s teškoćama u razvoju u što se uključuju i roditelji djeteta.
- Nakon toga odgojitelji i stručni suradnici postupaju sukladno Individualiziranom odgojno-obrazovnom planu.

Pedagoška opservacija tijekom pohađanja vrtića, kad se pojavi sumnja ili zapažanje o razvojnoj poteškoći djeteta

- Dijete je upisano u primarni program, te tijekom njegova boravka u ustanovi odgajatelji, stručni suradnici ili roditelji uočavaju odstupanja u razvoju djeteta.
- Ukoliko su roditelji djeteta sami primijetili odstupanje u razvoju kod djeteta te traže od stručnog tima uputa kako dalje postupiti, stručni suradnici opserviraju dijete, pišu mišljenje te dijete upućuju u odgovarajuću specijalističku ustanovu na dijagnostičku obradu.
- Ukoliko su roditelji djeteta već upućeni na dijagnostičku obradu od strane pedijatra djeteta ili nekog drugog stručnjaka, a oni o postupku obavještavaju vrtić, stručni suradnici to dokumentiraju, obavještavaju odgajatelje djeteta te prate daljnji tijek postupka.
- Ukoliko odgojitelji ili stručni suradnici uočavaju odstupanja u razvoju djeteta, a roditelji djeteta do tada nisu primijetili, stručni tim vrtića provodi opservaciju djeteta.
- Stručni tim i odgajatelji valoriziraju opservaciju.
- Odgajatelji obavljaju individualni razgovor sa oba roditelja o svojim zapažanjima djetetova ponašanja u skupini te upućuju roditelje stručnom timu.
- Dva stručna suradnika (ovisno o procjeni koja područja razvoja kod djeteta odstupaju) provode individualni razgovor sa oba roditelja, obavještavaju roditelje o do sada uočenim odstupanjima u razvoju djeteta te se dijete upućuje na dijagnostički postupak u odgovarajuću ustanovu.
- U slučaju da roditelji nisu skloni suradnji i odbijaju postupak, obavještava ih se kako je vrtić u tom slučaju u mogućnosti otkazati pružanje usluga uz suglasnost Upravnog vijeća.
- Ukoliko je potrebno, stručni tim donosi odluku o promjeni modela uključivanja djeteta u program vrtića (vrsta programa, trajanje programa, odgojna skupina i sl.) što se detaljno navodi u Ugovoru o upisu djeteta s teškoćama u razvoju u vrtić.

- Ukoliko stručni tim donese mišljenje da je za boravak djeteta u redovnoj skupini potrebno uvođenje dodatnog odgojitelja, traže se organizacijske mogućnosti da se osigura dodatni odgojitelj
- Stručni suradnici upoznaju odgajatelje odgovarajuće skupine o upisu djeteta s teškoćama u razvoju u njihovu odgojnu skupinu, odgojitelji se putem stručne literature ili uz pomoć sustručnjaka educiraju ovisno o dijagnozi djeteta, a ukoliko stručni tim procjeni da je potrebno, educiraju se i ostali odgajatelji te tehničko osoblje.
- Stručni tim i odgajatelji djeteta pristupaju izradi Individualiziranog odgojno obrazovnog plana (IOOP) za dijete s teškoćama u razvoju u što se uključuju i roditelji djeteta.
- Nakon toga odgojitelji i stručni suradnici postupaju sukladno Individualiziranom odgojno-obrazovnom planu.

23. PROTOKOL O POKRETANJU PSIHOLOŠKIH KRIZNIH INTERVENCIJA

PROTOKOL DJEČJEG VRTIĆA RADOST OSLANJA SE NA
 PROTOKOL O POKRETANJU KRIZNIH INTERVENCIJA U
 SUSTAVU ODGOJA I OBRAZOVANJA MZO REPUBLIKE
 HRVATSKE I PRILAGOĐEN JE POTREBAMA VRTIĆA.

Krizni događaj, kriza i psihološka krizna intervencija

Krizni događaj je iznenadan i/ili rijedak događaj koji djeluje izrazito uznemirujuće ili stresno na većinu ljudi. Uključuje mogući ili stvarni gubitak osoba, stvari ili vrijednosti važnih za pojedinca, odnosno skupinu. Ljudi imaju osjećaj da ga ne mogu sami savladati (ili izaći iz krize) koristeći uobičajene mehanizme suočavanja. Može imati učinak na pojedinca, skupine ili čitave organizacije i zajednice.

Kriza je psihičko stanje uzrokovano nekim kriznim događajem i manifestira se kroz reakcije koje se mogu javiti neposredno, tijekom samog događaja, ali i kao odgođene reakcije na taj događaj. Kriza se odnosi na vrijeme koje uključuje sam krizni događaj i razdoblje reakcija nakon njega. U kriznoj situaciji javlja se osjećaj gubitka kontrole,

preplavljenost osjećajima i misaona smušenost. Unutarnja ravnoteža je narušena i osjećaj ranjivosti izrazito je snažan.

Ljudi koji nisu bili izravno izloženi kriznom događaju, već su u njega bili uključeni kao opažači ili pomagači, često bivaju traumatizirani tim događajem te počinju pokazivati znakove posttraumatskog stresa. Pritom često ostaju bez prikladne i pravodobne podrške i pomoći.

Psihološka krizna intervencija predstavlja psihološku prvu pomoć i cilj joj je stabilizirati kognitivne i emocionalne procese kod ljudi koji su bili izravno ili neizravno izloženi kriznom događaju. Time se smanjuje učestalost pojave dugoročnih negativnih učinaka tog događaja na pogođene osobe i na zajednicu u kojoj se nalaze.

Psihološka krizna intervencija NIJE psihoterapija, već preventivni postupak u cilju sprječavanja dugoročnih posljedica kriznog događaja.

Tim za psihološke krizne intervencije

Ministarstvo znanosti i obrazovanja imenovalo je članove **Tima za psihološke krizne intervencije** u sustavu odgoja i obrazovanja koji pokriva potrebe u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama, učeničkim domovima i visokoškolskim ustanovama. To su posebno educirani stručnjaci za pružanje psihološke pomoći ove vrste.

Tim za psihološke krizne intervencije

1. pruža početnu podršku zajednici pogođenoj kriznim događajem u vidu konzultacija prije dolaska članova Tima u zajednicu,
2. dolazi na mjesto događaja i primjenom specifičnih psiholoških postupaka pridonosi ublažavanju psiholoških posljedica kriznog događaja te potpomaže procese oporavka,
3. pruža zainteresiranim stručnjacima i pomagačima edukaciju iz područja stresa, traume i kriznih intervencija.

Ako se u vrtiću ili u njegovoj blizini dogodio neuobičajeno težak događaj, kao što je:

- ✓ događaj u kojem je netko ozbiljno ozlijeđen ili ugrožen (npr. kad dijete ili djelatnik ustanove doživi ranjavanje, svjedočenje nasilju, svjedočenje ozbiljnom ranjavanju ili bolesti (npr. napad epilepsije pred djecom, vanjska ozljeda s puno vidljive krvi bijeg iz vrtića, nestanak djeteta)
- ✓ stradavanje sa smrtnim posljedicama (npr. ubojstvo, prometna nezgoda, nesretni slučaj...),
- ✓ katastrofa u kojoj je došlo do većih šteta i/ili ljudskih gubitaka (npr. poplava, požar, potres...)

Nakon ovakvih događaja javljaju se traumatske reakcije kao na primjer: vrlo intenzivan strah, bespomoćnost, tjeskoba, ljutnja, nemogućnost koncentracije na posao, učenje ili igru, zaboravljanje, razdražljivost, smušenost, poremećaji apetita, spavanja, noćne more, glavobolje, grč u želucu, teškoće s disanjem i drugo). S ovakvim reakcijama ljudi se teško nose što ozbiljno narušava njihovo uobičajeno funkcioniranje.

Za savjet u slučaju dileme jeli krizna intervencija potrebna ili nije, može se nazvati koordinatora Tima za psihološke intervencije u sustavu odgoja i obrazovanja (Nataša Grundman Slavić 01 2336 765 ili 095 1667882 ili Vesna Marušić 098 9932 910 ili 091 4656 450).

Krizne intervencije najdjelotvornije su ako se pokrenu što prije nakon kriznog događaja

1. Ravnatelj i stručni tim ustanove utvrđuju potrebe za kriznom intervencijom.

U tu svrhu prikupite osnovne podatke o tome:

- a) Što se dogodilo?
- b) Kada se dogodilo?
- c) Gdje se dogodilo?
- d) Broj odraslih ljudi/djece uključenih u događaj?

- e) Tko je bio izravno i neizravno uključen u događaj?
- f) U kakvom su stanju, kako reaguju, gdje se nalaze ti odrasli ljudi/djeca?
- g) Je li neka od hitnih službi već intervenirala (policija, hitna medicinska pomoć)?
- h) Je li u ustanovi već nešto učinjeno radi ublažavanja psiholoških posljedica događaja?

2. **Ravnatelj ustanove informira o kriznom događaju i podnosi zahtjev za pokretanjem krizne intervencije.** Informacije o kriznom događaju i zahtjev za pokretanjem krizne intervencije šalju se:

- Ministarstvu znanosti i obrazovanja na e-poštu: krizne-intervencije@mzo.hr ili na broj telefona: **01 4594 461** (Uprava za standard, strategije i posebne programe). Također obavještava se Gradski ured za obrazovanje, koji zatim odobravaju ili ne odobravaju psihološku kriznu intervenciju.

3. Ministarstvo znanosti i obrazovanja/Gradski ured za obrazovanje **elektroničkom će poštom obavijestiti koordinatora regionalnog tima za psihološke krizne intervencije te će dati suglasnost za pokretanjem psihološke krizne intervencije.**

4. **Voditelj regionalnog Tima** za psihološke krizne intervencije stupit će u kontakt s ravnateljem ustanove i dogovoriti sve pojedinosti u vezi s organizacijom i provođenjem intervencije u ustanovi.

5. **Nakon provedene intervencije voditelj Tima dostavlja izvještaj o intervenciji u ustanovi:**

MZO, odgojno-obrazovnoj ustanovi, gradskom uredu, Društvu za psihološku pomoć. Izvještaj sadrži i financijski obračun.

9. PROTOKOL POSTUPANJA U SLUČAJU KAD JE DIJETE IZVAN KONTROLE EMOCIJA I PONAŠANJA

I. kod neposrednog događaja

Ako odgajatelj ne može smiriti dijete treba osigurati da ostala djeca ostanu u sobi dnevnog boravka uz nadzor druge odrasle osobe (pozvati stručnog suradnika ili kolegu/icu iz druge odgojne skupine ako je moguće) te ga izvesti iz sobe.

Potrebno je djetetu promijeniti okruženje, te otkloniti sve predmete s kojima se dijete može ozlijediti te pomno odabrati mjesto gdje je dijete lakše kontrolirati i umiriti. Odgojitelj treba pokušati umiriti dijete, a ako ne uspije pozvati stručnog suradnika kako bi u tome pomogao. U slučaju produženog acting outa (prema procjeni stručnog suradnika i dogovoru s ravnateljicom) informirati će se roditelji te zamoliti da dođu po dijete što prije mogu. Pri primopredaji stručni suradnik će dati informacije o slučaju te dogovoriti upućivanje ili direktan odlazak u specijalističku ustanovu za pomoć djetetu i obitelji.

Kad stručni suradnik preuzme dijete s nemogućnošću reguliranja emocija i ponašanja, odgajatelj je u mogućnosti vratiti se u odgojnu skupinu.

Načiniti zabilješku u Pedagošku dokumentaciju odgojne skupine (odgojitelj) te u Individualni dosje djeteta (stručni suradnik).

Ukoliko ponašanje zahtijeva poziv roditeljima i potrebu odlaska u specijalističku ustanovu, stručni suradnik/ci će načiniti službeni zapisnik o događaju koji će roditelji dobiti na uvid te ponijeti na specijalističku obradu ili pregled koji će slijediti nakon ovakvog događaja. Isti će biti uloženi u Individualni dosje djeteta.

II. nakon neposrednog događaja

Stručni suradnici zajedno s matičnim odgajateljima donose plan opservacije i interventnih postupaka s djetetom.

Poslovi odgajatelja su da uz podršku stručnog tima izrade plan rada s djetetom koji uključuje:

- promjene u organizaciji rada i prostorno materijalnog okruženja,
- plan individualiziranog rada s djetetom uključivši prilagodbu komunikacijskog i interakcijskog konteksta
- plan odgojno-obrazovnih sadržaja s ciljem modeliranja poželjnog ponašanja,

- plan suradnje s roditeljima,
- plan suradnje sa stručnim suradnicima i ravnateljicom,
- plan edukacije te rada na sebi (izvan i unutar vrtića).

Poslovi pedagoga su:

- s odgajateljem osmišljava aktivnosti u grupi kojima bi se na razini grupe prevenirala nepoželjna ponašanja (igre opuštanja, relaksacije, razvoja pozitivne slike o sebi, usvajanje socioemocionalnih vještina), te prati njihovo provođenje i učinak,
- pomaže odgajateljima u praćenju i dokumentiranju svih relevantnih podataka o djetetu,
- edukacija i podrška roditeljima i odgajateljima.

Poslovi psihologa su:

- provodi psihodijagnostički postupak s djetetom, procjenjuje je li potrebna dodatna klinička dijagnostika, ako je potrebna, surađuje sa kliničkim psiholozima u vanjskim institucijama,
- surađuje s roditeljima djeteta, pruža savjetodavnu psihološku pomoć,
- provodi interventne postupke s djetetom u grupi i individualno,
- prati komunikaciju, odnose u grupi te pomaže odgajateljima valorizirati i unositi promjene u taj aspekt rada,
- educira i pokazuje načine modeliranja poželjnih oblika ponašanja te aktivnosti poticanja tolerancije među djecom

Budući da stručni suradnici izmjenjuju svoj boravak u oba objekta dječjeg vrtića, poslovi ostalih stručnih suradnika su: sudjelovanje u podršci kod događaja (točka I.) te komunikacija s roditeljima ukoliko se nađu u dotičnom objektu. Ukoliko se dogodi tjelesna ozljeda u sve je obvezno uključena zdravstvena voditeljica.

Jednom mjesečno stručni tim i ravnateljica se sastaju s odgajateljima na timskim dogovorima u kojima razmjenjuju informacije, evaluiraju dosadašnje postupke i dogovaraju nove.

Po završetku perioda praćenja donosi se zaključak i preporuka za daljnje postupanje, po potrebi se kontaktira Centar za socijalnu skrb i druge institucije relevantne za pojedini slučaj.

17. KUĆNI RED VRTIĆA I ETIČKI KODEKS

Na temelju članka 43. i 68. Statuta Dječjeg vrtića Radost, Upravno vijeće nakon rasprave na Odgojiteljskom vijeću, na 14. sjednici održanoj 4. 12. 2019. godine, donosi

KUĆNI RED DJEČJEG VRTIĆA RADOST

Dječji vrtić je odgojno-obrazovna ustanova koja na temelju svoje djelatnosti i ustrojstva regulira pravila, profesionalne obveze i odgovornosti odgojitelja, drugih zaposlenika i korisnika usluga.

I. BORAVAK DJECE U VRTIĆU

1. Dijete u Vrtiću može boraviti maksimalno ukupno do 10 sati dnevno.
2. Dijete je zbog dnevnog ritma aktivnosti u skupinama i zbog sigurnosti – zaključavanja vrata – poželjno dovesti u Vrtić do 9 sati.
3. Potrebno je da roditelj/skrbnik prati i uvažava informacije o boravku i aktivnostima djeteta u Vrtiću dobivene od odgojitelja, stručnog suradnika ili posredovane pisanim putem; kutići, web-stranica, obavijesti, pozivi, plakati.
4. Dijete iz Vrtića može odvesti samo punoljetna osoba, u pravilu roditelj/skrbnik ili druga punoljetna osoba koju je roditelj ovlastio pisanom izjavom. Preporuka je da roditelj/skrbnik upozna odgojitelje s osobama koje je ovlastio pisanom izjavom.
5. Nije dopušteno odvoditi dijete iz Vrtića osobi pod utjecajem alkohola ili koja pokazuje neuobičajene psihofizičke reakcije, jer bi time dijete bilo izloženo riziku.
6. Pri dovođenju i odvođenju djeteta, roditelj/skrbnik ili ovlaštena osoba dužna je javiti se odgojitelju, matičnom ili zamjenskom u grupi u kojoj dijete boravi.
7. Predajom djeteta ovlaštenoj osobi prestaje odgovornost odgojitelja za dijete.
8. Roditelj/skrbnik dužan je redovito podmirivati troškove usluga Vrtića sukladno potpisanom Ugovoru.
9. Roditelj/skrbnik dužan je obavijestiti odgojitelje o svakoj promjeni adrese stanovanja i/ili broja telefona kako bi uvijek bio dostupan odgojiteljima radi potreba djeteta.

II. ZDRAVLJE, ZAŠTITA I SIGURNOST DJECE

1. Zdravlje, zaštita i sigurnost djece provodi se prema propisanom zakonu, pravilniku i programu mjera zdravstvene zaštite djece.

2. Za polazak djeteta u Vrtić potrebna je liječnička potvrda o izvršenom sistematskom pregledu i urednom cijepljenju.
3. U Vrtić se vodi zdravo dijete. U slučaju zdravstvenih problema – povišene tjelesne temperature, proljeva, povraćanja, osipa ili zaraženosti parazitima (uši i sl.) i drugim zaraznim bolestima poput konjuktivitisa – dijete u Vrtiću može boraviti isključivo uz potvrdu nadležnog pedijatra.
4. Nakon preboljene bolesti potrebno je dostaviti potvrdu nadležnog pedijatra o zdravstvenom statusu djeteta.
5. U Vrtiću se djeci ne daju lijekovi, sirupi, kapi ili slična sredstva kojima se poboljšava njihovo zdravlje.
6. Kod ozljeda i aktualnih simptoma bolesti u Vrtiću, djetetu se pruža prva pomoć i obavještava se roditelj/skrbnik.
7. Potrebno je primjereno, u skladu s vremenskim prilikama, odijevati i obuvati dijete te uvijek imati pripremljenu rezervnu garderobu u kojoj se dijete može slobodno kretati i igrati u unutrašnjim i vanjskim prostorima Vrtića.
8. Prehrana djece u Vrtiću usklađena je s prehranbenim standardima i načelima HACCP sustava (engl. *Hazard Analysis and Critical Control Point*) te je kontrolirana od strane Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.
9. Prilikom obilježavanja rođendana i sličnih slavlja, roditelj/skrbnik dogovara se s odgojiteljem djeteta o načinu obilježavanja događaja, poštujući pravilo prema kojem se u Vrtić zbog njihova kvarenja i nemogućnosti kontrole njihova skladištenja i njihove higijenske ispravnosti ne mogu unositi prehrambeni proizvodi.
10. Osoblje Vrtića ne odgovara za eventualna oštećenja ili otuđenja igračkaka, odjeće, opreme i drugih osobnih predmeta ostavljenih u dječjim ormarićima, dnevnim boravcima i drugim prostorijama te vanjskim prostorima Vrtića; npr. dječja kolica.
11. Zaposlenici Vrtića i roditelji kao korisnici istog u međusobnoj se komunikaciji jedni prema drugima kulturno opходе, s obostranim uvažavanjem i poštovanjem koje ne uključuje povišene tonove, prijetnje i neprikladne izraze i geste.
12. Potrebno je pridržavati se preporuka i uputa o nepotrebnom zadržavanju roditelja/skrbnika i drugih ovlaštenih osoba koje dovode ili odvođe dijete u unutrašnjim i vanjskim prostorima Vrtića kako se ne bi ometao siguran boravak djece u Vrtiću i kako bi se osiguralo nesmetano provođenje odgojno-obrazovnog rada.

13. Djeci u Vrčić nije dozvoljeno donositi potencijalno opasne predmete – bombone, žvakaće gume, ukosnice, igračke, lijekove itd. – ili one neprimjerene kao što su novac, mobitel, nakit, alat i sl.
14. U sve prostore Vrčića strogo je zabranjeno unošenje i konzumiranje bilo kakvih sredstava ovisnosti.
15. U sve prostore Vrčića strogo je zabranjeno unošenje oružja, vatrenog ili hladnog.
16. U sve prostore Vrčića strogo je zabranjeno uvođenje životinja.
17. Ulazna vrata svih vrčićkih objekata zaključavaju se sigurnosnim bravama. Ulazak u Vrčić moguć je nakon zvonjave ili elektroničkim otvaranjem. (Na sporednom ulazu u Škabrnjskoj ulici vrata se radi sigurnosti djece zaključavaju u 9 i otvaraju u 14:30 sati. Pristup Vrčiću omogućen je pri glavnom ulazu u isti.)

III. ZAVRŠNE ODREDBE

1. Ovaj Kućni red podliježe dopunama i izmjenama ovisno o potrebama djece i korisnika Vrčića, mjerama sigurnosti i novim zakonskim odrednicama.
2. Ovaj Kućni red objavljuje se na oglasnoj ploči te na web-stranici Vrčića, a stupa na snagu danom objave.

Predsjednik Upravnog vijeća

Dr. sc. Zdravko Mitrović, dr. med.

Kućni red objavljen je na oglasnoj ploči Vrčića dana 4. 12. 2019. i stupa na snagu danom objave.

KLASA: 601-02/19-02/05

URBROJ: 251-562-04-19-02

Zagreb, 4. 12. 2019.

ETIČKI KODEKS DJEČJEG VRTIĆA RADOST

I. PREDMET ETIČKOG KODEKSA

1. Etički kodeks djelatnika Dječjeg vrtića Radost (u daljnjem tekstu: Kodeks) sadržava moralna načela i načela profesionalne etike kojima se u svom profesionalnom i javnom

djelovanju trebaju pridržavati svi djelatnici Dječjeg vrtića Radost (u daljnjem tekstu: Vrtić).

2. Etički kodeks primjenjuje se odgovarajuće i na druge osobe koje nisu djelatnici Dječjeg vrtića Radost – članovi organa Vrtića, stalni stručni suradnici i dr. – a koje sudjeluju u radu i djelovanju Vrtića, kada se njihovo djelovanje može povezati s djelovanjem Vrtića.

II. PRAVA I OBVEZE TE ODGOVORNOSTI ZAPOSLENIKA VRTIĆA

1. Stručno osoblje i svi ostali zaposlenici odgovorni su za sigurnost djece, za sigurne uvjete njihova boravka u Vrtiću, za postupanja i aktivnosti djece.
2. Svi zaposlenici, a posebno stručno osoblje, obvezni su primjereno se odnositi prema svakom djetetu i štititi njegova prava.
3. Svi zaposlenici, a osobito stručno osoblje, dužni su čuvati povjerljive podatke o djeci i korisnicima Vrtića, odnosno roditeljima i skrbnicima.
4. Svi zaposlenici dužni su ljubazno, susretljivo i s poštovanjem, pridržavajući se svih normi kulturnog ponašanja, odnositi se u međusobnim kontaktima, jednako kao i prema korisnicima i gostima Vrtića, te tako afirmirati Kodeks struke.
5. Na neprimjerena ponašanja važno je kolege usmeno upozoriti te se pisanim putem očitovati ravnatelju.
6. Svi zaposlenici dužni su brinuti o vlastitom zdravlju i estetskom izgledu, nositi radnu odjeću i obuću te svojim izgledom, ponašanjem i svakodnevnom komunikacijom s korisnicima i strankama čuvati i pozitivno utjecati na ugled struke i Vrtića.
7. Svi zaposlenici dužni su poštovati radno vrijeme propisano Godišnjim planom i programom rada Vrtića.
8. Svaki odlazak s radnog mjesta za vrijeme trajanja rada, potrebu promjene smjene, korištenje pojedinačnih dana godišnjeg odmora ili preraspoređenih dana i sl. zaposlenici su dužni unaprijed dogovoriti s nadležnom osobom odnosno ravnateljem, a u njegovom odsustvu sa zamjenikom ravnatelja.
9. Svi zaposlenici dužni su čuvati objekte, imovinu i opremu Vrtića te racionalno i odgovorno koristiti sva sredstva i materijale za rad. O nedostacima ili neispravnostima potrebno je obavijestiti ravnatelja i načiniti pisano očitovanje.

10. Svi zaposlenici dužni su sve sumnjive predmete i/ili osobe prijaviti u tajništvo ili obavijestiti policiju, a u hitnim slučajevima pozvati vatrogasnu službu, hitnu pomoć i dr. te o tome informirati nadležne osobe.
11. Svi zaposlenici dužni su štiti poslovne interese i čuvati poslovnu tajnu u odnosu na poslovanje Vrčića, jednako kao i podatke o zaposlenicima odnosno podatke koje može dati samo nadležna osoba u Vrčiću i to jedino ovlaštenim osobama i službama.
12. U neposrednom radu s djecom ili u procesu odvijanja ostalih aktivnosti – upravljanje strojevima i sl. – zabranjena je upotreba mobitela, osim onih službenih.
13. U unutrašnjim i vanjskim prostorima Vrčića nije dozvoljeno pušenje, boravak pod utjecajem alkohola i/ili droga te nošenje oružja.

III. ZAVRŠNE ODREDBE

3. Ovaj Kodeks objavljuje se na oglasnoj ploči te na web-stranici Vrčića, a stupa na snagu danom objave.

Predsjednik Upravnog vijeća

Dr. sc. Zdravko Mitrović, dr. med.

Etički kodeks objavljen je na oglasnoj ploči Vrčića dana 4. 12. 2019. i stupa na snagu danom objave.

KLASA: 601-02/19-02/12

URBROJ: 251-562-04-19-01

Zagreb, 4. 12. 2019.

Ravnateljica

Vesna Marić, dipl. pedagoginja